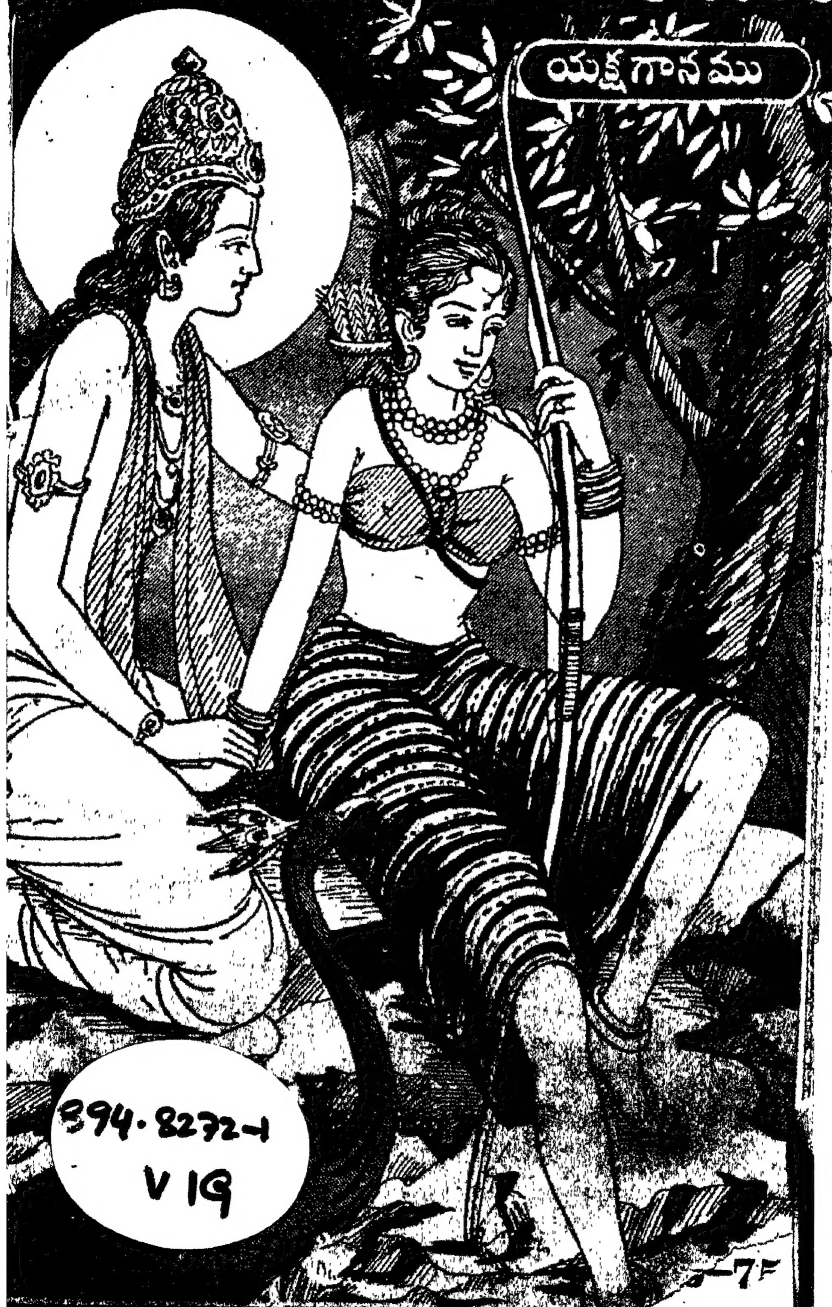

యదాచల నాటకము

యక్ష గానము

శ్రీ రస్తు
 శ్రీ కృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః
గరుడాచల నాటకము
 యక్షగానము

పరిష్కర్త: ఉత్పల. వేంకట రంగాచార్యులు.

ప్రకాశకులు:
ఎన్.వి.గోపాల్ అండ్ కో.,
 నెం. 63, వృత్తపునాయకన్ గుంట వీధి,
మద్రాసు-1

1958]

**

[జం 0-7F

మహాగారడేబాలరహస్యము

అక్షరాలిక్ర విధిక్ర ముంద్రజాల ముంద్రజాల విద్యలు చేయుటకు మార్గము
ఇందలి విద్యలు మనవులగుమిక్కిలి రోద్యమును, మహాశ్వర్ణమును, విశ్వమును
విశోదమును, సంక్రమమును క్షీణలుగ జేయును. ఇట్టి అమృత విద్యలుగల గ్రంథ
తేనెకాటిలేను. నకిరీ గ్రంథముల పేరు విని మన పోవండునుగాక.

ఈ గ్రంథమునందు కిమూరము తనంత తాను ముందునట్లు చేయుట, ప్రాణ
లేని రెండుపుల్లలతో యుద్ధము చేయుచుట, కాగుచున్న మానెలో దిండుపెట్టు
గొడ్డిగుడ్డు పేకియగుట, వెవాచన శిష్యునిగా మార్పుట, నీటిపై దీపము లెఱి
చుట, నీళ్ళపై యినుపగుండు లేచునట్లు చూపుట, నీళ్ళపై నను, ముళ్ళపై నను, నిత్య
మీదను, మంటలమధ్యను నడువగలుగుట, అద్దమును నమలి వుమ్ముట, సభలో మాది
చెట్టును పుట్టించుట, నీసాలోనికి పావురమును తెప్పించుట, బొంగరము కంట
తాను తిరుగునట్లు చేయుట, బొంగరము కనిపెట్టుట, మగవానిని స్త్రీ అడుచునో
చూపుట మున్నగు వందలాది యుద్రజాలవిద్యలు చేయుటకు విధానములు, శిల్ప
ములు, అంశములు, అనేక అంశములు చేయు విధానములు గలవు. గ్రంథ
మాచినవారికి యదానము తెలియగలదు. ఈ గ్రంథము సహాయమున యింత రెంత
గారడేవిద్యలుచేసి తమ స్నేహితులను ఆనందింప జేయుచున్నారు. ప్రతి
ధర్మాన్ను చేయుచున్నారు. దీనినిబట్టి యీ పుస్తకముయొక్క విశిష్టత తమకే తెలి
వొనగలదు.

పే 1-00

సనారీ విశ్వేశ్వరసంవాదము

భూజంబదగినది, భూనదీమపనదగినది, ఇందు యంత్ర, యంత్ర తత్వయోగమున
వివరముగా తెలియజెప్పబడినది. జేవాంత పరిచయము జోరువారికిది అనాత్మ
నని చెప్పవచ్చును. ఇందు సనారీ స్వామిలపటము, పార్వతీ విశ్వేశ్వరుల మధ్య
లింగరూపపటము అలవనక్రపటము, విశ్వేశ్వరుల అంశములగు పటములు అంశ
గాక సూక్ష్మమిట్టి రంగులైన ప్రక్క అకలు, ఎనిమిది అధ్యాయములలో వివరింపబడి
నవి. ఇందలి సారాంశములను గని తత్వయోగము మంత్రముగా పొందుచు
గాక, జేవాంతప్రియతెల్లరును తప్పక చదువదగినది.

పే 2-00

ఎక. వి. గోపాల్ ఆండ్ కో.

సి.వి. నెం.74, నెం. 68, కృష్ణమనా ఆకాశ నెంబడినీ, మద్రాసు.

శ్రీ రస్తు

శ్రీ కృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

గరుడాచల నాటకము

యక్షగానము

పరిష్కర్త: ఉత్పల. వేంకట రంగాచార్యులు.

ప్రకాశకులు:

ఎన్.వి.గోపాల్ అండ్ కో.,

నెం. 63, వృత్తపునామకన్ గుంట వీధి,

మద్రాసు-1

1958]

**

[మె 0-7F

శ్రీ పోతులూరి వీర బ్రహ్మంగారి చరిత్ర

(340 పేజీలు - మంచికాగితము - మేలురకము బైండు)

(బ్రహ్మంగారి చిత్రపటము - షట్చక్రములను సూచించుపటము
మోగాభ్యాసనా విధానములు చూపు అనేక చిత్రపటములతో సహా)

“పరిత్రాణాయ సామానాం వినాకాయ చదుష్కృతాం

ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయమే”

బ్రహ్మంగారి అవతార విశేషములు:—

దివ్య తేజోమయుడైన బ్రహ్మంగారి జననవిశేషములు-శాల్యము-
తల్లికిజ్ఞానోపదేశము - దేశసంచారము - గోపాలకుడుగ నుండుట - మహా
భక్తురాలైన ఈశ్వరమ్మగారి చరిత్ర - బ్రహ్మంగారు శాలజ్ఞానము
వ్రాయుట - వివాహము వీరితిగ జరిగినది - సంతానము కలుగుట-బ్రహ్మం
గారి లీలలు - ప్రజలకుచూపిన మహిమలు - సాంఖ్యయోగ వివరణ -
పంచాక్షరీ మంత్రజప విధానము - కులమతభేదములను ఖండించుట -
అజ్ఞానులైన ప్రజలకు జ్ఞానోపదేశములు గావించుట - షట్చక్ర రహ
స్యము తెరిగించుట - మహాభక్తుడైన సిద్ధయ్యకు జ్ఞానోపదేశములు గావిం
చుట - బ్రహ్మంగారి మతవిశేషములు - సిద్ధయ్య జీవితచరిత్ర - సిద్ధయ్య
యొక్క నిశ్చలభక్తి - సిద్ధయ్య చూపించిన మహిమలు - బ్రహ్మంగారు
సిద్ధయ్యకు సృష్టివిధానము యెరిగించుట - కర్మయోగవివరణ - బ్రహ్మం
గారు తీర్థయాత్రలు సేనించుట - త్రోవలో ప్రజలకు జ్ఞానోపదేశములు
చేయుట - ప్రజలకు తన మహిమలు చూపించుట - సిద్ధయ్యకు మోక్ష
మార్గము తెలుపుట - జీవనమాధి యందుండుట - సమాధివిశేషములు-
శాలజ్ఞానము-హాతయోగాభ్యాసనా విధానములతో-చిత్రపటములతో -
ఇంకను పెక్కు విషయములతో—

ప్రతివారును తప్పక చదువవలసినది:—

ముచ్చటైన రంగులజాకెట్ గలబైండు గ్రంథము వెల రు. 3-00

యస్. వి. గోపాల్ అండు కో.,

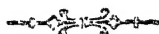
తపాలుపెట్టె 74-నెం. 68, కృష్ణపునాయకన్ గుంటపిడి మదరాసు-1.

శ్రీ రస్తు

శ్రీ లక్ష్మీస్మరింహాయ నమః

గణగణాచల నాటకము

యక్షగానము

శ్లో॥ శ్రీరామం జనకాత్మభాటచిత్రీ శ్రీగంధపంజోల్లస
ద్వక్షోవిధి ముదార మాశ్రితముని ప్రాచుర్యనక్కుల్లకమ్
బ్రహ్మేశానముఖాచర స్తుతి మజం బ్రహ్మాండభాదాధికమ్
వందేహో నల వంద్యకామలి పంచం చాదాలి గర్వాభహమ్॥

వి ఘ్నే శ్వర ప్రార్థన

క॥ శ్రీగణనాథ పరాత్పర ! వాగీశ సురేశ్వరంద్య వరగుణసంక్రా
వేగ మెనిను గొల్చెదనను! బాగుగః బాలింపుమంద్య శార్వతిలనయా॥

స ర స్వ తి ప్రార్థన

క॥ వేణీలోచనవల్లభ ! వాణీ లోతినీలవేణీ పండితమత గీ
ర్వాణీ యనయము మ్రొక్కెద ! వాణీనాజహ్వానందువనియింపగ దే॥

ల క్ష్మీ దేవి ప్రార్థన

చ॥ కలశ పయోధిపుత్రి యదితాంచన గడ్బుని గన్నతల్లి క
ల్వల దొరతోడబుట్టు హరివల్లభ లేచిన కాపులేమ సాం
వలరగః బద్ధపండిములయందు వసించెను లచ్చి లచ్చి నా
కెలమి ననుస్త నువదలనిచ్చి శృతార్థుల కేరము గాపుతా॥

నీ॥ శ్రీజగన్నాథుని శ్రీలక్ష్మీపల్లభ శ్రీకంభచక్రని శివుని నఖుని
బరమాత్మహుని భక్తకుంబాదుని బ్రహ్మాండనాథుని భవ్యచరితు
వైకుంఠవాసుని పరగుణ శ్రేష్ఠుని గజరాంభరంగుని గజక రథుని
బక్షింద్రగమనుని బంకేజహతుని పరమాత్మహుని భవ్యనిధిని

గీ॥ సకల మునిజన సుతాశ్రీకృష్ణకృష్ణముగ

గొలిచి నేనించి మదిలోనఁ గోర్కె లలరఁ

జేయఁబూనితి నరసింహ చరితి మిపుడు

భక్తవరదుని భద్రాద్రి ప్రభుని శృపను॥

గ ర దా చ ల నా ట క ము

గీ॥ పలికెదను నేను గరదాది ప్రభుని చరిత
 నతని మదిలోన దలచియు హాయికొలుకు
 భద్రగిరి రామచంద్రుని భజన జేసి
 యాడవాఖ్యుండు రచించె ముదముతోడ॥

క॥ శ్రీ కనకాద్రిని వెలసిన । రాగ జ్యేషాది రహితు రాజలలాముక్
 బాగుగ పేవించెద నా॥ నగధర నాగేంద్ర శయన నాథుడలంతు॥

వ. అనుచు శ్రీలక్ష్మీ నరసింహ దేవుండు వేటకుఁబోయి, చెంచు
 వనితను పెండ్లియాడుట యనెడి శ్రీపద్మపురాణస్థ ప్రబంధంబు నాటక
 రూపకంబున జేయఁబూని, హరిహర బ్రహ్మాదుల గొనియాడి, యిష్ట
 దేవతా ప్రార్థనంబుంజేసి, కాళిదాసాది కవులకు వందనం బాచరించి,
 సకల ఋషి జనంబులకు నుతులు గావించి, శ్రీభద్రాచల సీతా రామా
 ర్పణంబుంజేసి ప్రారంభింపబడిన నీ కథాక్రమం బెట్టిదనిన.

కీర్తన

స్వర్గములోపల సభలో నుండెదమమ్మ సన్నతాంగి - అనర్గళ
 ముగమేము ఆటలాడుదుమమ్మ సన్నతాంగి ॥పల్లవి॥ మునికుల నాథుని
 విమవక గొలుతుమే సన్నతాంగి - గోత్రరిపుని మేముగొలిచి సేవి
 తుమే సన్నతాంగి - ఈధాత్రిరాజులు మమ్ముఁ దలచుచుపిల్తురే సన్న
 తాంగి - తపసులనందరి చపలులజేతుమే సన్నతాంగి - మేముసతతము
 భద్రాద్రి స్వామిని గొల్తుమే సన్నతాంగి॥

క॥ ఓభామలు మీరెవ్వరు ! యీ భూలోకమునందు హితమతియుత్తులై
 ప్రాభవము నెందుగానము । మీభావముమాకు వేగ తెల్పగవలయు॥

క॥ ఆరీతిని తెర వెల్చియు । వారీలాగనిరిమేము బహువినయముతో
 నూరును పేదవచింతుము॥ కోరికతో వినవెదెలియ కొనియాడెదమే॥

రంభోర్వసులమమ్మ ఓయమ్మ ఇంద్రరాజ సభలో నుందుమమ్మ-
 విజృంభణముతోడ మేము జంభవైరిసభలో నెపుడు గంభీరముతోడ
 నాట్యము సంబరమున జేసేటి ॥రం॥ కంఠహారసదల నాడగా దేవతలంత
 వెంటనే భ్రమజెందిచూడగా - తుంట విలుతుడు మమ్ము గెంటజేతామ
 నుచుపచ్చి వెంటనే తావచ్చిగొనియు కంటగించి మింటికెగర ॥రంభో॥
 పచ్చలాముత్యాలు సాములు తేజమందగా వచ్చెనే మదనుని యమ్ములు

మొచ్చుగా మోహము జేసినచ్చి రాజులనెల్ల ఇచ్చితో భోగములిచ్చి
మచ్చికల జేసినట్టి ||రం|| అంగనబంగారు చీరలుజల్తాడు సొమ్ములు జేరాడ
గలుగు రంగుగ శ్రీభద్రగిరి రాధువుని నేవించుచు పొంగుచు వచ్చితిమమ్మ
అంగజ బాణములాస ||రం||

క|| బంగారు దళుకు గుల్కగ = సంగన మణులారమీర లతిప్రేమతోరా
సంగతి నూడుక మీరలు ; పొంగుచు వచ్చితిర నేడు పొలికిరొ చెప్పుడి||

రంభ - సీ సార్థ ము

జంభారి సింహాసనంబునఁ గూర్చుండి దంభోలి జలిపించి జృంభణముగ
సంభోజ గర్భాను లందఱు భ్రమజెంద సంభ్రమమున మునుల్పన్న తింప
గుంభినీధవుడైన యంభోజనేత్రుని గంభీరమునప్రేమ గడలుకొనగ
కుంభజాదిమునులు కుంభికుంభములెక్క దేవత లాడంబమునుజూప
సంభోజ సంభవుడు సంబరమునజూడ డంబముతోడనే రంభనువినవయ్య||

క్షార్య శి - సీ సార్థ ము

బదరికాశ్రమమందు భగవంతుడుపరముండు సరనారాయణు లనగ వెలసి
తపమును జేయుచు ధన్యులై యుండగా నగిచూచివారలు నదరిపడియు
రంభనుజూచియు రమ్యతతోబోయి విఘ్నములును జేసి వెలదిరావె
సరగునవచ్చియు సరసంబులాడితె సురలు కోపముజేయ పూర్వలపుడు
మరియును విప్పిజూచియు సురలు భ్రమజెందిచూడ
తరుణులు బుట్టిరపుడు మురియుచు నూర్వశిని కరుణతో వినరయ్య||

మేనక - సీ సార్థ ము

మహానీయభుషులంత మందరగిరియందు బొందుగాతనములు జెందగాను
పర్ణంబులనువాడు పదపక్షిభక్షించి వంశ తేజంబున నొనరదాల్చి
ఘంటలుమిన్నంట గాజూచియింద్రుండు వెంటనేరంభను నేగుమనెను
నూర్వశిచెలులంత నురుకుచుతావచ్చి ఘనముగా నాట్యమాడుచు
సందులో ఋషికన్యలను కోప మొందగా వినుమో చెలులారా
మనసున ప్రేమ లేదనుచు శపియించె మరియు నామేనకను||

క|| రంభా యూర్వశి మేనక | గంభీరముతోనుమీడు కలికిరొయిపుడుకా
సంబరమాయెను జెప్పడి | యంభోరుహ నేత్రులార యడిగెదవేగక||

రంభోర్వసులు

చ॥ ఇరవుగ నారసింహులును నింపుచలింపగ లక్ష్మీతోడుగా
నరమరలేక యెప్పురలు నాడుచు పాడుచు నందమొందిగా
మునియుచు నైనికాభివతి ముద్దుబుగుల్క రిభంబునెక్కియున్
నరగునవచ్చి రాసభకు సంతస మొందుచు నుండుమాచెలి॥

ద్వారపాలకుని మాట

గీ॥ విచముశుకవాణి యెవ్వరో వినులలర॥ విందునాయమ్మ ముచ్చటల్విందు
గాను॥ నామరూపంబులను జెప్పునాకు నవని॥ మొక్కివేడెదజెప్పుమా
పుడువుని నింక॥

శ్రీలక్ష్మీ దేవి వచ్చుట

శ్రీలక్ష్మీ వేంచేసెను ఓజనులారా శీఘ్రులె ప్రభవించెను-శ్రీలక్ష్మీ
వేంచేసె భూలక్ష్మీ సతులారలోలాక్షి యదుదెంచె లోకమాతయు నేడు-
శ్రీ సకలాభరణంబులు మెరయగాను చనుదెంచె పూబోణియా మకర
ధ్వజనితల్లి - మాణిక్యములబంతి శుకవాణుబందరు ప్రకటించి కొలువగా
శ్రీ॥ యెంతో శృంగారంబునఁ జూచితె వసంతుని భ్రమగుల్మెను -
వంతుకెక్కిన పూలబంతు లాడుచురాగ కాంతలు తనచుట్టు రంతులు
చేయగా ॥శ్రీ॥ ప్రభగుల్కు నగుమోముతో దిక్కులు వెల్లువెల్లుతో॥
ఇభరాజ వరదుని యింతియు భద్రాద్రి సభికులు మెచ్చగా వేంచేసె
మాతల్లి ॥శ్రీ॥

ఉ॥ శ్రీ పరమేశుని దలతు చిత్తము లోపల భక్తచేతనున్
నాపయి ధృష్టినుంచుమని నమ్మితి వేడితి పాదపద్మముల్
భూవతి భద్రలైలవర భూతనుజా రమణుండు బ్రోచునన్
నోపగ యాదవాఖ్యుడను నొయ్యనసేతు నృసింహ సత్కథలే ॥

కీర్తన

శ్రీ భద్రాచలవాస శ్రీ లక్ష్మీలోల శ్రీ నారసింహా । ప్రాభవంబున
నిన్ను భక్తితోఁ గొలిచెద నారసింహ । కోటిమణుల కిరీటము గలవాడ
నారసింహ । హాటకమణులచే ఆదిత్యభానుడ నారసింహ । నవరత్న కే
యూర నవమోహనాంగ శ్రీ నారసింహ । భువనపావనచరిత భవబంధ
నాశన నారసింహ । మోదముతో భక్త సాధుజనస్తుత శ్రీ నారసింహ ।
యాదవదాసుని బాధలు మాన్విన శ్రీ నారసింహ॥

లక్ష్మీదేవి చెలికత్తెలతో చెప్పుట

గీ॥ వినుము కమలాక్షి తరలాక్షి వీనులలర । గడడగమనండు శ్రీహరి
కథలువేగ । యాదవాఖ్యుడు రచియించె మోదములర । లక్ష్మీనర
సింహ చరితము రమణి వినవె!

ద్విపద

వినవమ్మ యొకమాట విశదంబుగాను - మనవిచేకొనవమ్మ మన్నించ
వమ్మ - మా కేలధలును మరివిశవమ్మ - సాకల్యముగనిన్ను సన్నుతించె
దను - ఆదిశక్తివిసివు హరితోడముందు - మోదంబుతోడుగ్గ పాధోధి
యందు - జననంబునొందిన చంచలనేత్రి - పణిరోమాయమ్మ వైకుంఠ
మాది - రణములమేటమ్మ రాజధానియును - మావై భవములెంచ మరి
వశముగాదు - యేవై భవంబులును నెంచవచ్చు - కొమ్మరోనేపై డిబొమ్మ
నోయమ్మ - కమ్మవిల్లుకునాకు ఘనపుత్రుడవు - ఆదిశేషునిపాన్పునందంబు
చెంద - మోదంబుతోనిటు మునినిగానుండు - శ్రీ దేవిభూదేవి శ్రీలక్ష్మీ
దేవి - పాదంబులొత్తుచు బతితోనుగూడి - యతివరో సుఖమందె నానంద
పడుచు - ప్రియముతోనుందుము వినుమొక్కమాట - తెలివిగఁజెప్పెద
తరువాతనేను - కరుణతో మాపూర్వ కథలన్నివేగ - భద్రగమనరో
నేను పతితోనుగూడి - భద్రాద్రి యందును ప్రబలుచునుండు.

(లక్ష్మీదేవి తెర వెడలివచ్చుట)

దేవినే లక్ష్మీదేవినే ఆదిదేవునే-ఆదిదేవినిభార్యను, భామాలను
భక్తులజ్రోచిన దేవినే! కలికినే నరహరి చిలుకానే కలికిచిలుకాలొలికి!
మధురంపుములికినే జనులకు ఫలమిచ్చెడి దేవినే! ఇంతిసేమంతులబంతినే
యింతినేను విడులబంతులే నాడుచు కాంత్యో శ్రీహరి కాంతుని నమ్మిన
దేవినే! భామానే నరహరిప్రేమనే! భామరో భద్రగిరిధాముని దేవిని
కోమలి భక్తజనస్తోమము నేలిన ॥ దే॥

ద్వార-గీ॥ కమలదళనేత్రి వినవమ్మ కమలనాభు
భార్యవగుటయుఁజెప్పవేపద్మగంధి
జననమైనది యొక్కడ జనకుఁడెవఁడు
పుత్రుఁడటువంటి వాడమ్మ పువ్వుబోడి!

లక్ష్మీ-క॥ అడిగినముచ్చటఁజెప్పెద! నడవడిజననంబు నాదునాభు నిపేరుక
పుడమిని జనులకుసంపద! లిడుచును రక్షించుచుండుసీజనయనా

కీర్తన

చెప్పెద వివవచ్చు చెలియనీవు నేచెప్పెదవివవచ్చు యెవ్వల కుప్పు
ముచ్చు బుచ్చిల్లితి భాగ్యమిచ్చుడిచ్చెద చెలియా-అమ్మరొలదిలమ్మి యుం
దురేనన్న కమ్మనిల్లునితండ్రి - నెమ్మదిలోపల నమ్మిన నుద్దులగుమ్మానే
తాళను - నిష్టమతోడ నిచ్చెద చాల యష్టభాగ్యంబులును - నతిప్రేమ
తోడుత సృష్టిలో జనులకుంగట్టెగనిచ్చెద సుందరిపినవె - నాయందము
కనవె పొందుగా భద్రాద్రి-ఇందిరారమణుండు కుందరదన యీసందుకు
రాడాయె || చె||

సీ సార్థకము

శ్రీవిష్ణుదేవుని శ్రేయంబు మదిలోనదలచి నేచెప్పెద తలిదబోణి
వినెడువారికి నెల్ల విశదంబుతోడు తమోక్షముగలుగునే మోహనాంగి
జననమరణములు కనర వెట్లయినను కరుణలక్ష్మీ శుండుగలఁడెకొమ్మ
మందారమకరంద మాధుర్యమును ద్రావినట్లుల హరికథనయముతోను
భక్తవత్సలుండుభద్రాద్రిరాములు కరుణతోగలుగ జేయు నెసీతారాములు
మురియుచు గలుగ జేయునే ధరణిలోభక్తజనులుమురియుచు
చరణములుమరువకతలచెదరు మదిలోనబాయకను
కరుణతోగలుగ జేయునే సీతారాములు మురియుచుగలుగఁజేయునే||

సీ|| ఆదియుగంబున నాకాలమందున బలిచక్రవర్తియు బలముచేత
నింద్రుని నోడించి యిలయెల్ల నేలనుజేకొని గృహమున శీఘ్రమునను
దండకాటవిలోన దగజరించియు సింధ్రుఁ డలసట పడుచు నంతట
దొణంగె। దూర్వాసుడందు దపంబున శాపమెందుకునిచ్చె జెప్పలేను
రాజ్యమందునరాగ సుర పూదండ నెందుకు నిచ్చెవాడు నిచ్చితె
వారికెందుకు ముక్తివచ్చెను పొందుగ దీని నాదిసందును బారవైచి
అందుకే శాపమిచ్చె యెందుబోదు నేను యెందుకు నాకు నిచ్చెను
ఇచ్చితే వారికెందుకు ముక్తివచ్చెనను||

సీ|| అనుచు నీలాగు నాపదనపడుచును సురలతోఁగూడుక సురవరుండు
బ్రహ్మవద్దకుపోయి ప్రణతులు జేసియు తన ముచ్చటంత యుదగగ
జెప్పి। యేలాగుచేతుము నెక్కడ బోదుము త్రిభువనంబుల మేము
దేవదేవ | యనగా నె బ్రహ్మయు సతిచింతనొందియు బలికెను మృదు
వయిన పలుకు నొకటి | క్షీరాబ్ధికడకును హరి చేరబోదము రండి |

వేగ లక్ష్మీనాథుని పాదమలంబదు దలంబిము । జేదలలులాగులేతు నానా విభవముల । నాహృదయేక శక్త్యునుకట్టకు పోహము కంది । వేగము శ్రీలక్ష్మీనాథుని పాదమలంబు దలంబిము । అని రామచరి యుపనధియు పరియండు నిలిచియు సురప్టులగురి॥

॥ హాజగదీశ్వరా హాళిక్ష్మీనాయకా హాజగన్మోహనా యాదివిష్ణు । హాబ్రహ్మజనకుడా హాహృషీకేశవ హాథక్తవత్సలా బదివేల్పు । అను రులువచ్చియు నమరల వెడలించి త్రిభువన రాజ్యంబు దీసుకొనిరి । కావవేమమ్ముల కరుణాంత రంగుడా అనగానె వినియు శ్రీహరి దృశ్యుండు । గాగ వినుమనిపలికి యాహరి ఘనమైన యాపదలు కడతేరేటందుకు । పనిమీకు జెప్పెదను బలిని జయించెదను అనగానె వినియు శ్రీ హరిదృశ్యుండు గాగ వినుమని పలికెను యాహరి॥

॥ వినుడు దేవతలార విశ్వసించియు మీరు బలిచక్రవర్తి తోడను బాంధవంబు । చేసియు జలనిధిజేరియు బయలు మందరగిరి తెచ్చి యు మరియువేగ । వాసు కిత్రాడుగా నొనరంగ జేసియు చుర్దన జేయుడి మరియు మీరు । నకలంబు జనియించు సరగున వేగంబు నమృతంబు వచ్చును నయములోను । అదియు మీకిచ్చెద నను మానమునులేక సరగున ననుభవించిన వేగంబె మీకు మరణము తొలగు కాంచితె । సురలార నేగుడింక మరువక వచ్చెదను । దురముజేసి గాని పరువులేదామె మీకు॥

॥ అనగానె వినితాము అమరేంద్ర దివిజులు బ్రహ్మయు మునులును బయలుదేరి । బ్రహ్మ నగరంబును పదపడిజేరియునాజ్ఞ దీసుకవచ్చె నసురవిభుడు । బలిచక్రవర్తితో బాంధవంబును సలిపి విచుమాట చెప్పెద విధితముగను । మందరగిరికేగి మరివేగ దెచ్చియు వాసుకి త్రాడుగా నొనరజేసి । జలనిధి దరువంగజయముతో వేగంబె దను జేంద్రసుధ పుట్టును మనమందకు । తినఘనమైన బలమువచ్చును । ఇదేమీ యెగ్గేమిలేదు మనములో శ్రోధముడిగి । అనఁమానమేమి లేదు అతి ప్రేమతోను వేగ దనుజేంద్రసుధ పుట్టును । మన గూర గించిన ఘనమైన బలము వచ్చును॥

॥ బలిచక్రవర్తియు బలుకులువిసితాకు సంతసించెనునట్లు జేతమనుచు దనుజులుసురులును ధ్యనులు జేయుచునేగి మందరనగమును మఱియు

గాంచి | చుట్టునువలగొని గట్టిగా పెకలించి శిరములపై నెత్తి శీఘ్రముగను | జలనిధి కడను జేరదీసుక రాగ ధరణిపయి బడినురులు సెలగ కొండరు కొచ్చిరి కొండరు మ్రగ్గిరి అందరు భీతినొందిరి | దేవతలంత యిందరాహుని బిలిచిరి | సందేహమును లేక సర్వేశ్వరుండింతలోన నందముగా వచ్చితా మందరనగము లే పె |

సీ॥ మ గడి తీసుకవచ్చి మందరాద్రినివేగ జలనిధిలోపల జేర్చిరపుడు | వాసుకిత్రాడుగా జేసియు నొనరంగ తరువువట్టిరి పాముతల్లడిల్ల గ | వదలండియనుచును ఫణిపలుకుచుండగ తరువువట్టిరి మహాధైర్యము నను | అంతలో గిరియును అగక వేగమగాధ జలధిలోను బడెనుపడగ నందరు ఖిన్నులై యనురులు భేదించిరావే యోరాక్షసాంతకా | మమ్ముల బ్రోచి కావవే సర్వరక్ష కా | భూవరనగమువచ్చేత్రోవచూపవే మాకు | భావజనక నేడు బ్రతుక జేయవే తండ్రి | రావేమిరాక్షసాంతకా మమ్ముల బ్రోచి కావవే సర్వ రక్ష కా ||

సీ॥ భక్తులమొరవిని పరమాత్ముడప్పుడు కూర్మరూపముదాల్చె కుంభిని ధవుడు | జలములో జేరియు జలచరాదులు బెదర నగమెత్తుమిదికి నంబుజాక్ష | తరువాత దేవతల్లరువ సాగిరివేగ సప్తర్షులును బుట్టి రందులోన | విరావతంబను నశ్వేంబువిషమును జలములో జచ్చించె జెప్పవశమే | తదుపరిసేబుట్టి ధవళాక్షిరో గజమెల్ల సన్నుతింపగాను | ఇంద్రుడు బ్రహ్మనగుచును నన్ను మెచ్చగా | గగనమునందు దేవ గణము పూవులజల్ల | ధగధగమనుచు తరుణిరో మెరయగాను ||

సీ॥ తానువేంచేసియు తానయ్యననుజూచి చిరునవ్వుమొగమున జలుకు చుండ | నాతిరోననుజూచి నవ్వివంతలో తానుసిగ్గుచే ముఖమును చిన్నచేసి | మగడితానునుజూచి మరినవ్వివంతలో వనజాక్షి ముఖ మును వంచుకొంటి | నారీతిగాగను మీరీతి బ్రహ్మయు వేంచేసి కలి సిరి వేరులేక | సకలాభరణముల్సరగున నిచ్చిరి | రత్నాంగదుండు ప్రేమతో పెండ్లి చేసె | కునుమశరుం డంతలోన భ్రమలు పుట్టించె మాకు విమలచరితునికి వినసేను భార్యనైతి ||

సీ॥ శ్రీనరసింహుడు శ్రీరమావిభుడమ్మ మన్మధుడు పుత్రుడు మందగమన | సాగరుండు తండ్రి సఖియరో వినవమ్మ కావేరి కృష్ణమ్మ కరుణతోడ | తల్లులు మాణిక్య తరలాక్షి వినవమ్మ చంద్రుండు ననుజుడు చెలియ

విశవే॥ యారీతివారమునిలలోన చెలువొంద పూజించుచుండురు
పూవుబోడి । తరువాత జలధిలో ధన్వంతరియు వెడలె సుధయును
గొంచువచ్చెను । అదియు దనుజుడు సుధయు నెత్తుకపోయెను ౪ద
యుడు భద్రగిరి । స్వామీ మోహినియై సుధను దీసుకవచ్చె సుర
లకు వేగమపుడు - సుధను గొనివచ్చెను । అదిజూచి ధనుజుడు
సుధయు నెత్తుకపోయెను॥

ఉ॥ ఈ కథవిన్నవారికిని నీశుడు నిచ్చును సర్వసంపదల్
వోకమలాక్షిరో వివవేవాక్యము జెప్పితె యాదవాఖ్యుడు
శ్రీ కరమై భువి గలుగు చింతలు బాయును వృద్ధిబొందుచు
జోకననుండు నెల్లపుడు జానకీరాముడు నిష్ఠ కాముడై॥

కీర్తన

అతివరోపోయి వచ్చెదనమ్మ గరుడాద్రి నరహరుని జూడనే
కొమ్మా-పతితపావనుడు పరమదయాళుడు - అతులితప్రేమతో నాద
రించు నిక॥ అతివరో॥౧॥ వారిజాక్షి నారదుండువచ్చి వీణెమీటుచు
పాడ । సంగీతము బాడుచు హెచ్చి! మురియుచు తరుణులు నాట్యము
లాడగ । గరుడులు యత్తుగణములు పొగడగ॥౨॥ నరహరి తానువచ్చునె
కొమ్మ దాసులందరు మురియుచు పూజలు సలుపుదురమ్మ । గరిమతో
వేగమొకనకరథంబును సరగున నెక్కియు ధరణీనాథుడు॥౩॥ కరుణతో
భద్రగిరియందు యాదవదాసు మరువకహృదయమందు పొందుగ సుం
దరివిను మేమందరముతోడుత పొందుగ నరహరియందు చేరుదుము॥౪॥

కీర్తన

ఎరుకతతావచ్చెను అవోహ్యయవ్యా యెరుకతతావచ్చెను । యెరుక
తతావచ్చె యేడేడుభవనాలు । మరువక నెరుకయుమరివేగ జెప్పుచు॥
నవరత్నములుదాచిన పెట్టెయువేగ నయముతో శిరమందున । భువన
మోహనురాలు పుణ్యచారిత్రయు నవనిలో జనులంత యమ్మరమ్మని
పిలువ । పంచరంగులచీరయు మధ్యంబున కంచుకంబును దొడగియు ।
పంచబాణుని చిలుకరమణికల్యాణియు నెంచకేక్యముగాని వెలదులు
చెలువుగ । మణిమయహారంబులు భామలార కాళ్ళందెలు ఘనముగా
మ్రోయగను । మాణిక్య ముత్యాలహారము శోభిల్లి వేణియునల్లాడ
విరుల బంతులుజార । బాలను దానెత్తుక భద్రాద్రీశుల బహునేర్చుగ ।
లోలాక్షి కమలాక్షి లోకమాత ఫాలాక్షునతిసుత పరమకల్యాణి॥

ఉ॥ శ్రీ వరసిఁహరిఁదలఁతు శ్రీ వరమేశుని పాదపద్మముల్
 సారసఁజేత్ర సి హృదయ స్థాపితఁ జేసియు కూర్చితోడుచు
 మేడను ధీబడఁక నలమేదినినాథును భక్తలొలుడుక
 భారముతోడుతక మదిలో భద్రగిరీశుదలంచి మ్రొక్కెదక॥

గీ॥ సగల భాదజును బాల సమృత్తుండు యాదవాఖ్యుండు భక్తుండు
 యదుకులేశు । పాదపద్మంబుల దలచి భక్తి తోడ వరమృజ్ఞానంబు
 ఎఱుకతా ప్రజలు వినుడి.

కీర్తన

రహిమించు నెఱుకత రమణినాపేరు మోహనాంగి నేనహజముగ
 బ్రహ్మసంతతిగలదాన మోహనాంగి అడగిదుల తేరుయందొక్క బాలుడే
 మోహనాంగి - దివ్యరూపుని గూడుక నయముతో నుందుదే మోహ
 నాంగి । అడగిదులమీద అమృతంబు కొలనులో నన్నుతాంగి । నేగ
 మీడు తుమ్మెదమ్రోత చేరిసుఖించవే నన్నుతాంగి । రెండుచక్షులమధ్య
 కుండలిసరమందు మోహనాంగి । ఆపుండరీకమందు నుండును బ్రహ్మంబు
 మోహనాంగి । అక్కడినుండేటి అయిదుశక్తులుజూడు మోహనాంగి ।
 వేగనిక్కి చూచుచునొక్క నక్కగూయుచుండు మోహనాంగి । చుక్కల
 లోపలచక్కని బాలుడు మోహనాంగి । వేగమిక్కిలి తేజంబుతో
 నున్నాడునన్ను తాంగి । బ్రహ్మాండనాథుండు భద్రగిరీశుండు నన్ను
 తాంగి యీ బ్రహ్మాండమంతయు బయలయి మ్రోగునే నన్ను తాంగి ।
 యాదవనాసుని యందుఁజేరినదాన మోహనాంగి ! వేగ నాదబిందుకళ
 నయముతో మీరెను మోహనాంగి॥

గీ॥ ఎరుక ఎరుకయంచు నెలమితోబలికేవు । ఎఱుక పతిపుచూకు
 యేగిరమున తెలియ జెప్పనాకు దేజంబుతోడుత । నూరు పేడు
 బలుకను చితమగును॥

ద్విపద ॥ వినవమ్మో యమ్మవిన్న పంబొక్కటి - కనవమ్మ
 యెరుకయ గన్నల నిండు - నూయూరు నడిగితి మరి చెప్పెనాను -
 భావజ్ఞు రాలవేషణఁ జిరోసివు - సూర్యచంద్రులనడుమ చుక్కలమీద
 బంచరంగులలోను పై నొక్కమేడ - పంచవిశతిభటుల్ పైఁచిరుగు
 చుండ - నూత్నంబు దరువాజ జూడనొకవిత లక్ష్మీనాయకుండనే
 నారాయణుండు - దరువాజ యెద్దను తగడిరుగుచుండ - కరుణతో

నాగేంద్రు గావలియుండు - అష్టదశ ద్వంబు నామీదటను - ఇష్టముతో హ్రూమధ్య మిల్లవునుమాకు - నిర్వికార బ్రహ్మమగుచు చానుండు - సర్వజ్ఞుడగు నెల్లగారన నేత్రి - పరభద్రదేవుడౌ పండు్యండు మిఁకి - కడంతో యాదవవి యుండుజేరి.

ద్వార పాలకుని మాట

క॥ తయారో తెరకును వెళ్ళుము । కరుణతో మీకథలుమాకుకమలదళాక్షీ ।
నరగునఁజెప్పుము మొక్కుదు ఎరుకులనాంచారుబొమ్మయెలమినిరమ్మా ।

తెర వెళ్ళి కీర్తనలు

ఎరుక యెరుకవోయమ్మ అవ్వోళయ్యా ॥౧॥ ఎరుకయేడగమంత వెలుగుచునుండును । మరువకతిరిగేటి మగువను వినవమ్మ ॥౨॥ ఏడు కొండలమీద నెక్కించెయెరుక । జోడుగుండలమీద గూడించెయెరుక ॥౩॥ బ్రహ్మమగ్గంబున భాసిల్లె నెరుక । జిహ్వలునహస్త శేషుండై యెరుక ॥౪॥ బ్రహ్మాండనాథుండు బాలుండెయెరుక । జహ్వగ్రమందున జేరించెయెరుక ॥౫॥ చూపులో పాపనిచూచిందె యెరుక । పాపచూపులోని బ్రహ్మంబెయెరుక ॥౬॥ రేపుచూపువెలిగదీపంచెయెరుక । మట్టును తిరిగేటి సుందర మెరుక ॥౭॥ తేటవెన్నలబైటి తేడంచెయెరుక । తేజములోపల నాజమెయెరుక ॥౮॥ మోదఘతో భద్రనాథుండె యెరుక యాదవచాసుని యేలిందె యెరుక ॥౯॥

గీ॥ ఎందుజాడము మీవంటి యెరుకతనము । జ్ఞానదీపమువలె నీవు కలిగినావు । ఎక్కడెక్కడ యెరుకయు నెలమితోడ । జెప్పినావమ్మ యోయమ్మ యొప్పుగాను ।

పంచామర మ

ఎందుఁ జెప్పినావటంచు నేదీయెరుక నడిగితే
కుందరదన వినుము దేవబృందములు గొలువగఁ
సుందరీ జనంబులంత జూచినన్న బిలువగఁ
ఇందువచ్చితిని వినుము నింపుతోను జెప్పెదఁ ॥

కీర్తన

ఎరుకజెప్పిరమ్మా ! ఓ ముద్దుగుమ్మా । కరుణతో కన వేకన కంపుబామ్మా । యెరుక యెరుక నేడుజగములు । మురియుచు నీరితి దన ముచ్చటజెప్పెద ॥౧॥ బ్రహ్మలోకమునకు బోతినమ్మా । పార్వతీ దేవి నమ్మక నేను జెప్పితోమ్మా బ్రహ్మబ్రహ్మనవబ్రహ్మనుజూచియుఁసామ్మ

యిచ్చిన యమ్మరోవచ్చితి । పెండికొండమీద బోతివయమ్మా । పార్వతి
యీశుని దండిపూజలు సలిపితివమ్మా మొందుగా పార్వతి నిండుహార
ములు । కుండలంబులు కొమ్మరో యిచ్చెను । సత్యలోకంబునకు బోతివ
మ్మా శారదాదేవి యత్యంత ప్రేమసలిపెదమ్మా । ముత్యంబులతాము
రియుచు నిచ్చెను । సత్యంబుతోనే సరగున జెప్పితితదణి శ్రీ భద్రలైల
మందు । సీతారాములకు మురియుచుకా జెప్పవచ్చితి ముందు । ధరణిలో
యాదవదాసునినేలిన । సరహరిగానము నయముతో బాడుచు ॥౧॥

ప. ఇంకా యెటువలెనే చెప్పవమ్మా.

ద్విపద ॥ ఓ తణిమణి యో పువ్వుబోణి - ప్రితిలో వినవమ్మ
నిత్యకల్యాణి । కర్నూల కొంకణ కాంభోజ ద్రవిడ । అంగవంగ కళింగ
వంగ దేశముల । బంగాళి నేపాల బర్మరశూర । ఇంద్ర పులింద్రము నంతట
దిరిగి । చంద్రసూర్యులయందు చరియించిమించి । గరుడగంధర్వుల గగన
మార్గమున । నారద తుంబురుల నాట్యంబు జూచి । అన్ని లోకంబులు
నంతయుదిరిగి - యున్నానుజగమంత నొప్పుగాదిరిగి । ఎన్నెన్ని జన్మాలు
ఎత్తినగాని । నన్ను జేరడువాడు నయముతోలేడు । కమ్మవిల్తుని భ్రమల
కడుమునిగిపోయి । యమ్మరో సుఖములు అనుభవించుచు । నుండును
జగములో నొప్పుగావినవి । ఎరుకమరువులులేని యెరుకనునేను । సర
గున భద్రాద్రి స్వాములయందు॥

గీ॥ ఇంతి వినవమ్మ యీపూరు ఎవరిదమ్మ । సంతసించెను నామదిసఖయ
వినవె । గరుడగమనుని సగరంబు గరుడగిరియు చూడవస్త్రీని నే
నెంతో సుందరముగ॥

కీర్తన

ఎంతో శృంగారంబును గరుడాద్రివాసుని భ్రమజెందెను । ఎంతో
శృంగారంబు వింతైన సరంగుల కాంతలు పురుషులే కాంతములాడగ ।
మంతకెక్కినరీతి కాంతునిమించిన । వింతైన చెలులతో బంతులు
ఆడుచు ॥౧॥ పంచరంగుల తేరు ముత్యాలకాంచనాంబర గొడుగులు ।
పంచపర్వముల పాటలుబాడుచు ముంతవీణె జేయించియు మీటుచు
మించి । గంధము మేననుంచియు । నెంచుచు చింతలేకను జనులు సంతో
షింప ॥౨॥ ఆణిముత్యములను రత్నంబులవీణెయు । జెన్నాడు రపముతో
భేరిలు ధణధణమ్రోయంగ వీణెమద్దెభృతాళాలు మ్రోయంగ ॥౩॥

గట్టించి పరజావులూ మహిదేవు శోభనమాలు । చుట్టుకోటలు మహా
దిట్టముతోడుత పెట్టగ సామ్యము వేదలుయ్యలలాగ । దిట్టముతో
బూల తొట్టుశోభిల్లగ గద్దపై వెలుగును భునుడు నరసింహుడు ॥౪॥
దాపున శ్రీ నరసింహులు వైడలనెల్లశోధించి శిక్షించునూ । యీ
వట్టము భద్రాద్రి యీశుని సాక్షిగా సాఫల్యమగునంచు । నదృక్తులును
కొలువ ॥౫॥

వ. ఆ సమయమున లక్ష్మీదేవి చెలికత్తెలతో నేమనుచున్నది.

గీ॥ అమ్మ వివవమ్మ యీమాట అద్భుతముగ । వార్తవింటిని నగరిలో
వారిజాక్షి సత్యమాడేటి ఎరుకలసానియొక తె । వచ్చితిరుగుచునున్నది
వాడవాడ॥

క॥ చెలులార వేగబొండిక చలముడిగియు నెరుకఁజెప్పు చాననువేగఁ ।
పిలుచుకరండిక నడిగెదఁ । గలలో నేనొక్కవార్త గంటినె సఖయా॥

వ. ఆ సమయమున చెలికత్తెలు యేమనుచున్నారు.

గీ॥ ఏమి కలవచ్చెనే యేమె యందువదన ! మనసులో దిగులొందితే
మందగమన । సాగుదుమునిక యెరుకలసానికడకు । బిలచి వచ్చెదఁ
జెప్పనే బినరుహాక్షి॥

లక్ష్మీ దేవి - కీర్తన

కలగంటినో చెలియలార । మంచి కలయవుట దెలియవె బాల ।
చెలగును శ్రీనారసింహుడు । తానేమొ చలముచేసి నాతో స్వామితా
బోయెనట ॥క॥ వేటమార్గముపోయి తాను । బూలతోటలో విహరించ
గాను । పాటలగంధిరో నీటుగ చెంచుల బోటియొక్కతె । యానాతినికూ
టంబు జేసెనట ॥క॥ యతివదం డొకడుతావచ్చి నాకు । హితవుతో వివ
రించిచెప్పి యతివరోవనిగిని అతడుతానేగెను హరినాతో బాసెనని కలువ
రింపుచునుంటి ॥క॥ ఈరితి కలవచ్చె నమ్మా । నేనేమి సేతును ముద్దుగుమ్మ
వాసిగ భద్రాద్రి వాసుడు ఇంక నేమో ప్రీతితో జేసునో యేరితి నో
తెలియదు॥

వ. చెలికత్తె యేమనుచున్నది.

గీ॥ చెలి విను కనులలోచను జేసినట్టి । పనులు నిజమా నెభేదంబు పణతి
యేల । నేనుబోయియు నెఱుకత నిందు దెల్తు । వడుగుదామమ్మ మన
సులో నమ్మవమ్మ॥

అక్షిపేవి - కీర్తన

చెలితాళలేనే కలయట్టిదానె || చె|| దిగులాడె నోనమ్మ మనవి
నైతొనవమ్మ | వగలురాత్రియొక పగలాడెనమ్మ || చె|| సతివచ్చు సేమో
స్వామికి సాక్ష్యభావం | పితముతో నాత్రాత ఫలమేమొగాని || చె|| వర
భద్రానందమౌళి వరదాడెభామా | సరసిజయానరో స్వామికి తెలియును ||

వ, ఆ సహజకుంబున చెలికత్తె యెరుకలసాని వద్దకు బోయి
యేమనుచున్నది,

గీ|| ఎవడురావమ్మ యిాయూరి కెవడు దొరలు | నమ్మ నినుజూచి నామది
నందమొండె | సరస సంగీతములతోను సర్వజనులు | ఉన్నరొయమ్మ
చూచితె యుచితముగను ||

చ|| ఎరుకలదాననేడు మరినెందున నుండియు వచ్చినావు ని
న్నెరుగద లోకులెవ్వరును నెన్నగరాని విశేష సంపదల్
కడుణతో నిచ్చునీకువిరు కంజదళాక్షిరో యాదిలక్ష్మియొక
మరియుచునిన్న దెవ్వ నెను ముందుగ బోదము రమ్మభామిని ||

గీ|| వచ్చెదనుగాని ఇలియరో వాంఛతోడ | మదిలోనున్నట్టి వార్తయు
మందగనున | చెప్పిలేమియు నిచ్చేవు చంచలాక్షి | అడుగు నట్లుగ
నాకిస్తే అందువత్తు || ఎంత ||

వాదము

౧. ఎంత చక్కనిదానవె యెవ్వతె వో చెలియ - ఎవ్వతెవో చెలియ,
పంతంబుతోడ పట్టణంబెద్ది ||

౨. వెలదిరో విన్నవించెదము - నేవిన్నవించెదను - అలివేణి మాయా
పురమ్మరోమాది || వెల ||

౩. వెలది యే లోకమునుండి వేంచేసినావె - బాలుని పేరు యేమి
భాగ్యవతి చెప్పమా || వెల ||

౪. బాలుని ముఖమున బ్రహ్మనున్నాడో - చాల తెలివితోడ చెలివి
దేశమోయమ్మ || బాలుని ||

౫. నాథుని పేరేమి నాతిరో చెపుమా - వీరీరువర్ణంబు ఎఱిగించవత్తు || నా ||

౬. నామ రూపులేని నాథుడే సఖయ - నాథుడే సఖయ - భామరో
బయలులో బయలు మాయమ్మ || నామ ||

2. బంధువులు ఎవ్వరే భామరో నీకు - ఓ భామరో నీకు - సందేహ
మేలనే సఖయరో నీకు ||బంధు||

౩. నిర్వికారబ్రహ్మ సర్వభ్యాసకుని - నిర్వాణపరులమ్మ నీతి బంధువులు||

౪. రావమ్మ పోదాము లక్ష్మీపిలిచింది - ఓ లక్ష్మీపిలిచింది - భావంబు
దేలపవే భామరోసివు - ఓభామరోసివు ||రా||

౫. వాదమేలను నాతోడను జెప్పెదగాని - మోదముతో నాకిచ్చి
ముచ్చట వినమీ ||వాద||

౬. అడిగినవస్తువు అదియిచ్చెదగాని - ఓ అదియిచ్చెదగాని - బిడియ
మేలనురావు వినకుందరదన ||అడి||

౭. ముదముతో భద్రాద్రిమాధవునిదలతు-యాదవదాసునిచేలితివమ్మ||
కీర్తన

రావమ్మ యెరుకలసాని - మా రమణిపిలచెను దొరసాని రావమ్మ||
పోదాము రంజిల్లుచుమరి లేవమ్మ ముత్యాల బావిలిచ్చెద ||రావమ్మ||
మన్నించి నన్నేలవమ్మ-నీకున్నా సరములిచ్చెదనమ్మ-చిన్న బాలను ఎత్తు
కున్నావు మాతల్లి వెన్నెలుపుట్టవే వన్నెచీరలు యిమ్మ ||రా|| కొమ్మరో
రత్నాల కమ్మలు నేను సమ్మతిగా వైడిబొమ్మలు అమ్మరో ముత్యాల
కమ్మజోడిత్తు నమ్మవే నా మాటవినము మ్రొక్కెద రావమ్మ|| ఆణి
ముత్యంబులు ముక్కర మాయమ్మరో నీకిత్తు చక్కగా ||రావమ్మ||
రాణించు భద్రాద్రి రాముని దేవిని-వేణియూ జీరాడ వెలదియు రాగదె
రావమ్మా.

పంచామరము

రమణి నీవు యింత నన్ను రమ్మటంచు బిలువఁగా

ప్రేమతోను వచ్చెదాను పెద్దలంత జూడఁగా||

భామవేగ సామూలిచ్చి పంపవేగ పోయెదన్

నామనోహరుండు భద్రనాథు నేను దలఁచెదన్||

౮. ఆసమయంబున ఎరుకల నాంచారు లక్ష్మీదేవినిచూచి ఏమనుచున్నది.

9. చూచితినిన్ను నేను సతి సుందరికన్నుల వేడ్కలారగన్

భూసుర శ్రేష్ఠులందఱును పుణ్యచరిత్రని బూజసేతురే||

గోచరమాయె నీముఖము కొమ్మరో కోరినకోర్కె జెప్పగన్

రాజకులంబు వారు నను రమ్మవిపిల్తురు మోక్షదాయినీ||

౧౦. ఇంకా యేమనుచున్నది.

కీర్తన

సభచేసి కూర్చున్నది । ఆదిలక్ష్మీ సంతోష పడుచున్నది ।
యిథ రాజవరముని యింతిజూడండి । సభికులు ప్రేమలు సభవేచియుం
డగ । సవరత్న పీఠంబున తేజంబుతో నవమోహనాంగంబునా । కవ
గూడ గంధర్వ కన్యలందరుగూడి । భవనచారిత్రికి పూజనల్పగా ॥స॥
బిత్తరి చూపులతో చిత్తజతత్తడి ప్రతిమలతో । మత్రే భగవంతు
మూర్ధపుచారిత్రి సత్తుగ పూజింతు నరభక్తితోడుత ॥స॥ అరణ కాం
తులుమెరయగఁగోటి సూర్యాభరణము లింపొందగ । తడుని శ్రీభద్రాద్రి
నరహరియాపుని కడుణితోగూడిన కమలవాసియు నేను ॥భ॥

వ. ఆ సమయంబున ఎరుకల నాంచాడంజూచి లక్ష్మీదేవి యేమ
నుచుచున్నది.

చ॥ జగమున మేటివమ్మ నినుజెందినవారికి పెక్కు జన్మముల్
మగిడియు రావు నమ్మునతి మంపుతో నామది గోర్కెజెప్పవే
నగములో నర్థమైతి మదిసన్నతిజేసెద మోహనాంగిరో
గగనముజేసె నామనసు కన్నుల నీరులు గాదుచుండునే॥

వ. ఎరుకలనాని యేమనుచున్నది.

కీర్తన

కరముజూపవే కడులనేత్రి । కరుణించి నాతో సరగున బల్కవే
కమలనేత్రి భగణితో వీసల చాతలెవ్వరిక । మురియుచు జూస్తము బిర
బిరచూసవే ॥క॥ సిగ్గేలచంద్రవదనా । బెగ్గిలి దేహంబుచిక్కి భీతినిబొం
దె॥ ఎగ్గులేదు నేయుండుండ । నగ్గలమగు ప్రీతిగల్గె నతివరోచూడక॥
క॥ మోహమునుంచక ననుజూడవే । చంచలక్షియిక యేమిభయము
నన్నుజూచు । నకలముంజెప్పెద నన్నుతాంగిరో । పకపకనవ్వును పణ
తిరోచూడక॥ పైటదీయవె పడ్డగంధి । సాతోడనుగూడి పరహరితో
గూడి భ్రమలుజెంది । నేడులేకను వెలదిరొ యుండుము పూని భద్రగిరి
జేరి యుండెదవు ॥కర॥

వ. ఆ సమయంబున నెఱుకల నాంచారు ఏమనుచున్నది.

ద్విపద

శ్రీలక్ష్మీవివవమ్మ సిగ్గేలనమ్మ - మేతాను నీతిల మేలుజెప్పెదను -
చేతిలోశుభములు చెప్పెదవిసవె - పాతరలాడకు పరమకల్యాణి - పంచ
ముద్రలుకల పరమాత్ముడేవి - సంచితభాగ్యంబు చాలగాకలను-పురుషు

దొక్కడునిను పూజోనివినవె - శత్రులెవ్వరునీకు జగమంతనీవె - సతి
వతులిద్దరు సరసంబుతోను - అతిప్రేమతోడుత అన్యరోనేడు - ఉండురు
ఇకసుమ్మి యోమాలలామ.

క॥ బుట్టకు మ్రొక్క వెయోసతి । పట్టవెనాచేయి సరస పణితిరోవేగ
చుట్టాలుజనులు పొగడగ । గట్టిగముత్యంబులిపుడు కానుక తేవే ।

వ, ఇలిక త్రెయేకునుచున్నది.

క॥ నూటిగమదిలో కోరిక । నీటుగనీచెప్పకునికి నేమముతోడక
పాటించు బట్టబయలును । వాటంబుగఁ బారవైతు వనరుహనేత్రీ ।

వ, అప్పుడు ఎరుకల నాంచారు దేవతలను నేమని కొనియూడుచున్నది.

శ్రీవేంకటేశ్వరా సిరికొండవాస - రామయ్యరాగ దే గఘు రామ
చంద్ర - మందరగిరివాస మహానీయవేష - పొంగుచునిను తలతు బోనగిరి
దేవ - స్తంభాద్రిసరసింహ సర్వజనపోష - కుంభినీనాథుడా గుంటగిరి
నాథ - సత్య గిరిసరసింహ సరి కొండదేవ - మెచ్చుగాబలికేటి మేలు
కొండయ్య - ధర్మపురి సరసింహ తరికొండవాస నిర్మలగుణశాలి నీలగిరి
స్వామీ - కాళహస్తి నివాస కమనీయ వేష - మాళవభూపాల మంద
రాద్రీశ - శ్రీ రంగపురివాస శ్రీరంగ దేవ-సారంగగిరి దేవ సర్వజనపోష-
కాంచీపురివాస కాంచన చేల - బాంధతో వేడెద ఎరమియ్యరయ్య-శ్రీ
దేవిభూదేవి శ్రీ లక్ష్మీ దేవి. ఆదిశక్తిని నీవు అంఘటగలవు - ఆ కాళ
వాణమ్మ ఆది దేవతపు - నాకు వాక్కియ్యవే నీకు మ్రొక్కెదను - మల్లి
కార్జున దేవ మమ్మేలవయ్య - కొల్లాపురెల్లమ్మ కొలిచెదనిచ్చు - కూర్మి
తోన హోబల గోపాలస్వామీ - వరభద్రగిరి స్వామీ నాకు పరిమిమ్మ.

కీర్తన

ఆది మహంకాళినిన్ను ఆత్మదలచెదను । మోదముతో వేగ
నీకు మ్రొక్కెద । కరుణింపవేదమ్మ కాళికాదేవమ్మ । వారాహి
ధూమాక్షి వాక్కియ్య రమ్మ ! ఆ ఆదిశంకరిదుర్గి అతికండ్లసుర వారి ।
మాధవి మహాలక్ష్మీ మన్మథుని పుత్రి । ఆ అవునమ్మ కల్యాణి అమర
వందితురాణి । నవమోహనాంగి శ్రీనాంచారు రామ । ఆ బాలాంబులి
తాంబ భద్రకాళీ దేవి । బాలత్రిపురాంబ సన్నుతించెదను । ఆ అను
మకొండదుర్గి ఆదిశక్తివినిపు । కనకాంగి నన్నింక కరుణించవమ్మ । ఆ
భద్రములనిమ్మా భద్రాద్రిసీతమ్మ । అద్రిబాసుతరావే అతిప్రేమతోడ । ఆ

ద్వీపద

కొల్లాపురి యెల్లమ్మ మ్రొక్కెదనేయమ్మా - మదిలోన క్లేశంబు
మాపనేతల్లి - పరపుడుభుని కొఱకు వ్యాకులతఁజెందేవు - అతఁడెటువంటి
వాడనినడితిగి వేయమ్మ - కోటిసూర్యుల కిరీటముగలవాడెతల్లి - భుజమున
శంఖ చక్రములు గలవాడెయమ్మ - వైజయంతీ మాలికా ధరుండెమా
తల్లి - నవరత్నమాక్తిక వజ్రవైడూర్య - గోమేధిక పుష్కరాగ మర
కత - మాణిక్య కంఠరుడు మాయవ్వ - యింద్రసీల దేహము గలవాడె
తల్లి - గరుడగంధర్వ గమనుండె నాయమ్మ॥

వ. మత్స్య కూర్మ వరాహ నరసింహ వామన పరశురామ
శ్రీరామ బలరామ బౌద్ధ కలిక్యనతారము లెత్తినవాడుగా నుండు నటు
పంటివానికి నీవు భార్యవేతల్లి శ్రీభద్రాచల సీతారాములు మిమ్ము
రక్షించుగాక మాయమ్మ.

వ. లక్ష్మీదేవి యేమనుచున్నది.

కీర్తన

మాతల్లి యెఱుకలసాని నిన్ను మఱియొక్క టడుగుదామని -
ఓ తల్లి శ్రీహరి కొప్పుగనామీద - బ్రీతియున్నదో లేదోబిరబిర జెప్పవే
౧॥ మనసులో ముచ్చటఁజెప్పవే - ఓసుదతి వొప్పులకుప్పవే॥ వినవమ్మ
నీకునే వనమాల నలరింతు - అనుమానమెందుకు నమ్మరో నీకిక ॥౨॥
వెన్నెలవేడిమి దోచునే - నావెన్నుని నెన్నడు చూతునే - కన్నెరో
నాఁబూద కాంక్ష పుట్టెనోలేదో - యున్నట్లు చెప్పియు నన్ను
మన్నించియు ॥౩॥ పరముభద్రాచల రాముడనేను - మరువకనునిక
పరంధాముని - కరుణతో యాదవరుని బ్రోచినస్వామిని - అఱి మఱి
జేసెను నమ్మరోతాళలేనే ॥౪॥

గీ॥ వినవె శ్రీలక్ష్మీనీకు విశదముగను । మదిలోనున్నట్టి - వార్తను
మందగమన । వెగజెప్పెదనీవిక జెఱవబొకు । గరుడగిరివాసు డింతలో
కండ్లుబడునే॥

కీర్తన

చెలిసీకుకలవచ్చెనమ్మా - నేనుజెప్పెద వినుముద్దుగుమ్మా॥ కలికిరో
కలలోన శ్రీలక్ష్మీ కలువరించితివమ్మ - ఫలమానోకాదని పణతిభేదింపకు॥
౧॥ వేటమార్గము నందుబోయి-పూలతోటలో విహరించెనోయి-బూట
కంబులుగావు పుట్టకేమ్రొక్కవే - పాటలగంధినా బాలునితోడను ॥౨॥

నరహరి తానేగునమ్మ-యొక్కనాతి విందుబుచ్చుకోమ్మ-కరుణలేని వాడు
కమలాక్షి నీవిభుడు-సరగున నీకోక నవతిని దెచ్చునే ||3|| ఇంతవని
చేయునే బాలా నీవెంత చింతించినచోలా - ఇంతిరో భద్రాద్రి యివ
వంశనాథుడు - కాంతిరో భ్రమజెందు కన్యకను దాజూచి ||ర||

గీ|| ఒంట రెంట మూట నొనరంగ నాల్గింట | ఐదుచారు నేడునాళ్ళలోన
నానుదినతేడ యామీదనొక్కతి | నవతియగును నీకుచంద్రవదనా||

లక్ష్మీ దేవి మాట - కీర్తన

ఫాలమందున బ్రహ్మ యేతీయా వ్రాసెనో - బాలిలో నీకేమి
స్వాస్త్యంబానో-కలలోనచాత్తయు నలివేణి చెప్పెనిక-ఫలమాను నరహరి
పంతంబు నిజము - కానున్న నోదండి కలికిరో యెఱుకల - సానికి
సామ్మలు చాలగ ని యునే - భద్రాద్రిస్వామి పగజేసె నాతోను -
భద్రగమనరో వేగగణపతి దెచ్చెద ఫాలమందున బ్రహ్మ||

వ. ఇలికత్తై లేమనుచున్నారు.

ఉ|| ఎఱుకలసాని మాటమఱి యెల్లను నిక్కముగాదలంచుచుకొ
మఱువక యుండి వేగమున మంచితనంబున ప్రాణనాథునికొ
కరమును గారవించుచును గంజదళాక్షిరొ మొక్కుచుండవే
మగలును నారసింహుడిక మన్మథ వేదన లెందుకేచెలి||

వ, ఆ సమయంబున నెఱుకల నాంచారున కనేకాధరణంబు
లిచ్చిన తదనంతరంబున నేమనుచున్నది.

కీర్తన

కరుణాచూడు పోయివచ్చెద - నో లక్ష్మీదేవి కమలనేత్ర నిన్ను
మెచ్చెద ||క|| ధరణిలోను నెఱుకజెప్పి కరుణతోడ నిందువస్తై - మరువ
కను మణులునిచ్చి మమ్ము దోలినావు తల్లీ ||క|| ఇంతిసీపు భేదమొందకే-
దిక్పతులెల్ల సంతతమున జింత నొందుదురె - యంతటను వెలసినావు
ఆది పరంజ్యోతివమ్మ - పంతముతో జనులు కొంత భాగ్యముల నిచ్చి
నారు ||క|| నవతి నీకు సేవచేసెనే - నీమీద నెంతో చాలగను భక్తి
జెందునే - భ్రమనుజెంది మదినిగుంది పలుకరింపజోకు చెలియ - క్రమ
ముగా నీదువిభుడు కాంక్ష జెందునమ్మ వినుము ||క|| భద్రగమన భద్ర
మిమ్మా | యాదవదాసు భక్తుడని భద్రమమ్మా | భద్రగిరి రాఘవుల
బాయకను నుండి | వేవేగము నిద్రజెందు సముద్రునికి బుత్రివమ్మసీవు||

వ. లక్ష్మీదేవి యేమనుచున్నది.

గీ॥ వినుము ఓతల్లి యెఱుకల వెలది వినవె । భమయు జెందెను నిన్నింక
బాచులేను । నీవు వలికిన పలుకులు నిక్కమమ్మ । పోయిరావమ్మ
యెఱుకలపొలితి జేగ॥

క॥ తడికలు గుమ్మలు తట్టలు । పిడిగిడు పులినేడుబరిగె బిచ్చితెచ్చె
గడియలొ నల్లతినధికము । సిడిమిడినే పడుచువస్త్ర సింగినిజాడగ॥
సోదిగాడు వచ్చుట - కీర్తన

సోదిగాడువచ్చెను ఎఱుకల సోదిగాడువచ్చెను - సోదిగాడు సింగిని
జాడలో తిరుగుచు - వాడల వాడల మహా వేమకతోడుత ॥సో॥ నల్లని
మొగముతోను వంకబొట్లు తెల్లగ మెరుయగాను - చిల్లుని పోయిన
చింపూల గొంగడి - అల్లన నడుమూస అట్టెమట్టకొని ॥సో॥ కోతిని
ఆడించుచు పిల్లగాండ్ర మూతలు గరపించుచూ - ఖ్యాతిగ కుక్కలు
ఘనముగ బొర్లగ-చేతితో తట్టాలు ప్రీతితో నల్లూచు ॥సో॥ పుట్టగోచిని
పెట్టుక వంకకత్తి బొడ్డున నవరించుచు - పుట్టచే దేహంబు చెడ్డనాసన
గొట్ట - బుట్టయూగులాడ బిడ్డాను యెత్తుక ॥సో॥ సింగిరమ్మని పిలు
చుచూ - తేసకువాడు చీరపేనులు గ్రుక్కుచు - పొందుగ భద్రాద్రి
శౌరియటంచును - రంగుగానిలమిద నటు పొర్లుకుంటాను ॥సో॥

వ. ఆ సమయమున సింగిని యేమని పిలుచుచున్నాడు.

యాలలు॥ సింగి నీవు నన్ను విడిచి చెంబున గంతులుజేసి - ఎందు
బోయినావు చెప్పవే యాలవోలయ్య-సింగి నీవెందు బోయినావె చెప్పవే!
సింగి నీవు పిలిచెదవు అంగనాల యింటికి - పొంగుచూను నెఱుకల
జెప్పితి ఓ ఆల వోలయ్య - బంగారుసొమ్ములు యిచ్చిరి - బుట్టాచం
కాను బెట్టుకొని పిట్టలాను దెచ్చినాను - వేగను వంశిపెట్టవే ఓ ఆల
వోలయ్య - పెట్టకుంటె పారవేసేదా - అట్లే గుడ్లునిడిచి పిట్టలెందు
కురా నాకు - ముట్టరాకు నన్ను నిప్పుడు ఓ ఆలవోలయ్య - బంగారు
సొమ్ములు నిచ్చిరి కట్టుకున్న చీర యిచ్చెద - నన్ను తిట్టుతావదేమే
నిన్ను యింత గొడదు - కన్నులన్ని యెఱుకేసితి ఓ ఆలవోలయ్య -
నన్ను నొల్లవేమి చెప్పవే గొట్టెద నిప్పుడు - ముట్టరాని మాటలు
నీ విపుడు గట్టిగా నను నొల్లరా - ఓ ఆలవోలయ్య-వోరల్లులేదు ఇంటి
కేగరా॥

గీ॥ ఏమిసింగి నీవు యెట్టెట్లు చేస్తావు । నిన్ను జూచి నాకు వెన్ను వెరపు
లావులేస్తువుంది రమ్మని పిలువవె । కోపమేల సింగి గొట్టలేను॥

గీ! సింగి నీవునన్ను చీకలెక్కడివంచు ! అజ్ఞ జేసెదావు అరయ వినుము
దొరలవద్దకునేగి సరగున నెడక గముఁ | దెప్పించుకు సింహ సేతువటరా

వా ద ము

బంగారుసండ్ల పేరు చెందెను చీకలముదరికె యెవ్వరిచ్చిరేసింగి -
ఎవ్వరిచ్చిరే సింగి! పొంగుకు లెడవలక నేను సంగతితో పోయిచేరి యుం
గానెడుంగమ్మ యిచ్చురా! పచ్చలు దాపిన రత్నవతకముల నులు
శారదాదేవికినెడక మేలుగాను జెప్పితేను కూర్చితోనునాకు నిచ్చెర!
వట్టితన మేల చెప్పెదా నవంత్నములుదాపి నట్టి రంగై నరానికి నెవ్వరిచ్చిరే
సింగి! సత్యభామ దుక్కిణి నవతులకు నెడక నేను సత్యముతో జెప్పితె
నేను నరానినిచ్చెరా! కమ్మముక్కరవయిది సామ్యము ముత్యాల రవికె
ఎవ్వరిచ్చిరే సింగి! పార్వతి గంగయు బిలిచి భక్తితోను నెడునునడిగి |
గర్వమొందక నిచ్చినాడు! కండ్లముందర సింగి భామరో సీ మెడలో
నున్న బన్నసరము ఎవ్వరిచ్చిరే! ప్రేమతోను చెప్పకుంటే భామా వల్లనే
సింగి | అది రామభద్రగిరి - శ్రీరామచంద్రులదేవి అంగ నసీతమ్మయిచ్చె
అదిగొచూడర!

కీ ర్త న

మృగవేటకాడను నేమరా - నేఘనము జెప్పెద విసరా - నగ
వనమూలుదిరిగి నానామృగంబులు - బట్టుకనేను నిటుదెచ్చినాడను!
మృగ! జంకలు తోడేలు చిరుత పెద్దపులులు - కొండనక్కలాను కొండ
కప్పలాను - అంకెనికివచ్చె యాకెదుబ్బరిగాడు | మృ! వంకల వంకలేసి
యీతచాపలు అడ్డము వచ్చెనేమిరా - నాబుట్టతో గొట్టుదు చూడరా -
గుడ్డి కొంగలాను కుండేటి పిల్లల గుడ్డ పగులనిచ్చి కూత పిల్లలును -
బంగారు నీచలి విందపూళ్ళ గూళ్ళంబంగ - గూసేటి నిడుకుక్కలాను!
మృ! గొట్టెమేకలను నేబట్టువాడనే - బట్టెసక్కలాను గొట్టెదా -
డోదపిచ్చుకలను కారెనుబోతుల - యెత్తాంపల్లుని యెత్తాదున్నలాను -
గొట్టెబోతుల కత్తెరాకలాను నల్లనభద్రాద్రి స్వామిని దలచెడ! మృ!

చ॥ జయ్యుడను నేను భక్తుడను జయమునుజేసేటి ద్వారపాలుఁడా
భయమును బాపెదన్ విసర భక్తజనావళి మమ్ముగొల్వగాఁ
బ్రయమున నారసింహునకు బ్రీతిగభక్తిగఁ బూజనలెప్పడన్
నయముగ నమ్మితిన్విసర నామది భద్రగిరిశు నెప్పడున్॥

కీర్తన

విజయుడను వినరా జగములో వీరపరాక్రముడనురా - పాపముఁ
చాసితి ; నారసింహులకు భక్తుడనే వినరా ॥వి॥ ద్వారముందు మేము
స్వామినిదలచుచు నెపుడను - కూరిమితోడుత నేడుపులేకను - కోరి
భజించెదము ॥వి॥ పూర్వమందు మేమూ స్వామితోఁబూని-యుద్ధమందు
గర్వము జెందియు విక్రమంబున కడతేరితి వినరా ॥వి॥ శత్రువు వాఁగొట్టి
తిమి మేమిక చెలువుగవినరొరి - పాశ్రులమైతిమి భద్రగిరిశుని బాయ
కుండెదమురా॥

క॥ శ్రీ లక్ష్మీనరసింహులు । పాలాత్ముడు నుతలునేయ భక్తులుగొలువక
లోలాత్ములు గంధర్వులు । చాలాయము బాడ్చొనుచు వచ్చిరియిందుక॥

గీ॥ సకల ద్రవ్యంబులును మహాసమ్మతమున । జయము వేగంబె యిచ్చి
రశ్రమముతోను । భేరిమందుభి మ్రోతలుబెడిద మొప్ప । గజము
లశ్వంబు భటులును సగముగాను॥

కీర్తన

దేవదేవుడొచ్చెను - ముద్దుల నారసింహ దేవు డొచ్చెను - శ్రీనార
సింహులు శ్రీ లక్ష్మితోఁగూడి - మానవులబ్రోచు మందరధీరుడు ॥ దే॥
నుకరతోరణంబులు భేరిమ్రోతలు - మఱిమఱి మ్రోయంగనూ - మకర
ధ్వజునితండ్రి యతివేగరథమెక్కి - వచ్చెచూడుడి యిలజనులందరు॥ దేవ
వరభద్రాచలవాసుని మదిలోనిల్చి కరుణ యాదవచాసుని - నిరువుగ
వాసులు ఫలము నిమ్మనిచాల - సరగునవేడుచు నన్నుజిసేయగ ॥ దేవ॥

ఉ॥ శ్రీనరసింహుడొక వినర శీఘ్రమె పాదులఁ బ్రోచినాడనే
కానసమందు రాక్షసుల గ్రక్కున ద్రుంచి సురాళి నేలితిక
దీనులబ్రోవ ధారుణిని దేజమెల్లగ నుండువాడనే
భానుని దీపులు మెఱయ భద్రగిరిశుండ నారసింహుడొక॥

గీ॥ కరుణతోడుత భక్తులగాచినాడ । నుంటి గరుడాద్రియందునే నుచిత
ముగను । యాదవాఘ్నుడు భక్తుల నార్చితోడ । మమ్మొనియాడ
యీకథ మఱియు వినుత॥

కీర్తన

నరమ్మగరూపుండ నారసింహుడనేను ద్వారపాలా - నేగరుడా
నలంబున గ్రక్కున వెలసితి ద్వారపాలా - కోటిసూర్యులకాంతి మేటి
భోటము ద్వారపాలా - ఉక్కుస్తంభమున నుద్భవించినాడ ద్వార

పాలా - నేను మిక్కిలి తేజాడ చక్కగ విశ్రాంతి పొందాను. కనక కశ్యపుడను ఘనరాక్షసుని ప్రసాది ద్వారా పాలా - నేను జనిబూని ప్రహ్లాద భక్తునితోతి ద్వారా పాలా - సురలాను రక్షించి యసుదలను ద్రుంచితి ద్వారా పాలా - నే గరుడయతులనుగడ తేల్చుచున్నాడ ద్వారా పాలా - చక్రంబుచేత పరాక్రముల ద్రుంచితి ద్వారా పాలా - నేను భక్తులను రక్షించ భద్రాద్రిశేరితి ద్వారా పాలా॥

ద్వార పాల పని మాట

క॥ వివరయ్య లక్ష్మీనాథుడ । కనుగొని ననుసోపయ్య ఘనభుజశాలీ ।
దనుజుద్రుంచితి వెందుకు । ననుమానము లేక చెప్పడతి వేగముతో॥

ద్విపద॥ విను ద్వార పాలకావిశదంబుగాను - గజరోరి మాపూర్వ కథజెప్పెదాను - ఆదిశేఘనిపాన్పు నందముగచెల్వ - పాథోధియందున వవళించగాను - దేవతల్మునిజనుల్ దేవపాదుండు - భావమ్ములోబెదరి భయముచే వేగ-చూవద్దకునువచ్చి మఱియునిట్లనిరి-దేవాదినాథుడదీన దయాళు - భావజశృంగార పరమాత్మ దేవ - కనక కశ్యపుడనుఘనరాక్ష సుండు వినువేగతపమును విశదంబుగాను - బ్రహ్మచూర్పియుఁ బదపడి చేసె - బ్రహ్మనరంబులు బాగుగానిచ్చె - నధిక బలవంతుం డారాక్ష సుండు - హత్తితోసురుల వెదకిద్రుంచెనయ్య - యనగానే విని నేను యాజ్ఞ నిచ్చియును - పనిబూని తొలుతను త్వరగవివరారి - పరభద్ర గిరియందు విసియించినాము-నరసింహ దేవుడ నాపేరువివర॥

గీ॥ దేవదేవేశ తెర వెట్లదీనపోష । భావమందున దలతును భ వ్య చరిత । నీదు చరితంబు చూచియు మోదమామె । భద్రగిరివాస నరసింహ భయవిదూర॥

క॥ గరుడాచలవాసుడ నను । సరగుననను నరసినావు నన్నుతిశేతుఁ
గరుణతోయాడవదాసుండు । సరగున మీకథను చెప్పినన్నుతిశేసె॥

తెర వె శ్లే కీ ర న

దేవానారసింహ దేవా-దేవదేవుడిను దీనులబ్రోచినభావజనకుడ పరమదయాళుడ ॥ దేవా॥ దీనరాక్షససహారా - మేరునుధీగుడ భూరిపరా క్రముడ భాగిని భారనివారణజేసిన ॥ దే॥ భక్తులకంసారి - గారిమనోహరు కరుణతో వేడగ విభవముచేతనువినరానాపేరు॥ దే॥ కూరా జగ దేకపీరా- వారిజనేత్రుడ నారసింహుడను కూరిమి భద్రగిరి జేరినవాడను ॥ దేవా॥

హ్య ర పా ల క ని మా ట

గీ॥ లక్ష్మీనరసింహ దేవ మీలక్షణములు । జూచినంతలో నామది
చోద్యమందు । వజ్రవై ధూర్యరత్నము ల్వచనతోను । బెలుగు
చున్నాయ పీఠెవ రెడక చెప్పుమా॥

గీ॥ వినర హ్యరపాల అనుమాన మేలరా । కనుము నీకు నేను ఘన
ముగాను । మనసునొవ్వకుండ ముతినేగఁ జెప్పెద । భవమువల్ల నెట్లు
లిలచుగలవు॥

వ. స్వామీ మీరెవ్వరు.

ఉ. ఈసతి నాకు భార్యయ్యి యింపుచరింపగ లక్ష్మీయామెరే
భూసుర శ్రేష్ఠులున్ సకల పుణ్యచరితులు లోకమాన్యులు
వాసవదైత్యులు యతులు వాల్మీకి మానియు బ్రహ్మదేవుడు
మోసముబోవ జేయుసతి యోయనీడగ మెల్లనిండెరా॥

వ. స్వామీ మీరెవరు ।

గీ॥ దేవగంధర్వ స్త్రీలురా దివ్యముగను । సరససంగీత నాట్యముల్ నబ్బు
కొనుచు । నుందురెప్పుడు నాతోను నూర్జితముగ । భవ్యచరితముల్
వినువాడు భాగవతుడు.

వి జ య ని మా ట

సీ॥ రాజమహారాజ రాజతమృదుపాద రాజన్యహరత్న రాజరాజ
రాజవనేత్రసీ రాజ్యమెక్కడనయ్య పూనిచరించేటి పురముయెచట
వీరీడునుండువు ఎక్కడవిహరింతు వెటిగించుమీ మాకు నెలమితోడ
భక్తవత్సలజగ ద్భావంబునరిగితి నాదైవహృపులు సరవరేణ్య
గానిమిమ్ములనేడెద కరుణతోడ । కోరినటువంటి వరములు కొడువలేక
దయనుచేయుడి మ్రొక్కెదఁ దరణిజేజ । భద్రగిరివాస సరసింహ
భయఃకూర॥

కీ ర్త న

వాసవార్చిత నారసింహ మీకు వందనంబు - భూసుర శ్రేష్ఠుడ
పుణ్యచరిత్ర - దాసులనేలివ దయవిధేయుడ వీవ - వాసవదినమణి వంశాబ్ధి
చంద్ర - ఓదివ్య మోహన గుణసాంద్ర - వసధిగంభీరుండ వందనంబులు
నీకు - అనుమానమేమిటికి ఆర్తశరణ్యుడ ॥వా॥దశరూపధరుడ నీవు వేగ -
విశదముగను బ్రోవరావె - శరభవిక్రమ పశుపతినృతహరి - వశముచేసి

కొమ్మ వారిజనయన ||వా|| ఎంతో శృంగారంబులిపి - బహువింతలసాములున్నవి - చింతబాసెను భద్రతైల రమేశుడ - శాంతల భక్తుల కాపాడి రక్షించు ||వా||

వ. ఆనమయంబున వరసింహస్వామి నేమనుచున్నాడు.

క॥ వింటిర ముచ్చటలను నే॥ కంటిని నదృక్తివేగ కలఁగితో నిపుడు

పెంటనెమోక్షములిచ్చెదా॥ నంటినియాయసుదలకునునమ్రనన్నె॥

కీర్తన-వినరోరినో ద్వారపాలా సీత-విన్నవించెదగుణబాలా-కనరోరి నాప్రజ్ఞ ఘనభుజబలఁడను - కనకాక్షనేనొక్క గడియన ద్రుంచితి॥వి॥ శ్రీరామచంద్రుడనైతిని నేనుసీతనుబెండ్లాడితిని - భూరిపరాక్రమభుజబల హితుఁడను-శూటడకాకకాసునుద్రుంచినవాఁడ ||వి॥ ననుచేవసుతుడ నేనైతి గొల్లవారిజనేత్రుల గూడితి-అనఁజుచునూడల నసురరాజులబట్టి కంసునిద్రుంచినే ఘనఁడనై వెలసితి ||వి॥ పదునాలుగు లోకంబులు వెలసితిని - నేను భద్రాద్రియందునజేరితి - ముదముతో దాసుల పదపడి నేలితి-వదలక యాదవ వడలతో॥ గూడితి ||విన॥

ద్వారపాలకని మాట

గీ॥ గండువారలు వరసింహ దయవిధేయ॥ పూజసలిపెద లక్ష్మీక భవనచరిత॥ వరములిచ్చియు రక్షించు వరద యీశ॥ వరమపదమిచ్చి యేలుము పరమపురుష॥

కీర్తన-నవరత్నవీరంబునా శ్రీనరసింహ నయముతోఁ గూర్చుండుమా-పుణ్యచారిత్ర శ్రీపురుషోత్తమాహరి - భవబంధమోక్షక భక్తవత్సల వేగ ||నవ॥ గంధర్వకన్యలు నాట్యమునలిపి గానంబుమృదుభాషంబులు-సందేహమెందుకు సర్వసేవలు గొలువ - మేరుధీరుని నీకు వందనమును సేయ ||నవ॥ ఎంతో శృంగారంబులు చూచితే రతిశాంతుని ప్రభు జెందెనూ - వింతవింత రంగులెం తెంతో కనవింప - మంత్రకెక్కినయా వైకుంఠమిదియా యన॥ ధిమిధిమిమద్దైలు తాళంబులు క్రమమాన వెలుగంగనూ॥ అమిత ప్రకాశుడ హరిభద్రాచలదేవ భ్రమజెంది యాదవభక్తులు గొలుపగ ||నవ॥

వ. ఆ సమయంబున నారసింహులు సింహాసనంబున వేంచేసి తడువరి లక్ష్మీదేవితో నేమనుచున్నాడు.

చ॥ చతురతపొందగా నిపుడు చంచలనేత్రిరో వేటమార్గముక

హితముగఁబోయినత్తు నతి యింపు దలిర్పగ నాజ్ఞ యిచ్చినక

ద్రుతమతి తోడుతన్నకల దుర్జనరాక్షస ముఖ్యసంఘములో
హతమును జేసిదత్తునిక నంపవె వేగమె ప్రేమతోడుతఁ

క॥ అదిగాక నిన్ను విడిచియు | మునితరో నేనుండగలనె ముందర సేనలో
పదపడి బాంధుడు క్షణములో | మదనతి నేనుగడిపత్తునుటే వేగమునఁ

సీ॥ దేవాదిదేవ ఈ తెగువయెందుకువచ్చె నెన్నడు లేనిదియెందుకయ్యె
వేటాడబోవుట యెన్నడు నెరుగము మనకిది తగదయ్యె మనుజనాథ
అదిగాకమీ మెట నటుసేనలుండగ తొలించువేగమె తోయబాక్ష
దై వరూపులుమీదు చాసులందరుగూడిపూజసేతుడు సీకు పురుషవర్య
గానమిచువీడియుందునాగడియయైన నిముషమే నేనరసింహునిన్ను బాసి
యుండలేనయ్యె వచ్చెదనుర్విసాధ | దిగులుపుట్టెను నామది దీనపోష॥

కీర్తన - వాదము

వేటమార్గంబున వెలదిరో పోయివత్తు ఆదిలక్ష్మీ! నన్ను మాట
లాడగాను మన్నించితోలవే ఆదిలక్ష్మీ! ఇటువంటిబూటక మెన్నడు
చూడను నారసింహ - నీవు కుటిలతలంబున హటముజేసెదవేమి నార
సింహ॥ హటమేలనాతోను అంపవేనన్నిక ఆదిలక్ష్మీ - నేచిటుకూస
మృగముల తటుకున బడవేతు ఆదిలక్ష్మీ॥ మృగవేటకాడని ముందు
తెలియలేదు నారసింహ - నన్ను పదపడిమీకిచ్చి పగజేసి మాతండ్రి
నాగసింహ॥ పగయేమిజేసితి భానురోతోను ఆదిలక్ష్మీ - నన్ను నగడుజేసి
మాటలాడేవు యిదియేమి ఆదిలక్ష్మీ॥ మాతండ్రి సముద్రుడు మఱచి
నీకిచ్చెను నారసింహ - నేను వీతంత్రమెఱుగక యీతీరునైతిని నార
సింహ - యిచ్చితే నేనేమి హెచ్చుమాటలంటి ఆదిలక్ష్మీ - నేను వచ్చి
నిన్నడిగితి వంచనసేయకు ఆదిలక్ష్మీ - బలిమినన్ను చెయిపట్టరాదుమీదు
నారసింహ - మీదు వలదని యింకొక వనితానుదెచ్చుకో నారసింహ॥
అటులానె దెచ్చితే ఇటుల అందువు నీవు ఆదిలక్ష్మీ - ఓబాలామణిరో
పంతమెందుకె సీకు ఆదిలక్ష్మీ - పంతమేల నయ్యెపది వేలనంజాలు నార
సింహ - బహు - చింతచేసుందుచుచిన్నబోయి యుందు నారసింహ॥ వేటకే
పోకను ఎన్నాళ్ళువుందునె ఆదిలక్ష్మీ - ఓబోటిరో కోరికనాటింది మది
లోన ఆదిలక్ష్మీ॥ పొమ్మన వలదయ్యె బుద్ధిచలింపదు నారసింహ - ఇక
రమ్మతిగను భద్రాచలవాస మొక్కెద నారసింహ॥

వ. అదివిని నారసింహు డేమనుచున్నారు.

పం చ చా మ ర ము

మృగములన్ని నగములోన ముందువేసి ఫలములకై
పగలురాత్రి ప్రజలువేగ పలవరింపుచుండగా
పగలుచెంద జనులు మిగుల పొగులుమందుచుండగా
దిగులుయాల వచ్చెడింకయందువదన పోయెదన్

పం చ చా మ ర ము

నన్ను నడుగుటేమి నీకు నున్నకోర్కె లన్నియున్
తిన్నగాను దీర్చుకొంటి నిన్నిమాటలెందుకె
నన్నునిచ్చె తండ్రి నీకు నల్లుడంచువేగమే
యిన్నివ్రాత ఫలములన్ని యెన్నమాటలెందుకే

అలుగుట ఫలమేమేలక్ష్మి అందువత్తువేగ చలముయెందుకె సాగ
దోలవే నన్ను తిజేసెదను । సాగదోలుటేమి సరిహరి చాలును స్నేహము
బాగుగ జేసితిని బ్రహ్మ వ్రాతయు బాపలేము సుమ్మి । బ్రహ్మవ్రాయు
టేమి నాతో పగయెందుకు చెలియ - గహ్వరంబులు తిరిగి వచ్చెద
కరుణతో పోనియ్యవే । పొమ్మనుటేమింకనునాతో పొందునీకేమిటికి -
దిమ్మరినై నీవు దేశములన్నియు తిరుగమరిగినావు - దిమ్మరినై తేభామ
తిన్నగనీకెవరు నమ్మతితోడ నున్నాడు జెప్పవే స్వామిసాక్షిగాను. నున్న
వారిపేరు నీవికతిన్నగ వినవయ్య - ఎన్నిచెప్పినమీరు వారితో గలిజె
దరా - నన్నుమించి జగములో నున్నవాడెవడుచెప్పె - చెన్నుమీ
రగా చక్రముతోటి ఖండించెద వినుము - నీలవర్ణుడయ్య దేహము
నీర బాటుడయ్య - ఫాలమందున కస్తూరితిలకము బాగుగ మెరయు
నయ్య । ఇంక యెట్టివాడె పురుషుడు ఇందువదనచెప్పును - బొంతులే
కను నిజముగజెప్పవే పంకబాక్షినాతో । కోటిసూర్యకాంతిమెరయగాను
మేటికిరీటము - హాటక మణులు శంఖచక్రములు అమరవినుతుడయ్య ।
అంతపాటివాడనామము అతివరోచెప్పగ దె-చింతయేలను చెంతకురానిక
చంచలాక్షివినవె । పేరునడిగితిని సరిహరి పేరువినవయ్య - ధీరుడు
జగములో నేకవీరుడు దేవుడువినవయ్య - ఇట్టి వాడనీకు చెలియ
యెన్నడు గలిగెనో - పట్టి వధించెద కన్నులబడితే పాటిపోయెనే - పారి
పోయ్యే వాడుకారు పరమాత్ముడతడ-దూరముజూడు గెలువలేదు మీరు
దుడుకులన్నిపోవు । పణితిరోసి వెంతో నేను పతివ్రతననుకుంటి - కడగి

యద్దము నాతోడేసెటి కాంతుడుండెను - చిత్తమంతనీకు సరహరి
చంచలమైనది - మంతుకెక్కిన భద్రాద్రిశుడ వాడమీలనాతో!

వ. స్వామి యేమనుచున్నాడు.

శ్లో॥ మునియైన యో వెలియె మూటికి మాటికి నీదుధర్మము
స్వ. చుక్కలుగాని జీడిబెరుగుమొద నంచుబల్కితే
కోరికలు ముద్రాదేవు కోడుముసలెను వచ్చులేమిసక
వంచకేసికొన్నదవు చూడినేత్తిరో పోయినచ్చెడక॥

వ. లక్ష్మీదేవి యేమనుచున్నది.

చ॥ ఎందుకుమాటలాడెదను ఏగుడువేగమె నారసింహ మా
యందున నేరమిగుల దంచువచిచెందు బుద్ధినుండగక
పాండులు మొందుకయ్య మతిపోయెదనంచును నిగ్రహించియున్
కందుగమాటలాడెదను కారణమున్నది ప్రాణనాయకా॥

శ్లో॥ ఏమిలక్ష్మీనాతోడను నింత పోడు | ముగుడిపత్తును వేగంబె మంద
గమున | నిన్ను బాసియు తనమయిన విణవగలన! సాగదోలన వేగం
చెనచ్చు తాంకి | కీర్తన - వాదము

ఏమిసేనుడు ప్రాణరాధా - మిమ్ముఎట్లాదోలుదు గుణశీలా -
ప్రేమతోమీరేమె సయనమయితిరి వేగ - నామనోహర మిమ్ము నమ్మి
తోలగ చేసును! శ్రీ: శ్రీ: నీ కేమిచింతా నేనుశీఘ్రంబెవచ్చెదచెంత లోలాక్షి
ద మలాక్షి లోకదాతప్రసిద్ధ - ఏలభేదమునీకు వేగమునవత్తు! శ్రీలక్ష్మీ-
దండకాటవతోమీరగు యిట్టలెగద చరించబూనినాడు - కొండలములు
నిండుపోదలుజూచి - గుండిలోబడియకు దండమిదిగొ మ్రొక్కెద॥ ఏమి!
అంత చరియించెదాను జంతువధజేసి వచ్చెదాను - అనుమానమొందుకు
నావవెశ్రీలక్ష్మీ - ఘనమైనయ్యగముల ఖండించినచ్చెదను - ఈ చుట్టు
కొల్లాపురి గట్టు - యడవి చెట్టల చెంచుల మెట్టు - పట్టవచ్చెదరయ్య
వరమ దూతల వాడు - ఎటులవచ్చెదరయ్య ఏమిసేతునిక॥ ఏ! బాణ
జాలంబులనేనువో పణతిరో-బహుగ నేపడక టైదాను - రాణుదనావెంట
రమ్యంబుతో డాగ - రాణించు నారీమణిని ద్రుంచెదానూ॥ శ్రీ! చెంచు
ఫణితి చక్క దనముమీరు - ఎంచబోకుడు మ్రొక్కెదానూ - వంచి
వేతుడుగాని వారిజాతులజూచి - మంచిగా భ్రమజెంది మరియిందు
తేకండి॥ ఏ! యేకనారీ వ్రతుడనేనూ - నాకుమొందుక చెంచులతోను -
పాశారిపదవైన పణతిరో నొల్లనిక - నీకోసమైనను నీరజాక్షిరోవత్తు

||శ్రీ|| నమ్మ తేనయ్య నీమాట వేగనమ్మిక కల్గియిచ్చోటా - నమ్మరో
మీరిక సరగునరాకుంటు - కమ్మ విల్లువిబాణ భూతలకు నెనోర్వ ||ఏ||
బాసలిచ్చెద నీకుపణాతి చెంచు నివాస మునకు నేబోనుచుకతి - భూసురుల
సాక్షిగా పూబోణిభద్రాద్రి - బాసుడను యాగవహను నేనిచ్చి పుట్టి
వ. అసమయంబున విజయునితో లక్ష్మీనిదేవి కేసుమనసున్నది.

గీ. ద్వారపాలక విజయుడా తగవుచినుచు | ముత్రివై యుచి న హరి
మాటునినుచు | వేటమార్గంబు నేబోయివేగిరమున | వత్తుననుచును
మీన్నాడు వరుస వినుచు ||

వ. విజయ దేవునుచున్నాడు.

గీ. అగిక క్రివమ్మ అతివచక్కినిబొమ్మ | కొమ్మమాడుని తల్లివమ్మ నీవు |
చిన్నబోకుమాట చెప్పమీ మీహార్త | కమ్మనామతల్లి నమ్మతముగ ||
కీర్తన || విజయడయిక వినుమా నరహరి వేటమార్గమందు - త్రిజగ

ములు మెరయ పయనమాదెను తెలుపుకెప్పునూకు ||ఏ|| ఏమి చెప్పదును
నరహరియెందుబో తేమిభీమపరాక్రముండు చేసనాతో భీతియేలచెప్పుమా ||
నన్ను విడిచితాను నడవికినరిగినాడు వినుమా - యన్నాడు గృహములో
మన్న నజేయుచు నెన్ని చెప్పదునూ ||వి|| ఎక్కడికేగెను హరిగృహములో
నెటుల నుండునమ్మా - అక్కడ మాటల నాగుటమీకు నందముగా
డమ్మా ||మంత్రివై నీపుమమ్ముల మాటలాడుతావా - తంత్రివై నీపుచేసిన
తంతులునాకు తెలియునుపోరా || ఏమి చేసినానుమిమ్ముల సేమియంటి నేను -
స్వామికార్యము జేయకున్నను స్వామిద్రోహుడోను || ఉభయు తేరితి
పడరకయున్నారు నావెంట | యభిమతిజేయుచు నరహరినిపుడు పంపద
లచినాను నేను | వారితో నేను నరహరి నేగుమంటినానా | కానిమాటలు
నన్ను నడుగగ కారణమేమందు || డటపట మాటలను జెప్పవే లెక్క
జేసి | కుటిలముడలచియు స్వామినాలో కొట్లాడుటజేసి | ఇంతకోపమేలా
లక్ష్మీ యిప్పుడునరహరి | పంతముతోడుత కరముబట్టియు పదమనకై
బలుకు | వేటకువలదనచు జెప్పము వారిబాటునికి | వేడగ లక్ష్మీనివిడిచి
పోవుట నీతిగాదుమనుమీ || అటుగాదు మాతల్లి యడవి మృగములన్ని |
చెట్లడాసియా పండ్లు ఫలాదులు చెడరవినుమా || యేమిసేయునోయీ
విజయడ యెటుల నుండునోయి | స్వామినిబాసి నిమిషము నిలువజేత
గాదునుమ్మి | ఏమి చింతలమ్మా భద్రాచలేశుడు వేగమున | భామిని
యాదవ భాసుని నేలెడు భక్తుడనుచువేగ ||

వ. ఆసమయమున లక్ష్మీ నారసింహులతో నేమనుచున్నది.

గీ॥ స్వామి వేగంబెరావయ్య నన్ను తింతు । రాక యుంటేను ప్రాణముల్ రాక్షసారి । నిలువ లేవయ్య దినములు దీవులేని । నిమిషమే డౌను సరసింహ నిలువజాల॥

క॥ ఉండుము వచ్చెదవేగమే! సందేహము లేదు చెలియ సరసము తోడక! పొందుగవత్తును చింతను । జెందకు నీ సాక్షి సుమ్మి చంచలనేత్రీ॥

ల క్ష్మీ దే వి - కీ ర్త న

అట్లెయుండక రమ్మ నా ప్రాణనాథా! ఎటుల నుండును వేగ రమ్మా । గట్టిగ మీ పాదంబులు చేపట్టిన నామదిలో నిప్పుడు । చెట్ల మీద పిట్టవలె చెంచులు వున్నాడు సుమ్మి । వలపులు నిలుపుసుమ్మి యా చెంచితలు వలలో వేతుడుసుమ్మి । చలముతోమిమ్ము వేడుకులములో । కలిపెదరు । ఫలములు యిచ్చెదరు పణులు మాయచేత । మతముదప్పి పడకుసుమ్మి-ఈ వనితలాది గుణము మిక్కిలిగరమ్మి । అలమునాకులును పెరికి పొదలోన తింటు కాదపులులు దుప్పులు పెద్ద పులులును దెమ్మ నెను । జోడు నమ్మలు వేతురా వనితలు ఈడువాండ్లును జాతుడు । గూడెపు చెంచులు పారు జోడుగూడి వచ్చెదరు । చూడవేగ భద్రగిరి సుందర శ్రీనారసింహ॥

వ. ఆదిలక్ష్మీ యేమనుచున్నది.

ఉ॥ చెంచుల బోటులందఱును చెల్వగ నుండురటంచు బల్కినకొంచెపు స్త్రీల జూచినను గోమలియంతట నాత్మమెచ్చునా కాంచన రత్న సంఘటిత కంకణములైరయంగ హారముల్ మించి వెలుంగనీకుసరి మేదిని నెవ్వరు ప్రాణనాయకీ!

వ. ఆ సమయంబున నారసింహుడు వేట మార్గంబునకు పోయె నెటువలె ననిన,

చ॥ రథమును నెక్కె శ్రీహరియు రమ్యతరంబుగ బాణహస్తుడై పృథివ దరంగ తల్లెనిక పున్నమచంద్రుని తేజమొప్పగా నతిరథ శ్రేష్ఠులక భటులు నందముగొల్పగ సర్వసేవలక హితమతి తోడుతన్ నడువ నింపుచలింపగ దండకాటవిక॥

కీర్తన

కొండబిలముల నుండు పొదలను జూచి । దండి వ్యాఘ్రుంబుల
ఖండించి వేసెన్ । మెండుగ దానవుల గుండెలో బాణములు । నిండుగా
వేసి తాఖండించె నపుడు । ఘన సింహశార్దూల గండ భేదండముల పని
బూనిద్రుంచె శ్రీ పరమాత్మదపుడు ఝిల్లీమృగంబుల జెల్లించి బాణ
ముల । మెల్లగ సంధించె మేదినిశ్వరుడు కంఠీరవంబుల ఖండించె
భద్రాద్రి కుండలిశయనుండు దండిబాణములూ ।

ద్వీప ద

అటుతరలి నరసింహు డావనములోన । పటుభుజశాలియై పదువు
బట్టుచును । చంపక పున్నాగ జాజివృక్షములు । బిల్వవృక్షంబులు పిచు
మంద తరులు । గంభీరమైనట్టి కాంచనతరులు । ఖర్జూర వృక్షములు
ఘనమైన వనము । హింతాల వృక్షములు ఇంపొందుచుండు । అంతట
ఘనమైన యంజనాతరులు । సాల వృక్షమ్ములు చాలగాగలవు । ఫల
ములు పుష్పములు భరితంబులగుచు । తాలవృక్షంబులు తరచుగాగలవు
పక్షిజాతులు చాల పలుకునుండు । రాయంచ శుకములు రామచిలుక
లును । నేయించ దగినట్టి నీలకంఠములు । పాల భారచ్ఛాజ పయిడి
కంటెలును । చాల గాపికములు సంతసిల్లుచును । కోవెలలు తుమ్మెదలు
గుంపుగా మ్రోయ । పావురంబులు బాగ పై తిరుగుచుండి । ఈరితి
జూచుచు నినవంశనాథు । సారమైనట్టి యీ సరస ఫలాదు । లనుభ
వింపుచుండె నారసింహుండు । ఎంచితకృత్యము గాని వెదురు ఆకులును ।
కాంచుచు భద్రాద్రి కమలనాభుండు । మంచిగా చెంచితపురి చేరచూచె
డ । శ్రీరఘు వంశరత్నమగు సీతను పావనలోక మోతయున్
ధామని బ్రోచినట్టి మరి తామరసాక్షు తలంచినట్టి యీ
మాదుని తల్లినిం దలతు మంజులభాషిని మందగామిన్
కూరిమిలోడ భద్రగిరి కుంభినినాథుని దేవి సీతయన్ ।

కీర్తన

వచ్చుచెందిత వేటలాడగా । ఇట్టి వైభవోన్నతమేడ చూడగా ।
పచ్చబొట్టునుబెట్టి । పాడుటాకుల చీరెగట్టి । విచ్చలవిడి చేత విల్లునమ్ములు
పట్టి । వ । కలికపండ్రెండొడ్డప్రాయము - లొలకరిమెరుపులవంటిదేహము
కులుకుగుబ్బలమీద గురుగింజపేరులుల తరుగంధము జవ్వాజులుకారగ ।
వ । పచ్చతుమ్మెద కురులెల్లజారగా - మోముముమ్మారు చంద్రునిచేరగా

కమ్మలువింతైన సొమ్ములు - నెగులి పింఛములు కంఠముజుట్టు కొన
 ఓరజాపులుజూచి - శేషుచు వొయ్యారికల చానలమడును - పారిజాతపు
 విరులు భామకొప్పన ముడిచి - పేరై నభద్రాద్రి పతినితలంచును।

కీర్తన

గరుడాద్రివాసుడ ఘనమేఘశ్యాముడ నారసింహః | గరుడవాహన
 దేవ కరుణించి మొక్కెడ నారసింహః | శతకోటి భానుని తేజకిరీటము।
 నా। ఓసారసనేత్రి చరీరక్షించిన నారసింహః | మణిమయకిరీట మకర
 మండలధర | నా। ఓభణిరాజ శయనుడ పరమాస్త్విరూపుడ నారసింహః |
 కనకపీఠాంబరకటి శోభిల్లగ నారసింహః | నా। ఓవనమాలికాధర వాస
 వాసబార్హితదేవ నారసింహః | విక్రమతేజుడ వినుతిశేసేద నారసింహః।
 ఓ కరుణా విధేయుడ ఘనభద్రాచల దేవ నారసింహః | హాటకాంబర
 ధార ఆయోధ్య పురవార నారసింహః | ఈ ధరణిలో యాదవ దాసుని
 రక్షించు నారసింహః | నా।

ద్వారపాలకనిమాట

ఉ. వచ్చినవార లెవ్వరిక వారిజనేత్రిరొ ముచ్చటాడగ
 పచ్చని పండులాకులును పద్మసుగంధిరొ పట్టితెమ్మనక
 వచ్చితె మమ్ముజూడు మరివాంఛతోఁ జెప్పుమి నాదుకోరిక
 గ్నొచ్చిక తోడుతకమదిని మాత విధంబున నమ్మినన్పరీ।

వివర

వినవమ్మవోచెలియ కనవమ్మనన్ను | అనవమ్మ నీ ముచ్చటలు
 వినవమ్మ | నన్ను నడిగితివమ్మ నాతిరోవిన చె | యున్నట్టు చెప్పెద నుచి
 తంబుగాను | అడవిచెంచులమమ్మ అతిమోహనాంగి | పుడమిలోతిరి గేము
 పువ్వుబోణివిన చె | శ్రీహరినాయకుడు చెలియమాతండ్రి | ఖండించిమ్మగ
 ముల వేటాడుచూను | ఏముచెంచులమమ్మ యెలమితోమేము | ఆకాశ
 మునదిదుగు పక్షులనై | ఇలమీఁద బడవైతుమే బాణములతో | చెంచు
 హోబలుతల్లి చెల్లెండ్రుకలరు | మంచిగా బంధువుల మఱియున్న
 రమ్మ | వేటాడవచ్చితిమి వెలదిరో మేము | భద్రాద్రి పూబోణి సాక్షి
 మాయమ్మ,

ద్వారపాలకనిమాట

క. తెర వెళ్ళికొనువముచ్చట, తరుణిరొ వేగంబచెపుమ తాత్పర్యమునక
 మురిపెంబుతో నమందుక, కరుణా వేంచేయవమ్మ కనకపుబామా।

తె ర కె శ్చ కీ ర్త న

చెలియ ఒయ్యూరి ముద్దు చెంచుభా మనోయమ్మ † కలికిరో నవ
రత్న కమ్మలోయమ్మ † ౨. కులము చెంచుబువమ్మ ఫలములు దెత్తుచుమ్మ †
వలలు చుట్టుచుమేను పొలుపుగ దిరిగేము † ౩. కొమ్మరో మృగ రాజును
కొట్టెకము † ౪. మ్మరో వాలమ్మ † యంగివేసెద మో యమ్మ † ౫. రమ
ణిరో ఒయ్యూరిమ ద్దుల రాజపుత్రివమ్మ † నేమంబుతో మృగ ప్రామంబు
ద్రుంచెద నోయమ్మ † ౬ ఇంతిరో రత్నాలు దాపిన బంతిరోయమ్మ †
కాంతిరో యీ చంద్రసూర్య కాంతి మించెనమ్మ † ౭. సంతసముతోడుత
భద్రగిరి నరహరి ఇంతలోవచ్చి చెంతజేకపో యమ్మ †

వ. మఱియు నేమనుచున్నది,

కీ ర్త న

మంజులవాణిని చెంచితనమ్మా నాపేరు కంజాతపత్రనేత్రి వినుము †
కుంజరంబుల గూరిమితోడుత భంజన జేసేటి భామానుణిని † మం † వర
బాణచయమును కరమునబూని † మురిపెంబుతోడ కరపద్మమున కిన్నెర
బూని † కరమునవజ్రంబు చిరచిర మెరుగ † నరసరయతివరో సరము
గొట్టెదమాను † మంజ † గండభేరుండ నృగములబట్టి చెండాడిసేను †
మెండ్లైన సింహములబట్టి చండకీరణ దోర్లండపరాక్రమ దండిమృగంబుల
ఖండించెదను † మం † తిరిగివచ్చితినేను నిటుభద్రాద్రి సీతావరుని సేవించి
వచ్చితినిటకు † ధరణిలో యాదవ దాసుని నేలిన † మురహరి గానము
మరువక వాడెటి † మం †

ద్వ ప డ

విసవమ్మ వోచెలి విశదంబుగాను † కనవమ్మ చెంచిత కమలాయ
తాక్షి † మాజన్మ లక్షణము మఱిచెప్పెదాను † భూజనాలు నుతిసేయ
జోలునేయమ్మ † విడుకొండలనడుమ యేక రాశియందు † జోడునగములు
గలవు జాడ విసవమ్మ † దండకాటవిలోన ధవళాయతాక్షి † నిండుగా
కొలనులు నుండునోయమ్మ † పద్మ రాభునిపల్లె పట్టణమునూది † పద్మాయ
తాక్షిరో తగవిసవమ్మ † పుత్రులు లేకనిను పూనిమాతండ్రి † శత్రులజయ
శాలి చేసేరుతపముడపవాన న్రతములు విపరీతములుగ † చవలచిత్తుడు
గాక చేసేనేయమ్మ † కిమలవాసిని హంగుగమన కూతురును † విమల
చారిత్రుండు పద్మ దేవుండు † అల్లుండుగావలె ననికోరితాను † నల్లంబు
లోపల నొకరంగగూడి † అంతలోశ్రీహరి యతిభ క్తిమెచ్చి † లక్షణంబున

హరి యతడునునీవు † కోరినవరమిస్తే కొనిలేవుమనిన † సారసనేత్రుండు
చనవేగనపుడు † వరభద్రచలపతి వరమునాకిపుడు † కడుణతో పుత్రివై
కలిగితివమ్మా!

ఉ. చంచల నేత్రిరోవినవె చెంచులగూడుక వేటమార్గము
మించిజయించి బాణములమేటి మృగంబుల ద్రుంచి వస్తినే
యెంచవశంబుగాని పొదరిండ్ల జరించుచు ఇంటు వెంబడి
మచ్చికవస్తినే చెలియ మాపురి యిక్కడ కెంతదూరమో॥

కీర్తన

ఎలనాగ వినవె - బంగారుబొమ్మ - మావార్తమీకు చెలగుచు
చెప్పెద వినుము ముద్దులగుమ్మా - కిలకిలమనుచు కలికిదిలుక పలుకులూ
విని నేయులికిపడితిని ॥౧॥ గండభేదండపక్షి మృగము నిండుగ - కోవెలి
దండి శరభసింహచయము - దండిభండన యాధ్వనులు చెలగగాను -
నిండు బాణముల ఖండిలనేసితి - పాడుటాకులచీర మెఱయపై - పచ్చ
లును జూడగ - కుచములుమెఱయ - కీరవాణిరో మేముకరవాలము
చేత ద్రుంచితిమి కోరిమృగంబుల ॥౨॥ భణభణాయని భేరిమోయ
దర్పంబు చెందుదశములు - కూతలుకూయ కిణకిణ యనుచును కంచు
తప్పెటలు ఝణఝణ యనుచును ఝంకృతిసేయగ ॥౩॥ ఇలలోను
మేము తిరుగుచురాగ - మహనీయ యీవలలోడ్డుచు సేనలు పోగా -
యాలలు అనుచును నెలమితో నమ్ములు - కలికిరోవేసితి కమలాక్షి
సీవే ॥౪॥ ఎదుటమాకులు ప్రాకెడము ఇలమీదనుంచి వదలకయమ్ములు
వేసెడము - అదరిక భద్రాద్రీశుడవేగమే - మదవతి యాదవ మాన్యుని
సేలెను॥

గీ. పద్మనాభుని గూడెంబు వరగమాది । చుట్టుకోటలు గలవమ్మ సుంద
రాంగి । కొత్తలంబులు మిదైలు కొమరు మిగుల । రాజధాని యీ
పురిమాకు రమణి వినవె॥

క. పదివేల చెంచుగృహములు! ముదితరొ యాతండ్రి దొరయు మోడము
తోడ! కదనము జేసెటిభునులునుపదపడినాతాళమైనబలమున దెత్తు॥

వ. ఆ సమయంబున చెందిత భటులతో నేమనుచున్నది.

గీ. వినుడిమీరింతసేనలు విశదమొప్పు! ఎక్కడెక్కడి కేగితిరెఱుంగ జెప్పుడి!
వేటమార్గములన్నియు వేగిరమున! తెలియజెప్పుడి నాకును తేటబడను॥

గీ! విపిన భూములతిరిగెడు వేగిరమున కొండచిలములు సాధించిగొప్పగాను
వృక్షములు నెక్కి పక్షుల వేలకొలది । తెచ్చి యిక్కడ నిలిపేము
నిచ్చితముగ!

కీర్తన వాదము

పరభీకర శ్రీవరదా యెరుకులపద్మనాభ వినరా - మురియుచు
నెక్కడ వేటకుబొయ్యెపు సరగు వినిపించూ । పాయకమరి వినమా
వింధ్యానగరము చేరెదను । పాయక సింహాచలముబట్టి బాధజేసెదను ।
ధీరతతోజెప్పుడు ఎఱుకలదేవుడ ఇకవీనుమా - భారమునీదని జనకుడు
దోలెను పరగజెప్పుమాతో - దొరకూతుర వినమా నేనుద్రోణిరికి
బోదు - సరమర లేకను శరభవివహములు హతముజేసివత్తు ॥ భంగపడక
చెపుమా ధీరతతో దొంగరాముడవురా - శుంగతపిలుగూడుక నీవు
చనియెద వెక్కడకు । చెంచునాయకవినమా నేను జెప్పెదవేగమునా -
మంచిగనేను మందరగిరికి మఱియునేగెదను - తిరునామము మెఱయూ
ఎరుకల తిమ్మనాయకుడా - మఱిదిపోయి నాతోనుజెప్పు మర్మభేదము
లను । చూడుమి నాధీరత నేనిపుడు వేల్పొదికినేగి - వేడుకతోడుత దండి
మృగంబుల వేటాడెదనేను - భీతిలేదా నీకిపుడు తరపోతనాయకుడు -
ఖ్యాతిగజెప్పుమి ఎక్కడకేగెదవు కడుప్రేమతోవేగ । సింహగిరినేగినే సర
సింహులజూచెదను - గహ్వరంబులు తిరిగి మృగంబుల గడియలో ద్రుం
చెదను । కాయమంతవలతి చెప్పెదవు కోమలిసిద్ధుడవురా - పాయక
నెక్కడ బోయివచ్చెదవు పలుకుము వేగమున । పర్వతంబులునేగినను
బాణంబులతోను - సర్వమృగముల దొరకబట్టినే చంపివేసెదను । నాకు
జెప్పవదేరా కోపనారదుండువేగ - భీకరమై అడవులతిరిగి బిరిబిరరా
గలవా । ఇచ్చతోను వేగనేను మత్స్యగిరికిబోదు - వచ్చినమృగముల
ద్రుంచివేసెదను వరుసతో పదివేలు । సన్నుగావగదేర గున్వలచ్చేన్న
వేగరార - నిన్ను వధించెదవేగ జెప్పుమి మన్ననచేయునరా । భద్రగిరికి
నేగినే రామభద్రులజూచెదను । యుద్రదానవుల ద్రుంచివేసెద జూడుమి
నారద ।

గీ! ఏగి మృగముల గొట్టేము వేగిరమున । గుట్టకోటలు వృక్షముల్
గట్టిగాను । వేలసంఖ్యలనుండును వెఱవవలదు । చెంచునాయకియా
జ్ఞయు చెరువవలదు ।

చ॥ గజములు జెల్లదుప్పులును గండభేరుండము సింహచంఘముగ
నిజముగ పుండరీకములు నింగి నేగటి పక్షిజాతులగ
త్రిజగముమెచ్చు నర్పములు తీరుగ బాణముబట్టి ద్రుంచియుగ
గజవిజ రేపెనచ్చెదరు గౌరవమొందుచు పాయకమ్మలో॥
క॥ మన గ్రామంబును విడచియు! ననుచూసము లేక విపివమంతయుదిరిగె
ఘోషములె మృగ రాజులు! వినునే! మె ద్రుంపవలయు విశదముతోడ
క॥ కొంపలు దాటియు మనమిశ! మెందుగ బాణంబు వేసి మేదినిమీద
దండి మృగంబులద్రుంతము గండిక పోదామువేగ రణమునుజేయ॥

కీర్తన - వాదము

హద్దులేకనన్న అంటాడుమాటలు చెంచులారా - ఏ ప్రాద్దు
బాయకమీరు నా వెంటనుంటాడు చెంచులారా । చెంచునాయకుడును
జెప్పిన ఆజ్ఞయుచంచలాక్షి-నిన్న మన్నించి గదిసియుమరి వేటలాడేము
చంచలాక్షి । అందర మొకదిక్కు అరిగి తెచ్చుగములు చెంచులారా -
వేగబెడరిధయము చేత బిర బిర దొడుకును చెంచులారా! ఏమియునుచు
చెప్ప వేగింబున బుకు చంచలాక్షి - భామగోసమది బయలు వెతుకు
తాది చెంచులారా! పదిమంది మీరు పని బాటకుపోండి చెంచులారా!
నేను వివితంబుగ నొక్క వీటికినేగద చెంచులారా! ఇదియేమొ
తెలియదు యెలనాగ నీమాయ చంచలాక్షి-నీవు పదమని మమ్ముల పై
నాముజేసీవు చెంచులారా! చెప్పిన ఆజ్ఞయుచేసె వారలు పూని చెంచు
లారా! మళ్ళిచెప్పితె రిండింతు మాట మరచినారా చెంచులారా!
వొంటిదానవు నీవు కంటకాండవిలో చంచలాక్షి! మాడు జంటయుంటె
మరియెటవచ్చేవు చంచలాక్షి! ఏమిధయమునాకు వేషము మృగముల
చెంచులార - చెంచుభామ యెరుగ చెప్పేదిమేమిక చెంచులారా ।
జగమంత మోహించె చాన మునివమ్మ చెంచులారా! వేగవగవాడు
యెవడైన పట్టి యెత్తుకపోవు చెంచులారా! వరబాణ గాయముల
బాదించెను వాని చెంచులారా - మీరు సరగుననేగియు చంపుడి
మృగముల చెంచులారా! మీకే తెలియునమ్మా మాకేమి తెలియును
చంచలాక్షి మేముజోకతో నీకథ రాజుకుజెప్పేము చెంచ! పోకుంటె
ద్రుంతును పోరేమిమీదిక చెంచులారా మళ్ళిరాకుంటెరాజుకు మటి
వేగచెప్పడి చెంచులారా! వరభద్రద్రాచల వరదుండురానచ్చు నన్ను
తాంకి - వేగకడగతో యాదవ పడునిబ్రోచిన స్వామి చంచలాక్షి!

వ. ఆనమయంబున చెంచుభటులు బాణహస్తై యేగిరి.

మ! పులులుగదప్పలు తెల్లసింహచయముల్ భల్లుకరాశాగ్రముల్
లలనార్పిల్లి మృగంబులు శరభముల్ లావణ్య శార్దూలముల్
కలయకొ డిద్దచు వనములో దుముకుచుకొ కంఠంబులం దాకుచుకొ
మలలుందాటియు మార్గముఁ దెలియకే మార్పాటుతో వచ్చితిగి!

ఏమిసేతునిందు వచ్చితిసో చెంచుభామా-ఏమిసేతునిందువచ్చితిని!
ఏమిసేతునాదుతండ్రి యెంతి పెదకుచున్నాడేమో - స్వమిహాక్షి యెట్లు
పోదనో యో చెలియలారా | ఏ! మార్గమెందు బోయెనో యమ్మనా
తోడు-పెద్దదుర్గములో బడితిన్యమ్మా-మార్గములేదంచు నెదుటమలలు
దాటుచును వేగ - దురములోబడితిన్యమ్మనో చెలియలారా | ఏ! భంగ
పడితి పడతి వినవమ్మ - నే నేమిసంగతైన యెవరులేరమ్మ - సంగతయూ
చెంచుస్త్రీలు సాగదోలి వచ్చితేను - అంగనమల్లి పోవ్మింటిన్చెలియ
లార | ఏ! ఇకనువినమీ ఏమిసేతునోయమ్మ - మాతండ్రి అధిక అగడు
జెంది తెగడుపనునమ్మ - పగలురాత్రి తెలియకను నుల్కిమలలో దిరుగు
చుంటి - దిగులునొంది బెగడుజెందితిన్చెలియలారా | ఏ! గగనమందు
ఘనముమెఱసెనే - జీచూతములు పొగయురీతి పొంగివచ్చెను - దిరులు
బుట్టె మనసులోన పగతులెవ్వరొ వచ్చిరమ్మ - భగములయి తెలియక
నొచ్చె నేనో చెలియలారా | ఏ! నిద్రాహారముల బాసితి నిన్నటికాలము
నేను నిందువచ్చితిభ-ద్రగ మన భద్రగిరి ప్రభుడునన్ను నేలుగాక - అద్రుణ
నాధునికి మ్రొక్కెదనో చెలియలారా | ఏ!

కీర్తన

గూడపు చెంచులమ్మా మాజాడలెఱగవె ముద్దుగుమ్మా - నేడుక
లలరగకూడినర్పంబుల - దాటి కొలిచియు మేము దండించినాము | గూ!
నరికిపాదలో నుంచిమేము - పులినిబడగొట్టి యిటువచ్చినాము - నరికివేసితి
మమ్మనాగనర్పంబుల - నరికియిటువచ్చితిమి ఊరెంతిదూరమో | గూ!
సింహ శార్దూలములను బట్టి తెజమ్మున నేలనుగొట్టి - గహ్వరంబులు
తిరిగి శారదవీకే తెంచి - జిహ్వలుగోసితిమి జీవరాసుల నెల్ల | గూ! భద్ర
గమనరోమమ్మ జూడు - వేగభద్రాద్రాదికి పోయివచ్చెకము - భద్రంబు
లిచ్చునె పణిరోమాకిక - యుద్రదానవులను మర్దించినారము | గూ! ||

వ. ఆనమయంబున సరసింహదేవుడు.

క. సంపెంగపొదలమాటున | తెవుంతోమెరయంగనాగె తేజముతోడకా
సాంపుగ మణులను దాచిన | నింపగు బంగారుజింక నెటువచ్చునహా||

చ|| ధగధగ తేజమందుచును దండిగమాద్యుడు ద్యోత మామెనో
యిగ కళిబింబమో మఱియు నింపు మరీచులు తక్కుచూడగకా
గగనము గప్పెనీ తెలివి గంధనుబాహుడు వీణదోడనే
నగు మొగమెందుజూడనిక నమ్మిక లేకయ యెట్లు తెల్పుదుకా||

సీ|| అరుణ కాంతులు మెఱయ నాదిత్యరథముపై రాణించి వెలిగేటిరత్న
మేమో అదిగాకమదనుని హస్త యుగంబుల బాణమోపువ్వుల బంతి
యేమొఅదిగాక యింద్రుండువదలిన వజ్రపు కాంతియో నవరిత్ని బంతి
యేమొ ఫణిరాజు శిరముపై పదపడి వెలిగేటి మాణిక్యమోగాక

గీ|| మఱియదేమొ | అదియునదియుగాదు అంబరంబున వెలుగు మెరుగు
తీగనుబోలె మేనుచాయ | పదమునందెలు గదలంగ పద్మగంధి
పొదలచాటున నిలిచెతా పువ్వుబోణి||

వ. ఆ సమయంబున నరసింహదేవుండు దగ్గరకు బోయినిలిచి
యేమను చున్నాడు.

చ|| కమలద లాక్షీ నీ ముఖముకాంతులు నీ నెడు నెవరిదానవే
విమల సుగంధి నిన్ను సృజించిన బ్రహ్మయు సంతధన్యుడో భ్రమ
యును జెందునే చెలియపల్కుము చిక్కలకొల్కి వేగమే
సుమకను పువ్వుటమ్ములకు సొక్కితివింకను తాళబాలనే||

కీర్తన

ఎవరిదానవే ముద్దుగుమ్మా | నిన్ను నేమందునే పసిడిబామ్మా | ఎ!
అవనిలో నీవంటి యతి సుందరినిగాన | నవ మోహనాంగిరో నాతోను
జెప్పవే | ఎ! ఎంత చక్కని మృదురూపు | నాతో వంతమా నీవు దాచె
దావు | కాంత రొనిన్నిక కాగలించుకొందు | నింతి రోమదనుని రంతు
నకు తాళనిక | ఎ! కారడవిలో దిరుగుటేమి | నన్ను కన్నుల జాడవ
దేమీ | నేరమా సారమా కూరిమిరాదేమి | నీరజాక్షిరో మరుని
బారికి తాళనిక | ఎ! ఎట్లు పుట్టించెనో బ్రహ్మనిన్ను - నేమని యనరాదు
జిహ్వా-ఇట్లు దిరిగినీవు గట్లు నెక్కుచువచ్చి - మాట్లాడునాతో మాణిక్య
ముల బంతి | ఎ! మత్తాపు రత్నాల రవికె - నురము గుమ్ముచును నా
మేనువణకె - మత్తే భగవనురో మెత్తని దేహంబు - సత్తుగ పూజెంతు
పుత్తడి బామ్మరో | ఎ! భద్రాద్రి వాసుడునేనూ - నిన్ను బాయలేను

ఎందుజోయెదను - అప్రిజ సుతుడాను అమరేంద్ర పూజతుడ - నిమర
కంటికూదు నీమీద భ్రమపోదు ఎవరి!

వ. ఇంకా నేమనుచున్నాడు.

క॥ జననీ జనకులు నెవ్వరు - అనుమానము నేల నిపుడు నందరిలోనకా
ఘనమేటివి మృదుబోటివి - మనసిజరూపముల కేనుమరితాళనహా॥

కీర్తన

బంగారు మేనిచాయ భామ సీతెవ్వరే - శృంగారముల బంతి
అంగన చెప్పవే॥బం॥ శకునము మంచిదాయె చెలియ నేరాగాను -
శుకవాణినిన్ను కన్నుల జూచితీవేళను॥బం॥ పాడుటాకు చీర భామ
నీకెందుకె-తరుణిజల్తాడు చీర మురియుచు దెత్తున॥బం॥ గురిజారి నలుకు
లేల కులుకు మితారి రావె-తరుణి ముద్దులగుమ్మ మణులు నీకిత్తున॥బం॥
నెమలి పింఛమువంటి నయమైన బులాకి - క్రమమున నీకు బన్నసరము
నీకిచ్చెద॥బం॥ ఎదురు తండులములు నెందుకె కోమలి-నుదుట కస్తూరి
లేఖ యిదిగో నేనిచ్చెద॥బం॥ తళుకు నీచూపులకు తరుణి నేతాళనే-
బెళుకు నీ కుచములకు బెదరితిని కోమలి॥బం॥ భ్రమజెంది వేగరావె
భద్రాద్రె పొదాము - సుమశకు పువ్వులబంతి సుందరి మ్రొక్కుదు.

క॥ నీచూపుచు నీరేఖయు - నేచుపుతో జూచిమరుడు నేమముతోడకా

కారులు బలుకుచు పువ్వుల - నారసముల నేసెభామ నాతిరోరావే॥

చెంచులక్ష్మి

గీ॥ ఎవ్వడవు నీవు ననుబిల్వ నెకిలివాడ - అడవి చెంచుల మోరొరి
అదిగో చూడు - భేరి దుందుభి మ్రోతలు బెడిద మొప్ప - చూడు
మావారి వచ్చేరు వాడలోన॥

నరసింహనిమాట

క॥ మీవారు నన్ను జూచియు-కావలసిన వాడననుచు కరుణతోవేడక
భావంబు భక్తి జేయుచు-నోవనితరొ పెండ్లిజేసి యుగ్గడ జేతుర॥

చెంచులక్ష్మి

గీ॥ పెండ్లి యేమిర దాసరి పెద్దవాడ - నోరుమూసుక పోరొరి యేర
గొణుగు-చూచి భయమాయె నీచూపు సుందరంబు - చిన్నబాలను
నన్నిట్లు తెన్నదగున॥

కీర్తన

ఎవరైతె నేమిపోరా - నాతో నదిరించరాకు రావోరా -
 దవ్వుగానుండు మాట్లాడు దగ్గరవచ్చేవు - శోపమున బాణముల గొట్టె
 దను జూడరా ॥ఎ॥ బొక్కినోరు పండ్లపొడగన రాకురా-దూరంబునదుగు
 జోకతో మావాడు కేక లేయుచువచ్చి - భీకరంబున నిన్ను పాకంబు
 కేసెదరు ॥ఎ॥ మిడిగుడ్లు వడి మీసములును - నొసటను పొదుగు
 నామాలుచాలు-కడుబాబ్బ కేసెదవు నడవైతే బహుదళము-చెలికాడ
 కుడ్డలైతె జడలు కట్టినావి ॥ఎ॥ నరసింహ యాపంబువాడ - నాతోసరి
 రాదు నీవు వేగపోరా - సరసంబు లాడెదవు చాలుర భద్రాద్రి - మురి
 యుచు బోకుంటె వర బాణమున వేరు ॥ఎ॥

ద్వీపక

ఇవ్విధంబున మృగవేషంబులేల - పల్కెందు త్రోవలు బంధించు
 రీతి - నీవెడ నేనెడ విను గూడులేడ - మా వ శమందున మరియాద
 గలను - కులకోటకును మేటి గూడపురాజు - శశినాయకుండనే జగతి
 ప్రఖ్యాతి - అకలంక గుణతేజు డతని పుత్రికను - అన్నలు తమ్ములు
 సఖులు బంధవులు - ఉన్నట్టి దానను నొప్పుగ నేను - మనసుగోన
 నె త్రోవమొడిచిందువస్త్రీ - వనము చెంచులాయు వచ్చిన జాడ -
 ననునిట్లు బలుకగ న్యాయంబుగాదు-వింటె చెంచులు నిన్ను కట్టివేయు
 దురు - వింటె చెంచులు నిన్ను దునిమివేయుదురు - ప్రాణంబు దక్కితె
 బలుసు కూరైన-ఏరుక తినవచ్చు ఎవ్వరైనాను - పారిపోనాతోను పరి
 హాసలే - పేరెంత యూరెంత పెద్దరికమెంత - నరసింహ నిన్నును
 వమ్మగజాల - చారి పట్టుకపోర దాసరివాడ॥

చ॥ చలముతో త్రోవలన్నిలది చంచలమొందుచు నవ్వుభేమిరా
 చిలుకలు రాజహంసలును ఛాగగుళోవల నీలకంఠమూల్
 పలుకుచు బల్కుచుండగను పైబడివచ్చెను బాణజాలముల్
 మెలగుచు వచ్చెమాడుమరి మేలుగదాటర యోరిదాసరీ॥

స్వామి మాట

నీ॥ నీతో బూటకంబు నేడేయకుంటేను జన్మంబునొల్లనే చంచలాక్షి
 పాలిండ్లుకరమున బట్టివెనకకపోతె హస్తములేలనే హంసగమన
 అధరోష్ఠబింబంబు లానకపోతేను మోవికాదదినాకు మోహనాంగి
 ఆలింగనముక్తేడ నలిజేయకుంటేను దేహంబునొల్లనే దివ్యభాణి

గీ॥ అలసిసాలసియు నీతోడ నందమొంది + కరుణదువ్వదు రత్నములో
కూర్చివేగ + కొప్పనందున పూదండ నొప్పగాను + నుంచకుంటేను
నేనిక నోర్వగలను॥

కీర్తన

హటంబు నేలనేబోటి దుర్ఘటంబునేల మితారి + హటంబు నేలనే
పుటంబునామది + నాటిందివేగ పాటిచిచూపపు॥హ॥ ఎంతవేడినరావు
నన్నింకజోవు మిగజూడు + పంతమేలనే చెంతకువచ్చితి + చింతదీర్చవె
కాంతరోమొక్కడ॥హ॥ కోనద్రవ్యములిత్తు నన్నుకోపగించ కిటువత్తు
కూరిమిలోదుత చేరతీసుకొని + మూడునిబారికి మగువతాళలేనే॥హ॥
పంచరంగులచిలుకా నన్ను పలుకరించవేమి ములుకా + పంచశరుడుతా
నేను బాణములు - పొంచివేసెను అంచయానరో॥హ॥ ధూర్జతచ్చునే
చెలియూ నీవు ముదముతోరావే చెలియూ + అచ్చించెద నిన్నమరపుష్ప
ములగూర్చియు నామీద కోరిక వేగమె॥హ॥ వేడుక పెండ్లాడెదనునిను
గూడి భద్రగిరిచూడు + మేడమీద నాజోడుకూడి నీవాడుచు నుందువు
నాతిరో వేగమే॥హ॥

స. సరసింహ దేవు డతివీర హంబుననుండగ చెంచువనిత యేమనుచున్నది,
గీ॥ ఎవ్వడవునీవు నన్నడ్డునకిలివాడ, ఏమిపనినీకు నాతోను నెరుగచెపును
వేటమార్గంబువచ్చితి వేడుకలర, చెంచువారము జాతినిచెప్పనేల.

ద్వీపద

విసరోరి దాసరి విహిత వాక్యములు - మనసు నొచ్చేటట్లు మఱి
యొడదావు - చెంచుశిఖ నాయకుడు జయుడుమాత్రుడి - మంచియ్యగ
ములవేగ ద్రుంచునువిసర - గూడపు చెంచుల గూడుకనరిడు - వేడుకతో
దుత వేలాడజనెను - జోడుబాసివ స్తి జాడలేదాయె - యెవ్వరులేరిక యేమి
సేయుదును - పోవుదునూరికి పొందుగానేను - వాడుచేయుచు నీవు పలికెద
వేమి-మావాడువచ్చిన మర్దించగలరు - ఎవ్వరైననుపత్తురిక నేనుబోదు-
దాసరివై క్షిప్తసమునీకేల - దోపంబులెరుగవు దొంగరీతిగను - ప్రూని
కై నను కొఱుగాని మాటేమి - దాసరివాడవు మరిదాగిపో॥

స. సరసింహ సాక్షి యేమనుచున్నాడు.

చెలియరొయా చెంచు శిఖనాయకుండును - కలికిరోమాకు మామ
తావలెనుమ్మి॥చె॥ మోహనాంగిరొనీవు ముదమొప్పుగలవె - సాహసం
బునవేగ సరగునరావె॥చె॥ దాసరివాడవని తగనన్నుపలికితివి - మాసరి

వారెవరె మన్మథునిభుడను || చెలి || వేటాడసీకేమి వెలదిరొ నాతోను -
కూటంబుచేయవే కొమరొప్పుగాను || చె || సీటుగ భద్రాద్రి నిలయుడ నే
నింక - పాటలగంధిరొ పాయకుండెదనె || చె ||

వ, చెందిత యేమనుచున్నది.

క, కులమేదిర స్థలమేదిర, కలకాలము నీవునుండు కాపురమేదీ
యిలయెల్ల తిరుగువారము, చలముతో నీవిట్టురాను సై పదుపోరా.

స్వామి మాట

గీ || గరుడగిరి వాసుడను నేను కమలనేత్రి - దేవ దేవుడ జగ మెల్ల దేవుడండు
పేరుసెప్పదసరసింహ పేరువాడ, కులములన్నియుమా వెయోకుందరదన

కీర్తన - వాడము

చెం || చెంచువారము మాతో చలము సీ కేటికి నారసింహ - మేము
మంచివారము మీరు మాతోను సరిరారు నారసింహ ||

నా || మదవతి మీదియు మందికులంబులే చంచలాక్షి - నీవు పదరకు
మోచెలి అతివ జ్ఞాయేతిది చంచలాక్షి ||

చెం || జాతేమి సీతేమి జాడ తెలిసెను పోర నారసింహ - నన్ను ప్రీతితో
మా తండ్రి పెంచినదానను నారసింహ ||

నా || సీతండ్రి యైతేనో నాకు మామవిను చంచలాక్షి - నీవు నాకు మఱ
దాలవె మాణిక్యములబంతి చంచలాక్షి ||

చెం || వేటాడ వచ్చినాతో మాటలాడెదవు నారసింహ - నాతోడ సీకే
మిర త్రోవలో నిలువాకు నారసింహ ||

నా || భోటిరొ సీజాడ పూనివిని నే వస్త్రీ చంచలాక్షి - నేనే సీతోటి కూట
ము నే జేయకుంటేను చంచలాక్షి ||

చెం || వడ్డనిచెప్పితే బుద్ధిలేద సీకు నారసింహ - సద్గురుచే మావారు
హరుని ద్రుంచేరు నారసింహ ||

నా || మీవారు వస్త్రేమి మావారు వింటేమి చంచలాక్షి - నా భావ
మందునిన్ను భార్యగ జేతునే చంచలాక్షి ||

చెం || అట్లనబోకుర అతివెత్రి మూర్ఖుడ నారసింహ - నీవు మాట్లాడ
గనుబోకు మర్లరా దుర్జనుడా నారసింహ ||

నా || పొలితి నినుచూచీ పోబుద్ధి రాదాయె చంచలాక్షి - ఇంక చలమేల
నాతోను సరసము లాడవె చంచలాక్షి ||

చెం! మంతువాడ నిన్ను మఱి బాణచయముల నారసింహ - నిన్ను
కొంచగ ద్రుంచిన నికబుద్ధి రాదుర నారసింహ॥

నా! అట్లయిన మంచిది యువతిరో విడువన చంచలాక్షి - నీవుమాట్లాడ
కుంటెను మదితాళ జాలన చంచలాక్షి॥

చెం! నీవంటి మూర్ఖుని నేవంకలను జూడ నారసింహ - నావంటి నెల
తాల ననుట ఫలంబేమి నారసింహ॥

ఎట్లయినతాళానులేల వేనన్నింక చం-యీపల్లభద్రగిరి నేనట్లజోదునె చం.
క॥ ఎన్నడు జూడని వింతలు । నిన్ననుగన ఫలమదేమి నీవలవేగ
ఉన్నాడునుక బంధులు । తిన్నగద్రుంచేదు నిన్ను తిరిగటుపోరా॥

నారసింహులమాట

గీ॥ ఎందరుంటేమి నీయందు జెందెనునను । కుందకుట్టుల దంతియో కువ
లయాక్షి! చంద్రుడను మదనుడుండెను పైపనేర । బాణములవేసె
వెన్నెల పైచగప్పె॥

కీర్తన - సతవాదము

బాణమయ్య గలవా మృగముల బట్టిద్రుంచ గలవా - రాజము
తోడుత జూడుబండల మీదికెక్క గలవా॥ మృగములు బట్టెదనే నిక
నగములు తిరిగెదనే - పగతులు వచ్చితె రణము జేసియు పడవేయగ
గలనే॥ గట్లుయెక్కగలవా పెద్ద చెట్లుబ్రాకగలవా - చెట్లమీదనెజాంటి
తేనెలు తెచ్చియివ్వ గలవా॥ చెట్లుయెక్కేదానె పక్షులనే కొట్టెదానె-
కల్లమాటలు నాతో నెందుకు కడుణ చేయవటవే॥ పులుల గొట్టెదవా
పెద్దపులులబట్టెదవా - ఫలములుచాల సాలపువ్వులు పంచియివ్వగలవా॥
ఫలములు దెచ్చెదనే చెలియ పగయేలనె నాతో - కులము వారలతో
కూడుకనుండెద కలకాలముబూని॥ పుట్టకుక్కలాను పట్టి పూనియియ్య
గలవా - పెట్టెగురిజల సొమ్ములుదెచ్చి పేకువెయ్యగలవా॥ ఫలముల
దెచ్చెదనే జలనిధిలో నీదగలనె - స్వామిచెంచు గుంపుల గూడుక సాగి
మొక్కగలనె॥ పొదలదాటగలవా పరికిపొదల నీదగలవా - ముదమున
సరసింహ గజములబట్టి ముట్టిగొట్టగలవా॥ మృగరాజనుబట్టి చెలియ
మదము గొట్టగలనె - గజమును దెచ్చి యిచ్చినిన్నునే కాగలింప
గలనె॥ యిన్ని పనులుచేసి మాతో నిటులుండగలవా - చెన్నమీరగను
నీలకంఠముల దెచ్చియివ్వ గలవా॥ నీవు చెప్పినట్లుభామ నేనుచేసెదనే-
బాసలుచేసెద నమ్మవెనీవు భద్రాద్రీశుడనే॥

వ. చెంచిత వీచునుచున్నది.

క. గూడపు చెంచులతోడను, జాడల మాతండ్రివచ్చు జాగాయెనురా
కూడగ బోవలె వేగమి, వేకుకతో బంధుజనులు వెరతుర వినరా.

నారసింహస్వామి మాట - కీర్తన

రావేరావే చెంచితా నీవిండాకరావే చెంచితా || రా|| రావేనీదు
మోవిచానకమిచ్చి - జీనంబురక్షించు వేగతాళగలేను || రా|| కందమూ
లములేల సుంకులియ్యములేల - సుందరి నాతో సుఖముగ నుండువు || రా||
చంటిమొసల రొమ్మునంట గలిగితెచాలు - జంటితేనియలు మంచుల
వెంటన పోయితెత్తురా || రా|| కులము చెంచులగూడి విల్లునమ్ములు బట్టి
పులి సింహములనెల్ల పొడిపొడి గావించు || రా|| ఆదిలక్ష్మీ కంటెను అధి
కంబుగానిన్ను - పాలించు భద్రాద్రి పతినివేగమచేసెద || రా||

చెంచు మాట - కీర్తన

పాడుటాకుల గట్టేవారము - చెంచుభామతో సేమిబేరము || ౧||
తీరువన్నెలు సేయసేరము - మీకు తెలియజెప్పెద మాచిచారము || ౨||
మగవారి మాటలలో సారము - అది కలసినను వెనుక నిస్సారము || ౩||
మఱచి భద్రాద్రి మందీరము - మఱి యాదవదాసు సేమారము || పాడు||

వ. నరసింహస్వామి యేమనుచున్నాడు.

సీ|| విరహంబుచేతను వెలదితాళగలేను మన్మథుండేసెను మండగమన
ఇంతకతినమదేల యిందునిభాననా కాంతిరొనిన్నిక కౌగలించు
మొంతవేడినగాని సుంతై సదయరాదు పంతమా నాతోను పద్మగంధి
చిలుకరథమైక్కి చెలరేగెమదనుండు పువ్వుటమ్ములనేసి పువ్వుబోణి
గీ|| మదిలోకోర్చెలుదీర్చ వెనుందగమనఎంచుచూచిననీముఖమందెగలదు
నిలువ జాలను సేనిక నిన్ను బాసినిమిషమెట్లాయెరమ్మిక నీరజాక్షి||

వ. ఆ సమయంబున నరసింహుడు మూర్ఛకొందిన, మన్మథుండు
తన తండ్రిమీద దయదలంచి చెంచు వనితయందు ప్రవేశించి సంతలో

చ|| మరుడును రామ చిల్కలను మంచి రథమ్మును కమ్మబాణముల్
గరిమతో పువ్వుటమ్ములును గంధ సుబాహుడు తేటిగుంపులుగ
ధరణిజాలందకు స్వినగ దండిగ వేసితి బాణజాలముల్
విరహులనేసి ద్రుంచెదను నీర పరాక్రమ మన్మథుండరా||

గీ. వజ్ర వైడూర్యములు మహా పడనతోడ | వెలుగుచుండగ రథమెక్కి-
వేగింమున | గండుకోవెల మొదలైన గళరవంబు | చిలుకడుడుతో
సేవస్తి చిచ్చువలెను |

రైతన

అవండుడను సేవినంగను పుష్పటమ్మల వేసెదనంగను | అవంగు
వలెనే కనంగవచ్చితి ఆ దురంబు కేసెదధరంబుగా నేకనిబ్బరంబుగా |
కరంబున క్రూర కరంబులును బూని - మొఱుగు బోలుల కరంబులఁ
జేసి || ఆ || పికంబులును కేకిచయంబుతో నే శుకంబులను బాణసంఘం
బుతో - నింకెటు పొయ్యేవు అకాలపర్వము శకంబు బ్రహ్మశకంబు
జేసెద || ఆ || జోడంబేలని జాటుచెదను - కూడంగ వచ్చినే నాడించెద -
చూడంగ భద్రగిరి వేమకతోడుత నాడుచు శ్రీరామజోడు వాడనునే || ఆ ||

ఉ. కోవెలగుంపుల చిలుకకోకిల పిండులు రాజహంసలున్
భావవాడన్ననున్ వినర బాధలబెట్టితి పద్మగంధులన్
నావలెదీచి లెక్కరిక నారదముఖ్యులు వాలఖిల్యలున్
భూపదులందఱున్ భయము పూనుకయుందురు నన్నజూచితే
కావగలేదు నెవ్వరును కంజదళాక్షుని పుత్రునందఱున్ |

వ్యార పాఠము

ఉ. అంగములేని వాడవని యందరుభూమిలో బల్కుచుండగా
పొంగుచు రావదేమి నినుబొందినవారులే వేగతాపమున్
సంగతిగోరు చుండెదరు చాలుర మస్మద నీదుజన్మమో
భంగమ దెందుకాయె నిక పల్కుము వేగమె మీనకేతనా |

ద్విపద

వినువ్యారపాలక వృత్తాంతమంత - వినుపింతు కమలముల్ విను
లత జెంద - ఆదికాలమునాడు నాదక్షుడూను - మోదంబుతో యాగ
మును జేయఁబూన - అతనికి నల్లుండు అరుద్రుడూను - హితవులేకను
ద్వేషమిద్దరికి నుండ - దక్షునిబిడ్డయు దాక్షయణియు - కాంక్షతో
యాగంబు కడకుతాఁబోవ - చూచియుదక్షుండు సుందరితోవేగ - వాడు
నిష్కారంపు వచనంబు పలుక - శంభునిదిట్టుట శ్రవణముల వింటి -
అంభోజగంధితా నపుడునుజూచి - దేహంబు భంగంబు దిగులుతో జేయ -
మోహంబుతోడుత మొనసితా శివుడు - వేగంబునదోలె వీరభద్రునిడి-

బాగుగాయజ్ఞముల్ పదపడిచేసి - దక్షుని శిరమునుతక్షణమే ద్రుంచి
దీక్షతోవచ్చును తీవరంబునను॥

క॥ అదివిని శివుడును వేగమే-పదపడి తపమాచరింప వడిగాబోయె
మదిలోబెదరుచుసురలును ముదమునశివదర్శనంబు పొసగదయనుచున్॥

వ, అని విచారించి దక్షుని శిరంబుద్రుంచె చాత్యాయశి యహిమ
వంతునికి కూతురై జన్మించియుండె నపుడు.

ద్వార పా ల క ని మా ట

గీ. సురలునిన్ను జూచిసుస్థిరగుణులైరి - వినుమునొక్కమాట వీనులలగ
దుద్రతపముసిపురూఢిగ జేసియు - మమ్ముఁ బ్రోవవయ్యచున్మధుండ॥

ఉ॥ ఇంపుతోవేగమున్ జనియు నీశుతపమ్మును భంగపెట్టుచో
గుంపుగనున్న యీపాదలో కూర్చియుపువ్వుల బాణజాలముల్
సొంపుతో వేసినంతమఱి చూచి శివుండును చిచ్చుకన్నునున్
దెంపుతో తెర్వ గాముడును తేజముతోడుత భస్మమాయెరా॥

తె ర వె శ్వే కీ ర్త న

మన్మధుండువినరా ద్వాగపాల - మరివేగమునకనరా॥ మన్మధుం
డునువిన ముదమునరథమెక్కి-యన్నతమున వేగ నురుకుచువచ్చెను॥మ॥
కోవెల గుంపులూను చిలుకలదండు కోయని గూయగను - భావజండను
నేను పదపడిచెలలను-భావమందునపూల బాణంబులవేతు ॥మ॥ పల్కాదు
పాగయును డాలుకత్తి బాజపువ్వు జామాయను-కల్లజేసెడ కాంతలుజూ
చియు - సుల్తానుపాదుషాను జూచి మోహించెడు ॥మన్మ॥ భేరిదుందుభి
మ్రోతలుచూడనొ నారింటకాశంబును - భూరిభద్రాచల వీరరాఘవుని-
సారెకువేసియు జారునిజేసెదను ॥మ॥

వ, ఆసమయంబున చెంచువనిత మన్మధునిం జూచి యేమనుచున్నది.

సీ॥ విషమాస్త్రసీవీల్లు విరిగి తునకలుగాను నసహాయశూరుడ వౌట
యెటుగ కుసుమబాణంబుల కుచగిరుల్వేయంగ కసిగందియున్నాను
కఠిన చిత్త పసిడితభుకులమించు బలువై ననీకత్తి విరిగిభూమినపడి
మరిగిపోను రాచిల్ల రాజయరథము భేరిలు కూలుడి నేలనుకలసి॥

గీ॥ క్రుంగిపోను బాలబేలను నామీద పగలు యేల ఫాలలోచను నగ్నిని
పడియునీవు కాలి కూలితివికపోర కమలబాణ అందమేలను నామీద
లధికదోషి॥

మ న్మ ఘ ని మా ట

చ॥ అతివరో గూడువేగమున నందఱువచ్చిరి యెందుబోయెదో
పతితఁగ వంచు నీవు నన్ను పట్టుట ధర్మము పద్మగంధిరో
అతిరథ క్రోధుడవ్ వివవె అంతనువిచ్చెను కంజబాణముల్
హితమతితోడ నిన్ను మది నేచగ నేసెద తెప్పపాటులొక॥

కీర్తన - వాదము

కన్యానునేనిక కలహమేలచుబోరా కమలబాణా - నా యున్నత
మేలా గున్నదిచూడరా పంచబాణా॥౧॥ కన్యావున్నవై తె అన్యాయమెటు
నాకు కంబుకంటి-వేగచిన్న బాల నన్ను అనుటయేమె కంబుకంటి॥౨॥ చెంచు
శిఖనాయకుడు జనకుడు తండ్రోయి పంచ॥ నిన్ను వంచిచి నేనును పదదుట
పనియేమి పంచ॥౩॥ శిఖనాయకుండును చెలియతంద్రై తేమి కంబుకంటి-
నేనుపకపకనవ్వుచు పటుబాణములువేతు కంబుకంటి॥౪॥ ఒంటిగ వేటకు
జంటలేకనువ స్తి పంచ॥ నా వెంటనెవ్వరులేరు కొంటె తనంజేల - పంచ
గ॥ ఒంటివాడనని కంటగించెదవేమి కంబుకంటి॥ నన్ను వెంటకూర్చుకోవే
తప్పేమినామీద కంబు॥౬॥ శంకరశూరుని సంభోధివై చెద పంచ -
మిజ్ఞాంభణ మంతయు కుంభినిగూలరా పంచ॥౭॥ అప్పుడె ద్రుంచితి
ఆరాక్షసుని బట్టి కంబుకంటి - నీవు చెప్పినమాటలు తప్పకపలుకవే కంబు
కంటి॥౮॥ శుకపికరవములు చూచిదుఃఖించితి పంచ - యకలంక తేజము
అడవిపాలు గాను పంచ॥౯॥ చిలుకలగుంపులు చెలియ యిదిగొచూడు
కంబుకంటి - నీకు ములుకులు నాటించి మూర్ఖ నొందించెనె కంబుకంటి
॥౧౦॥ మకరధ్వజుడు వేగ మంటిపాలుగాను పంచ - నీ సకలాయుధ
ములు శకలమైచోవను పంచ॥౧౧॥ శుకపికచయములు ఖండితిములా
యెకంబుకంటి - నిన్ను నికలేవ కుండాను విడుగవేతునేను కంబు॥౧౨॥
కొమ్మనీ, కొఱకై కలరో వచ్చిన వాడకంబుకంటి - కలకాలము
దుఃఖించి రండు మోహవార్ధి పంచ॥౧౩॥ కలకాల మనుచును కల
యుము నన్నిక కంబుకంటి॥౧౪॥ నా మకరధ్వజునితోడు మరిచింత
పడబోకు కంబుకంటి॥౧౫॥ అయ్యయ్యో నాతోను హాస్యము జేసేవు
పంచ-నీకు చయ్యానశాపము గ్రక్కననిత్తుర పంచ॥౧౬॥ యావనమునక
నెక్కువైయున్నది కంబుకంటి - యిక నయముగానేవో నారాచములు
వేతు కంబుకంటి॥౧౭॥ కంజదళాక్షనీకు వందనమునేతుర పంచ - నేన
పొందుగ భద్రాద్రి మందిరుల కాంతురా పంచ॥౧౮॥ నీరజదళనే

వివే భద్రాద్రిక కంబుకంఠి - నాకు పొందుగ జనకుడుబోనియ్యడునిన్ను
కంబుకంఠి ॥౧౮॥

వ. ఆసమయంబున మన్మథుం డెటువలె వచ్చెను.

పం చ చా మ ర ము

ధనల్ ధనల్ మనుచు భేరిధ్వనులునుల్ల సిల్లగా । ఖణంఖణంమనుచు
వేగపై న్యమల్ చరింపగా । భణల్ భణల్ మనుచు రథము బాద దెంచె
చూడవె । ధగల్ ధగల్ మనుచు న్యయము దారపూను నోర్వవే । భగల్
భగల్ యనుచు భూరి పాద్యమల్ జెలంగగా । దిగుల్ దిగుల్ మనుచు
గుండెధీరత జెడిపోయెనే । పగల్ పగల్ జేసివచ్చె పాపజాతి మారుడే ॥

ఉ॥ కుందయ లందమొందగను గూయును కాకియు కూత వేయగా
డెందము ఝల్లుఝల్లు మన డింది లతాంగియు నెందుబోదునో
కంద శిలంబు కాద్యుక్తము కాముడుకంఠము నేయుచుండగా
సుందరి మారుత మ్మిప్పుడు చూడవె మిక్కిలి తాళజాలనే॥

బాలామణి తాళజాలనమ్మ - మారునిచేత బాణజాలము లదిగొ-
బాలయశావనము కీలనవలెను - క్రోలగ వేయుచు దూలద్రోచే॥ బాలా॥
మొగిలిరేకుల ఝుఝూలదిగో - ముఖమును వత్సంబువగిలించెర కతాద
లదిగో - జిగిబిగిములెగయగ మదతుకములను రథముతో కదలివచ్చె॥
బా॥ విచ్చు కత్తులజల్లులదిగో - చలరేగితుమ్మెద హెచ్చుగరపములు జేసె
నిదిగో - వచ్చెనించువిత్తుడు విల్లుబల్లెము అచ్చుగ నామదిసొప్పనేసె॥ బా॥
వదలిపోడమ్మ నేడవీడూ మదమెక్కికోవెల లఱచూనయ్య - పెట్టెచూడు
అదిగో మీదనువదలక బాణము - పదపడివేసెను బాణముచూడవె॥ బా॥
మఱిమఱి మంటలెగయుచూను మురిపెంబుతోను - కరవాలమున దువ్వు
చూను-సరసర మనుచును సరగున గుచమును - నఱమఱలేకను నొక్కేను
జూడవె॥ బా॥ భామలందరుగూడి నేడు బ్రతికించుకోరె - సామాన్యపురు
షుడుగా డె వీరుడు కోమలి - భద్రాద్రిశునినాక్షిగ అమరిపొందిక ఏమి
సేయుదును॥ బా॥

మన్మథునిమాట

గీ. కలను వచ్చినపురుషుండు కంబుకంఠి, వేగవచ్చునె నీకింత పెట్టి
తనము, దుఃఖిపడితేను వచ్చునా దుడుకుతనము, మానియుండవె
నేబోదు మగువవేగ.

గీ. ఏమిసరసింహ యీమూర్ఖ యెందుకికను, ఎంత చెప్పిన వినవైతి
వేయిసేతు, పంతమెందుకు లేవోయి పరులసొమ్ము. నెట్లవచ్చును
జాణవు నేర్ప విసరా.

వ. సరసింహులు ఏమనుచున్నారు.

ఉ. మోహము నిల్పలేకను సతి మొల్లనుగంధిరో తాళజాలనే
మోహము నిల్వరాయ మరిముమ్మరికాముడు బాణజాలముల్
దేహము బేర్చుచుకాఘనమతీవ్రత వేసెడి భామ చూడవే
అహవధీరుడు న్మరుడు నద్భుత మొప్పుగ మూర్ఖశేయునే,

వాదము

ఇందురావె యిందురావె యోసుందరిచేగమె - కందర్పశరముల
ఘాతలకోర్వను ||ఇండు|| రానుపోరా నేరానుపోరా రాచుపోరా కాని
మాటలుపలికి నేడు దూషణచాలగ జేతునురా - ఇందుపదసరో కుందర
దనా యుందముగా కరులించిందిరంబులు - సుందరిశిఖను కనుమములు
ముడిచెద ||ఇం|| ఎవ్వడివురా బల్కొవ్వినావురా - నవ్వుచువచ్చేవు నా
సందించదా - చివ్వుకువచ్చితి సింహము పిల్లను ||రా|| సింహముఘండనే
సృష్టిపాలుడ గహ్వరమున - చనుగవలపయిని బహుళిహ్వ కోర్కెల
చేత వందనములిడెద ||ఇం|| ఇట్టిమాటలు బల్కితివా బల్గల్లునుండి నూ
వారు గ్రక్కునవచ్చేరు - పొట్టకులేడు మళ్ళిపోరసీనులేమి ||నా|| నన్ను
కాచియు మన్నించమనియు పున్నమిచంద్రు సరిపుత్రి తోడను - తన్నన
మందుకు సిన్న దీవించురినిను||ఇం||నితు లేమిరాప్రీతు లేమిరా నాతనయను
చెంచునాకుడువచ్చి నిన్ను - బూతులుపల్కితే ప్రేలేదవు చెప్పరా ||రా||
నీతిగడించినా ప్రీతి గడించినా చెతోముదంబున శేషశాయివయ్యా -
ఖ్యాతిగ జగమును గ్రగ్గున నేలర యల్లమందున - నొప్పుదు బొల్లి
నామములు నిలువెల్ల ధరించి - దాసరిల్లు జేరుటాకు చెల్లున మా
మర్యాద ||రా|| దాసరంటివా నాసరంటివా - భూసురశ్రేష్ఠుడ బుధజన
సహితుడను-భాసుర తేజుడ వాసవవంద్యుడను ||రా||విన్నవించు చున్నావు
గాంచు - నెన్నిపనులు గల్గియున్నను కోర్కె - లన్నిజేతునని అభయం
బొసంగుమి ||రా|| భ్రమతోపత్తు భద్రంబులిత్తు - నీవుచెప్పిన కార్యము
లన్నియు - భద్రముతో జేసెదనేను భద్రగిరిశుడనై ||౩౦||

నిన్ను నమ్మరాదు సరహరి నీమాటలేమి - నిన్ను మించిన పర
భామలను నమ్మి తిరిగెదవురా : యటుగాదు జలజనేత్రి ఆమాటలేమి

నీతోడ - బాసలనుజేతు నోర్వజాలనే - వలచి నప్పటిభాసలన్ని వదలి పోవునే! నిత్యోలకము జేసేవుగాని కబలాదురా - నిన్ను విడచి ప్రాణములు నిలువగాగలవా దేవి - అన్న పానాసులువిడిచి బట్టెయిందువా - మాతల్లిదండ్రు కడుక లేనిమాట తెలిసితె నిన్ను నేతీదన - బ్రతుక నియ్యక యేమిసేతురా! నాకిరో బ్రతిమాటెదాను నమ్మవెందుకు - ప్రీతితోను నల్లుడాని మెంచుచుండరే! కఱగించితిని వాసుచును శ్రీచేవయ్య నేనరహరి నీవంటివిభుడు నాకుదొరికెను! నాకిరో నాపూర్వ జన్మఫలము మంచిదే - దేవికోమలిరో భార్యవౌట కోర్కెదీకునే! వలసోయి భద్రగిరిత వరమేత - నిన్ను చాలగాను నమ్మితి శ్రీలోలుడా! మెచ్చితినే భద్రగమన మేఘలాయన్నను - నిచ్చుతోను యాదవదాసువిడిచి యుండు వాడే!

వ. ఆ సమయంబున,

ఉ. మోమున మోముజేర్చి కడుముచ్చట లాడుచు ముద్దులిచ్చుచు
గాముని బారిమాన్వగదె కంజదళాక్షిరో నారసింహుడ
న్నీమహిలో బ్రసిద్ధిపహియించితి నద్యతముం గడించితి
ప్రేమతో నీరుదింగలుగు లింకముం బుచ్చుచు సంతసించుచుకా.

వ. ఆ సమయంబున నుభయులు నేకమైయున్నంతలో బ్రహ్మ మొదలయిన దేవతలు ముత్తయిదువలు అరుంధతి మొదలయినవారు వచ్చి విధిపూర్వకముగా కల్యాణం బానర్చి యానాడు నిలిచి మరునాడు వారివారి నివాసములకుంజని రంత.

సీ. సతితోనుగూడుక సరసంబులాడుచు మరుకేళిగడ పెను మదనుతండ్రి
చెక్కిలినొక్తుచు చెమటలుచిమ్ముచు సొక్కుచుహారముల్ చక్కజేసి
అధరముల్ గ్రోలుచు అశ్రుప్రేమతోడుత కొమ్మరై నపాలిండ్లు గుమ్ము
కొనుచు, కౌగిలించుకొనుచు కై జంటమీర్చుచు కోసరు ముచ్చట
లంత కొమరుమిగుల.

గీ. నడుముజవ్వాడ వడికొప్పు విడియుపోగ, కాళ్ళనందెలు నాణ్యముల్
భుల్లుమనగ, సొమ్ములీడిపో హారముల్ సొగసుబార, క్రీడనల్పుచు
నుండిరి కేళితోడ.

వ. ఆ సమయమున సకల సుఖము లనుభవించునుండి రంత,
నారదునిరాకడ

ఉ. శ్రీరఘు రామరామ నరసింహ శివంకరు లోకనాథునికా
భూరిపరాక్రముక హరిని పుణ్యచరిత్రుని లోకమాన్యునికా

ధామణిలోన భద్రగిరివాసు నమ్మినవాడనేకదా
నారదమానినే వినక నమ్మితిభక్తితో లక్ష్మీనాథునికొ,
కీర్తన

[బహు పుత్రుడనురా - నేపరబహుఃస్మితిరా - బ్రహ్మజనకుని
భద్రాద్రిశుని శాయకనుండెవరా॥ కరుణిభేయుడురా మరకతకనక
కిరీటుడురా - గరుడగమనుషు పీతాంబర కమల నాభుడునురా॥ మూడు
లోకములనూ తిరుగుచు ముగిహరిశనము - వేమకతోడత పాడుచు
వచ్చితి వేం సంఖ్యలనురా॥ పాలకడలియందు శ్రీహరిపవళించి యుండు
నురా - ధామణిలోపల భద్రాద్రిశుని ధర్మవత్సలుడురా॥

వ్యా ర పా ల క ని మా ట

క. తెల్లని గడ్డముమెర - గ. మెల్లప సీటువచ్చినపు మెరయుచు వేగకొ
నల్లము ఝల్లనిపించెను, కొల్లలుగా తాటలూడ కొట్టెదకుమతీ.

నా ర దు ని మా ట

గీ. ఊరు నడుగుట సీకేమి యోరిమూర్ఖ, బ్రహ్మ ఋషులము మేమిక
పాపచిత్త, త్రిభువనంబులు చరియింది దివ్యముగను, హరినిచూడను
నేవస్త్రీ అందముగను.

క. మంకులుమానియువేగ మె, పాంకమతోసేదుకథయపొసగనుజెప్పుమా
అంకెనవచ్చితి విప్పుడు, నుంకున శాసెదను చూడుచూడర కుమతీ.

కీర్తన

నారాయణుని విశ్వ నామమంత్రము చేసే నారదుండనూ - వేగ
సారసనేత్రుని సన్నుతిజేసేటి నారదుండను ॥నా॥ భక్తవత్సలూని భజన
యేమారని నారదుండను - బహుభక్తితో భువనాలు ముక్తితో తిరి
గేటి ॥నా॥ కమలగద్భవాకు ఘనమైనపుత్రుడ నారదుండను - విమల
చంద్రుడ విష్ణుభ కుడనోరి ॥నా॥ సీమసజ్జానమనియెడి సంధకారముబాపు
నారదుండను - వేగసుజ్ఞానమనియెటి జ్యోతిప్రకాశుడ ॥నా॥ భద్రాచ
లేశుని భక్తితోపిలిచెడి నారదుండను - వేగ అద్రిజరమణుని అతిప్రేమ
తో గొలిచెడి నారదుండను ॥నా॥

నా ర దు ని మా ట

గీ. గరుడగిరివాసు ధైర్యవతి కమలనాభ, డెచటగన్నాడు చెప్పురా
యింపులలర, చూచి భజించి ముచ్చటల్ చోద్యమంద, నాటి
పోయెద సరసింహ సగరియందు.

ద్వారపాలకునిమాట

గీ. వినుము ఓముని గరుడాద్రి వీరవంతు, వేటమార్గంబు జనెనయ్య
వేటమార్గంబు, పరగ శ్రీలక్ష్మియొక్కతె పవ్వళించి, చింతచేగుండు
చున్నది చిగుడుబోణి

వ. నారదుండు లక్ష్మియొద్దకు బోయి యేమనుచున్నాడు.

గీ. వినుము మాతల్లి శ్రీలక్ష్మి విశదముగను, పవ్వళించుట పనియేమి
పద్మగంధి, లేచిగూర్చుండిమాట్లాడ లేదు వెగ, నారదుండను
నేపై పారజూడు.

గీ. దివ్యముని నాధవందిత ధీరవరుడ, రత్నసింహాసనంబున రమ్యము
గను, పరగ వేసేసియుండియు పాదములకు, నర్చనంబును జేసెద
నమరవిరుత.

నారదునిమాట

చ. సగరిలో నారసింహులును నాతిరాలేరిక నెందునేరొ

జగములు నేలువాడిట గజమ్ములు నన్నవధమ్ముల జనుల్
ఇగ నెలుబోయె నమ్మ వలియిపుచలింపక నాకు జెప్పుమీ
పగతులద్రుంచ తాజనెనో పద్మసుగంధిరో యాజ్ఞ యిప్పుడీ.

కీర్తన - సంవాదము

నారదవిసవయ్య నారసింహుండు:- వేటమార్గముబోయె బలవంతు
ముగను - ఎన్నడును లేదు యిదియేమివేటయో - చిన్న బోయెనుసగరు
చింతదోచెనే! ఎలదనినేనెంతో వాదించినగాని - చలముతో పోయేను
చక్రధరుడిప్పుడు! నీకెదెలియునుగాని మేదినిశ్శరని - పోకడ మంచిదె
పూబోణి వివే! నాకుకలవచ్చెనునారదనిశుమా - ఏకాలమునకునునేమి
ప్రాప్తబో - కలలోనేనునివచ్చె కాంతరోచెపుమా - నిజము చెప్పెద
మమ్మా పరమకల్వాణి! యేమి చెప్పగుహరి వేటబోయి- భామనొకతె
చెంచుపణివదెచ్చె! ఇక యెటువలెనాయె యితిరో చెపుమి-సంకటం
బుగదోచె నమృతిగలదె! యెరుక తానడిగితే యెలమితోడుతను - మరు
వనుశ్రీలక్ష్మి మాటయునిజము! చెలియరోనేబోను చంచలింపకుమి -
మలయజగంధిరో మగుడివచ్చెదనే! దివ్యదృష్టినిమిరు దేదీప్యముగను-
భవ్యచరితులు పరగంగ జెపుడు! అనరావనినరాదు ఆముచ్చటేమి -
నేబోదుధద్రాద్రి యీశునికడకు!

వ. ఆనయంబున నారదుండు లక్ష్మి ఆజ్ఞ నేగ నెలువలెననిన.

అక్షి చేవి - కీర్తన

జయజయలక్ష్మీశా జయరాధకదనా - జయజయ భద్రాద్రీశుడ
వరహరి జయసీతారమణాః గరుడగమన శంఖచక్రధర ఆయుధరమణా-
శరణభూధరగోవింద జగజ్జేభరణాః కమలనేత్ర సుజరమిత్ర కరుణాంత
రంగ-విగులలోచన అమరవందిత విశేష జయమౌ|| హాటకాంబరముల
మణులకిరీట హరుడవు - శోటిరత్న-బులు నీకు శోమేధికములు-అభర
ణములింపొంద శ్రీహరి భద్రాద్రీశుడవై - ధరణిలో యాదవ దాసుని
నేలినవడుడు మీకునయ్య||

ప. నారదుండు భజనజేసికొంటు తీవ్రగమనంబున అరణ్య
మందుదిగిరి గహ్వరంబులు దిరుగుచువచ్చి చెంచులక్ష్మిని నారసింహుని
జూచునంతలో నారసింహులు యెదురు వచ్చి యేటునుచున్నాడు.

పంచచామరము

త్రిజగములును తిరుగుచూను తీవరంబు తోడుతే
అజుడు శివుడు మిమ్ముచాచి అందమొందు చుండగా
గజము సి హమాలు నుండె కాదుటడవిలోనికి
భజన చేయుచూను రాగ పవియు మాకు జెప్పడి.

కీర్తన|| దండము నారదమాని ఘనతాపన వరగుణశ్రేణీ - సింహభ
తోనునీకమ్రొక్కెదను - అండజురాకడ ఆశ్చర్యంబుగను ||దం|| కుండలి
శయనునిమీడు బహుదండిగ నమ్మిచారు - అండజవాహను నాశ్రలోదల
చుచు - దండివారలు మీడు తల్లిరాకడ ||దం|| అతిధుల దర్శనమాట
మా ఆపదలన్నియుపోవుట - విధిసుతమాకిక వందసంబును ముదముసీరా
కడ పదపడిజెప్పడి||దం|| చాలనాశ్చక్రమీడు మానన్నిధికిలువచ్చి నాకు-
మేలుగ భద్రాద్రీశుడనాకిక - చాలగజెప్పడి లీలలువినియెద ||దం||

నారదుడు

సీ. మేలుమేలాయె వరసింహ మేదినిశ. నీకురాకడ పనియేమి నీరజాక్ష
నగరమునువీడి శ్రీలక్ష్మీనాతివిడిచి, భక్తులనువీడి వచ్చినపనియుజెప్పుడి.
వరసింహ స్వామి

క. నారదవిను వేగంబున, థాదుణి భారంబు గుడుప దగవచ్చితినే
కూరిమితోడుత వేటను, జేరియు విహరించినాడ చిత్తముమెరయన్,

కీర్తన - సంవాదము

దేవదేవ వినుమా యేమో తెగువదోచ కనుమా - దేవినివిడిచి
యెంచువనితను చేపట్టగదగునా - గరుడాద్రీకినేను నారద నడచివచ్చితేను-

యరమర లేకను చెంచువనిత నా కగపడె నికవినుమా - చూచిన వనితల
మాస్వామి సురతికేళిబూని - యాచెలిక త్రైయు మోహము నుండుట నిది
యూపాడియగు నా-అగదంబునుగలది అతిమాటలుమధురముగలది-సుందర
వనితల యెందుజూచినా యిందుసాటిరాకూ - పరస్త్రి సర్వీతులూ స్వామి
పరమాత్ములుమీరు - వరగుణక్రేష్టులు కులముతిక్కువ వనితను గూడి
తిరి || అట్లుగాదు వినుమా నారద కల్లమాటలేమి - ఎల్లజేసేటి వారల
మేమిక యట్లజేసెవాము || పాలవంటికులమూ సీశ్వ పాలు జేసితిరి - యేలను
లక్ష్మీదేవింటెను యేమనునోసుమ్మి || పాలుసిభ్యమేమూ నారద పాలన
జేసెదమూ - వాలాయమ్ముగ వోచెలిసికిక వనితయు కావలెనూ - ఆది
లక్ష్మీగాడా మీకు అమరియుండగాను - హీనమయ్యె కార్యముసేయగ
పనితను తెచ్చితిరి || యెక్కడికిమీరు నారద యరుగక వెగముగ - యేదిక్క
యినను వెక్కరమాడకు నాతోడికవినుమా || సరహరియేగెదను త్రిలో
కము నయముగ దిరుగుదును - హరిహరి లక్ష్మీకడకు బోనునే ఆ నం
దమువినుమీ - లక్ష్మీయంతజూడు యీచెలి లావణ్యముజూడు - పక్షము
లేదనుజనన మొందితీ దీక్షతసీకేమి-భయము లేలస్వామి యీ వనిత నది
మించినది - యేలనయ్య భద్రాచలనాయక వారవాచివునా || యేలర
నికవినుమా నారద యేకచక్రముగనూ - వాలాయముగా యీవిడనాకు
వనితయుగావలెనూ ||

శ్రీ రస వాద ము

సరహరి సీవితాజెప్పితే నయముతోసికింత - మురిపెముదోచెను
ముచ్చటవంటె ముదంపడె వనిత-మానిని కోపమేమి నను మర్మమడుగు
లేమి - కానిమాటలు నాతోబల్కుచు కలహమాడులేమి || వేటమార్గ
మేమి యిటవచ్చి వేడుకాడులేమి - బూటకమాయెను చెంచువనితను
బెండ్లియాడులేమి || వచ్చి తెభయమేమి వేట దనరనాడితేమి - చెంచువని
తను బెండ్లియాడితే చేసినతప్పేమి || తప్పుగాదునీకు లక్ష్మీని తగవిడిచితె
మాకు - వొప్పదునాయ - చెంచువనితను వలదు గూడుటయను || లక్ష్మీ
యంతజూడు యీచెలి లావణ్యముజూడు-లక్ష్మ్యము లేదు ఆచెలిసీమోము
లావణ్యములేదు || పక్షపాతలయ్యో మీరు భార్యనువిడిచితిరి-కక్షతో
డుత కులముతక్కువ కాంతను గూడితిరి || అట్లు అనుటయేమి నారదయతి
సుందరివినుమా || కల్లమాటలుయేలనాడెదవుగాని వేగజనుమా యిలలో
గలయట్టిచెలులా యెలమితో చేకొండి - కులముయేటికి గుణము యేటికి

వలదు మీరిటానూ! యెట్లు జేసెదోవారి నారద అట్లు జేసెదరు! యెట్లు బలికి తెయ్యెనునవచ్చు యీశ్వరాజ్ఞ లెండి-కోప మేలనయ్య నరహరి ఈపని జేసితిరి! సాఫల్యంబున మీదుండుడిసరగున బోయెదను! యెందును బొయ్యె దరుమీరు యిందిర వద్దకును - పొందుగ బోకుడి భద్రాద్రీశుని యిందిర వినవలదు!

నారదు ని పంచ చామరము

చెంచువనిత చక్కదనము చేప్పలేను యీశ్వరా
పంచ బాణు చిలుకపద్మ గంధియతివ చూడగా
మంచిగాను మరునికేళి మించుజగము లెంచగన్
పంచనాను లేక చేయు వానవుండు మెచ్చగన్.

మత్తకోకిల

సంతసిల్లె నాదుమనసు సత్యవంత మీరిక
యింతలోనె కాంతమనసు కరుణలేక మెచ్చగా
పూర్వమందు పుణ్యఫలము పూర్ణమయ్యె పొందుగా
కాంతరత్నములను జూతు కరుణతోను నారదా.

వ. ఆ సమయమున చెంచువనితను నారసింహులకు వందనంబును జేయించి తదనంతరంబున నారదుం డేమనుచున్నాడు.

కీర్తన

ఇంతి మదనసి బంతిచూచితె యెంతో వొయ్యారి - కాంతరత్నముల దొంతి చంద్రునివిత ముఖకాంతి - పంతముతో కుదులు తుమ్మెద బంతి యంతలోపలను - ఎంతో వింతగ గంతు లేయు చున్నా నయ్యా! ఇంక చంచలాక్షి పలుకులు చిలుకలమించె గాబోలు - మంచ మేమి నుంచ వశవహాన వంచన జేయ - జగములు మించెకొంచె మనరామనగు! ఇంక వారిజాక్షి వజ్రపురి నిజవాసమెరయగా - నారసాక్షుడు నరహరి వేగమె గోరిముద్దివ్వగ - వారిజభవుడును కోరి ముందర జేరి క్రీడలాడుచును - వేగమీరి పలుకుచుండగాను! ఇంక పంతముతో భద్రాద్రీశుని యింతి లక్ష్మి సంతసము బ్రహ్మవాసెనో - సవతిబోలు చింతచెతెను యెందుల చను యింతలోను బోయెదాను! ఇంక

వ. నారదుండు స్వామితో నేమనుచున్నాడు.

గీ. స్వామిసేజోదు జగములో సంచరించ, భామతోగూడి సగరంబు
బాగుగాను, చేవతెగాని యడవిలో నరులులేని, చోటనుండుట
మంచిదా చోద్యముగను.

వ. నరసింహస్వామి నారదునితో నేమనుచున్నాడు.

కీర్తన వాదన

వివరయ్యవారద వింతలుజేసెన మానినాథా - ననుగన్నావయ్య
మిమ్ముల నమ్మినానునుమ్మి మానినాథా - యేమయ్య శ్రీలక్ష్మీని యెట్లు
బలికేవాడు ఏచేదాను - ఈభామను గూడుక ప్రేమతోనుండును బాగు
గాను ! అంతటాదిరుగండి అటుక్కు బోకండి లక్ష్మీతోను - యీవింత
జెప్పితే రంతులుజేసును చింతతోను॥ మాకేమి పనిలేదామీకు యెరు
కయులేదా - ఆలోకమాతతో యేకాంతమైనార॥ చిన్నది చెంచుది
ఎపుడు యెరుగదు మాని - చేరున్ననావద్ద కడుతండ్రినిబాసి మాని॥
విల్లునమ్ములుపట్టి భూములుదిరిగినార - ఈచపలాక్షిగట్టితి చెప్పనేటికి
మీకు నార॥ అట్లనపోకండిఆముద్దురాదయ్యమాని-యీపల్లరక్షించియు
పణితినిదయజూడు మాని॥ చల్లగ వర్ణిల్లుడీ సతిపతులిద్దరు నార ఇ॥ ప్రల్లము
రంజిల్లు వుండుటయగద నార॥ గరుడాద్రికినిమీకుగ్రక్కన పోకండి మాని-
వేగముగ యీచెంచులక్ష్మీకి యెరిగింప పోకండి॥ మాని॥ చెంచుదాన్ని
నీవు చేపట్టిమురిసేవు నార॥ నీకు మంచిని కాదయ్య మహాలక్ష్మీ నీకు
నార॥ అయిన కార్యమునకు అనబోను నీనేళ మాని యింత భయంబేది
యింక జెప్పుకు నార॥ యిక చింతియేలను భద్రతైల పరమేశుడ నారసింహ॥

గీ. సంచరించిన బోనయ్య జగములన్ని, మంచి కాలంబు మీదను
మనమలోన, యెంచిమామడి నాకది కొంచగాదు, ఆదిలక్ష్మీతో
సమురాలు అరుగవయ్యా.

నారదునిమాట

త. ఎప్పుడు మదిలోదలతును, తప్పక శ్రీలక్ష్మీనాథ దాసునిసేనుకా
మెప్పును భార్యను గూడక, యిప్పుడేసోయ్య వెంట యినకులనాథా.

వ. ఆననుచుంబున నారదుండు అహజ్ఞ వడసి లక్ష్మీవద్దకుఁ
బోయి సంతలో, ఆమెలేది వందనంబులుచేసి సింహాసనంబునిడి గూర్చు
న్నంతలో యేమనుచున్నది.

ల ట్టి మాట

గీ. ఎంతో శుభవినములు మీరీలేచుచును, సంతసిల్లెను నామది
సత్యవంత, ప్రాణనాథుడు నరసింహ పతియు వేగ, వచ్చెనా
చెప్పుడొకమాట వనరుహతో.

నారదునిమాట

గీ. అమ్మ వినవమ్మ లోలాక్షీ ఆవిలక్ష్మి, చెప్పెదను నేను నీపూర్వ
జన్మమిట్లు, పేరల జెందగవలసెను విధియు నీకు, నొసటవ్రాసెను
నీవెట్లు లోర్వగలవు.

కీర్తన - రాగము

ఎంతవార్తమునిశేఖరా-నాకువేగజెప్పడిలేజభాస్కరా-ప్రేమతో
క్రీహరిచాచువేటవెల్లి - యేమికారణము యెందుకురాదాయే - ఇంతిరో
నేమిచెప్పును - నేంతకాని దానికప్పుడు - సంతోషముననే సరగున
నేగియు-కాంతరో విపినంబు గడియలోతిరిగితి-ఎక్కడాదరిసెనమాయెను-
వారెక్కడెక్కడ నివసిచిరి-గ్రక్కునదెప్పుడి కన్నులబలములు మిక్కిలి
వచ్చెను యెక్కడబోదును - ఏమిచెప్పదుగుహలోనను వేగప్రేమతోడ
విహరించేలీలలు-భామినీతో గూడి మరుకేలిలోలసి సుఖించెను - ఎంత
చేసెను-నారసింహుడునాతో పంతుమాడిపోయెసీశుడు - చింతిదోచెనుది
యొత్తుకు తాళును-కాంతరో సవతిచి గ్రక్కునదెత్తును - పొలతిరోకుల
మంత చెఱచెను - దానిపోత్తులో భుజియించి యుండెను - చలముజేసిన
చానిసన్నిధికి బోకు - అలివేణియింటికి అతనిరానిస్వకు-కులము శోనినాని
చెప్పెను - నేను కలగన్నది నిజమాయెను - అలివేణులార మీరందరు
పదర్మములుపు లిగియించి తగినట్టెప్పుడెవ | నీతండ్రివద్దకు నేగుట
లేకభూలేశుడు వస్త్రపోట్లాడుమీ - ఏతంతమునకై న వెలదినివిడిపించ-
నాతిరో నామాటలు నమ్మబోకు నీవు - నావ్రాతఫలము యిట్లాయెనో-
వోనాగిడ యిక నేమిసేతును - ఆవ్రాత దయ్యము అజని వశేముగాదు
నావ్రాతతీరున నాతండ్రియిచ్చెను - చెంచువనితి బహుసూర్తువని-దాని
చోపట్టుకంటేను మంచిది-వంచనజేయకు పరుడని నమ్మకు చెప్పసరహరి
మంచివాడుకాడు-పతివ్రతధర్మాలు దప్పను- నాపతినేమందును యెట్లను-
అతులితప్రేమతో అడుగుదానితో-నుంతుగతియేమి చెప్పుడి - అమ్మరో
యికబోయి వత్తును-నీవు సగ్గుతించకు సమ్మతి వచ్చును-నమ్మకు భద్రా
ద్రినాథుని మాటలు-కొమ్మచెడ్డ బహుదిమ్మది నరసింహుడు.

లక్ష్మీమాట

- క. దండము నయగుఁసార, అండకునిటుపచ్చినాడు అధికులుమీరల్
నిండుగ పూజలు చెసెద, ఖండితములు ఆడలేదు కాంతనితోడక.
క. సీవలెనెన్నడువోచెలి, కావలసినవారు నేనుకడుఁగతోవేగక
ఆవలముచ్చటజెప్పితి, పోవలెనెను నేడునిలువ బాలితోవేగక.
గీ. మాచితేఖర సరసింహమూర్తి యిట్లు, సవతియిటు దెచ్చునంచును
స్వప్నమందు నైన తెలియంగ లేదయ్యనమ్మినాను జాపురే తండ్రి
సనతితో బాధతగదు.

నారదునిమాట

- గీ. పోయివచ్చెద శ్రీలక్ష్మీ ప్రాద్దుహోమె, చెంచువనితను గూడుక,
చెలియవిభుష, మంచిగనువచ్చు వేగనుమరియుపోదు, నాతిసరసింహ
మూర్తిని నమ్మదగదు.

వ. ఆసమయంబున నారదుండు లక్ష్మీదేవి యనుజ్ఞ వడసిపోయిన
తరువాత, చెలికత్తెలతో నేమనుచున్నది.

కీర్తన

చెలికత్తెలందరు వినరే నేను జెప్పెద మగములో గనరే - చల
ముతో యాచెంచువనితతో సరహరి కలికిరో వచ్చునట గట్టిగావినరమ్మ-
చెలి! దిరవాజవద్దివారలకు మీరు తగ జెప్పండి యావరకు ! మరువ
కెప్పుడు మరచిచ్చితేవారు మారుమాటాడక మరలి పొమ్మనరమ్మ ! చెలి
నేను జెప్పినాను వెరుకా చింతలెల్లమాని మాట్లాడి ! కానిమాటలు
పలికి కాంతను వెళ్ళించి పూనిక స్వామిని రావిండిచ్చితికి ! చెలి వన్వళిం
చెదనేను విడిదికి మీరలింకవేగ చనుడి ! క్రొవ్వణకు మిమ్ముగోట్లాడ
కుంటేను ! దవ్వల భద్రాద్రిదాత యిందువచ్చి ! చెలి

వ. ఆసమయంబున లక్ష్మీదేవి అందరికిజెప్పి తాను యేకాంత
గృహంబున శయ్యయందు బవ్వళించియుండెను, సరిసింహులు చెంచు
వనితతో నేమనుచున్నారు.

చ. ఎనయిక చెంచులక్ష్మీ మన మిద్దరమిక్కడ నుండుటేమి
మావనమును పట్టుకొ విడిచివచ్చితి నిచ్చట నిన్ను మోచితిక
చనుదుముకూడిపోడమిక చంచలనేత్రో ద్రోణమెక్కియొక
గనుగొన వేగగాడుడము కన్నులపండుగు హంసగామిని.

చెంచుమాట

ఉ. ఏమిరనారసింహ యిపు డిట్టుల బల్కెద వెజ్జివాడవా
భూమిలొ లేనిబొంకులునుబొంకుట ధర్మమ వోరీ దాసరీ
భూమియు నాకసంబు వినిపూనియు బల్కెదు కల్లలాడెనా
సామజ్యవైవిక్రముడ చాలును స్నేహము నిన్నునమ్మికి.

కీర్తన

ఏందుకలిగినావే భామా యేమనఁటినిన్ను - పొందుగా పోడిము
గడుదాద్రుకి పొలితివేగరావె | గడుదాద్రెందుకురా నరహరి కానిమాట
లేమి నరగునబోడము చెంచులగూడెము సంశయమేలనురా|| ఆపురిజూచు
ట బ్రహ్మకన్యై నలవిగాదు చెలియా-గోపురంబు మేడలు మీదైలు గోమే
ధికములును | ఇంక యేమిగలవూ నరహరి బొంకనునాతోను - మంకు
బుడ్లులు మానుమి నరహరి సంకటంబు తోచే | రథగజ తురగములు
చెలియారక్తుముతోగలవె - పృథ్వితురంగా భేరిమోతలు పుడవులు
బహుగలరే-మీరలువుండే గృహమునమంచివారెవ్వరా-పాలకుడెవ్వడు
పురమేలేటి బలవంతుండెవడూ-రాజధాని మాకురమణిరాజున నేనడిశె-
తేజవంతుడను నారసింహుడను దేవదేవుడనే-నీకు బండులెవరు కలరా
మాకు జెప్పవదేరా - జోకవిందుము చెంచువారల చోద్యమందగాను-
సాగడుండు మామనాకు నవతిలక్ష్మిసీతు - బాగుగభక్తులు పదపడివేపురు
బంధువులుగలరే - సాగడుండుయెవడు నాకు నవతియెవ్వతెరా - బాగుగ
జెప్పెద చిత్రములోపల భ్రాంతితో చెందుకు | ఆదిలక్ష్మీభార్య పెద్దది
అతివతో వినగదవె - మోదముతోడుత చిన్నభార్యవు మోహనాంగి
రాజ-ఎంత! మాయజేసినన్ను యెటుదెచ్చితివిరా - పంతుముతోడుత
భద్రాద్రీకుడ పలుకరాకునాతో.

నారసింహులమాట

గీ. పలుకరాకుమించి పలికేపు వోచెలి, నేరమేమి చెప్పు నాతి మాకు
భయముదోచె మనసుపదపడి చెమటలు, కారుచున్న వదిగో
తడుజేమేన.

చెంచువానిమాట

ఉ. మాటలు యేలనాడెదవు మర్మ మెఱుంగని వాడ నొదునే
కూటము యివ్వబాల మరి కోంచవుగాసరి భార్యయుండగా
బూటక మేమి దుర్జనుడ పున్నమచంద్రుని వంటిదాననే
మాటల బుజ్జగించితివి మాతలిదండ్రులబాసి యియ్యెడక.

కీర్తన

తపసుల మాటకు భామరొ తప్పులు బట్టితివా - ఇప్పుడు నాకు
 నీబుద్ధియున్నది పల్కెదనా - కొంచెపుగాన గనుమా నీవికమించివంట
 దేము - సందితముగాదు చెంచుజానితో చలమువద్దు యనెను - దేవ
 చెంచులమిడి షుష్కిక తేజవంతులము - వారిరిగా మాలక్ష్మి బేవితో
 సమమువచ్చునంటి-అట్లనుండు వేగమాటలు యదియు చెప్పవేల-నీటుగ
 దెల్పర నీ తలదండ్రుల నేను విందుబాగా॥ స్తంభము నందునను బట్టితి
 స్తంభగలుడయేను - బృంభణంబు నాకు నివ్వవె శుభమునాకు మీకు॥
 అదిపర మెవ్వడురా మాతండ్రియజెప్ప వింటి-మోదముతోడు తమత్వం
 బెవడు మేదినిలోపలనూ॥ దనుజుల వధియించ నేను సకదండి వరాహ
 మైతి - దివిజునికొరకు నేను మత్స్యమైయం బుధిలోనుంటి - మెట్టిరూప
 మెవడు పెట్టెను గట్టిగ వినప్ప - అంటబట్టి యా కాశవీరుల హతము
 జేసెనెవడు॥ పొట్టిరూపమైతి బలిని కట్టి వేసినానె-అంటబట్టి యీ కార్త
 వీర్యుల హతముజేసినానె - బలములగూడ కనువారిధి బంధించెనెవడు -
 హితముగ రావణాసురునిదంపు వానరజన్ గాంచినాను॥ నగిని కొంచజోతే
 రావణు సంహరించినానె - హితముతో వాలియనుజుని నేలిన యీశుడ
 నేనినవే - మామనుగొట్టించి యెవడో మరి యుదయములేక - కామ
 రూపుడై స్త్రీల ప్రలములు ఘనముజెరిచెనెవడు॥ మదముచేత మామన
 వేగ మరణమైపాయ - ముదమున స్త్రీలకు బుద్ధిపుట్ట నేను వద్దయుండి
 నానె - పదిరూపులు నీవు యెత్తుట పదల సిమిత్తిముగా - ముదమునను
 జననమొందుట పదపడి వినిచెప్పు॥ పుట్టించడివాడు బ్రహ్మ భూమనుజుల
 వేగ - పట్టులేకను రక్షించేటి రమణిలక్ష్మిదేవి.

కంచారములు

అలుగుట కారణమేమీ, కలువల దొరయేసెనన్న కాంతరొ
 వేగక, చులకనగ జూడకోసతి, పలుకులు మధురంబు లొలుక పలికి
 మితారీ-చలమేటికినాతో పలుకుమితారీ, కులుకుగుబ్బలొమ్ము ములుకు
 లొత్తుచునాతో పలుకుమితారి నాతోను కలికిమితారీ.

పగలునువగలును తెలిసెను, నగరముల చరియించెదాన నాతో
 నీకుక, ఇగకూడిరతి సంగమము, పొదలుట నీకేమిపొర మొగమాట
 లేలా-మాయవాడ జగదీశ మేలా సుగుణవంతుడవని నగు మొగమిను
 జూచి, దిగులుజెందక నీతోపగలుజేసితిగాని, మొగమాటలేలా.

సమ్మిసవారిని చేడట, సమ్మతిగానండు బాధలు సరసముతోడకొమ్మరొమ్మిముద్దుల, గమ్మరొత్తానెవైడి బొమ్మరోరావు నామాటలు సమ్మతిగనవె సమ్మిచ్చు నారొమ్మనవళించి గమ్మజెనుదనుమ సమ్మలుపేసెను, భామరోరావె,

అక్కడ నీసతియుండగ, ఎక్కడినాతోసవగలు యెక్కసమాఱా, సొక్కుచు నొలుచువచ్చియు, మక్కువతో పెండ్లియాడ మంచిదియటరా, దానితో మంచిమాటలుయేల మంచినియటరా,

భామరొనినువేగమ్మన, కోమలిమతి మంచిదటవె కోపములేదే, నీమోముజూచినప్పుడె, ప్రేమతోనాచెల్లెలనుచు బెంచునెనున్న, ఎత్తుకయన యప్పువెనిన్ను, మంచిగా దలపించుమరి వుయ్యాలను గట్టివుంచి నన్నునిన్ను యూచునేదయతోను పెంచునెనున్న,

ఇద్దరు భార్యలతోనిక ఇద్దుగనీకేలపోర జీవించుడవై, ముద్దుగ బ్రతుకక నాతో, రద్దుయనీకేలపోర రాజేంద్రవీనుత, దానికినీకు తేజమేమయితా, రాజలేన్ద్రీల రవ్వచిపిలుచుట, ప్యాజంబుగామరల రాకను పోపోరా రాజేంద్రవీనుత.

అట్లనుటయేలవోసతి, చెల్లెల్లను దిరిగినిన్న జేసట్టితినే నెల్లనుబాసలుజేసెద. ఇట్లనుటయు యేమిసన్న విడువనె భామా, దానితోనేను కూడనేలేదు, వేడుకలరగ తోడికోడలవలె కూడియుండు నాకోమలి మొక్కెద విడువనెభామా, దానితో నేను కూడలేను.

యతివరు డిప్పుడువచ్చితే, బతిమాలియు సతియతోను బలుకక మనుచుకొ, గతిలేనివాని బాసలు, సతతము సమ్మంగరాదు జాలనుపోరా, దానితోనీకు మేతానుపోరా, మతిలేనివాడ గుర్కతితోడ వచ్చియు బతిమాలెదవురసన్ను హితవేమి నాతోను చాలును పోరా, దానితోనీకు మేతాను పోరా.

ఆసతినిక నేనెల్లను, దోసిలిలోపాలుబోతుతోయజనేత్రీ, బాసలు జేసెదవేగన పలుకులుసమ్మంగవేమి పరమకల్యాణి, నీసరివాడు లేదుపూబోణి, దూరము జూడుమిదొరసాని యికనీవు గూరిమిలోనన్ను గూడకుంటేను తాళపరమ కల్యాణి, నీసరివాడు లేదుపూబోణి.

ఎన్నెన్ని బాసలాడిన, తిన్ననినీమీద భ్రమలు తిరుగదుపోరా, ఉన్నది నీసతిమంచిది నన్నిటు భ్రమపెట్టరాకు సాగదు ఫలమూ,

ఉన్నదిపోర నా వ్రతఫలము, తిన్నగమాతండ్రి దీవించి మాదొరల సమ్మతితోనన్న ఇచ్చునుపోరా, చిన్న బాలనునేను నానోము ఫలములే వున్నవిపోరా నాచాతఫలముపోరా.

ఒల్లను మునుపటిభార్యను నుల్లంబున నమ్మలేదు యూరికె విపుడుక, కల్లరినేతలుమానవె, చెల్లదుయూబుద్ధి సీతు చంచలనేత్రీ, మరుడు కోపగించె నేమిత్రీ. కాంచనపవరత్న కళలు గుల్కెటిమేడ మంచిగనున్నది మరెవేగపోదాము చంచలనేత్రీ, మరుడు కోపగించె నేమిత్రీ.

నీ మాటలు బహు తేటలు నామాటకు దూరమాను నాతో సీతుక, ఏమాటలేదు పనియిక, ప్రేమతో భద్రాద్రిజేర వేగనుపోరా, యాదవదాసు సఖునేలగదరా, ప్రకటనతేజడ నాకు పైడిమేడలుయేల, సుఖమియ్యరతికేళి సఖియవున్నదిపోర, యిక వేగపోర యాదవదాసు సఖునేలగదరా.

ప. ఆసమయమందునమన్మధుండుతండ్రిమీద దయయుంచిచెంచు వనితయందు ప్రవేశించి నమ్ములు వేయుచుండె నెటువలెననిన.

గీ. మూర్ఛసొందుట పనియేమి మోహనాంగి, సతిని విడిచెదనం
చును చాలసేపు, బాసచేసెద నంటినిపలుక వేమి నిండుబాసలు
చేయుము నెమ్మదిగను.

నారసింహులమాట

క. పట్టదపారెడి పాముల, గొట్టెద మృగరాజునైన కోమలివినవే
మట్టెల్లజనులచూడక, గట్టిగ ఆలంబువదలి కన్నులగనుమీ.

గీ. పాలునన్నంబుతోడుతబాససలిపి, యుండునెప్పుడు నీతోను నూర్జిత
ముగ ఆదిలక్ష్మీయు మదిలోన నమరినాది, క్రీడసలిపెదనీతోను
పడలివినవె.

ప. ఆసమయంబున నారసింహులు బాస సలిపినంతిలో చెంచు వనిత యేమనుచున్నది.

కీర్తనవాదము

నిభార్యయే పాటిసీతిమంతురాలో నారసింహ - నేనుయేపాపమెరు
గని ఇంతిరోవినరోరి నారసిం! దానితోను నీకు తగవు లేదునుమ్మి చంచ
లాక్షి - దేశగయ్యాలని చెప్పగింటిరా నారసింహ - నీ ఆశదాని మీద
అమరియున్నది పోర నార! విడిచినదానికి హితమెందుకురావె చంసీవు

నడిచేటి త్రోవనే నడచెటివాడను చం॥ అక్కడ కేగియు అతివతోనీవుండు
నార-నేచక్కగ బ్రాణము గ్రక్కనసీకిత్రువార॥ బాసలునమ్మ వేపణతిరో
మొక్కెడ చంచ - నీవుగానినొందకనను కడుగొపవేసతి చంచ॥ నమ్మి
వచ్చెదనేను నయముతో బోదమునార-మాయమ్మ గూడక మాతండ్రి
వచ్చును నార॥ అల్లమామలువనై యతిప్రేమజాతు న చంచ - నేను
సత్తుగ భద్రాద్రి స్వామిని చూడవే చంచలాక్షి॥

కీర్తన

రావె చంద్రవచన చెంచుల రాద హంసకమున - రావే రాజుల చేతి
కతారి రావె రామిదిలక॥ పోదముచదవయ్యాంబుచా-చా-చాగమనపురికి-
సాధుజనులు సచ్చశివేయగ సకలజనులుపొగడ॥ పాదుటాతులేల జల్తారు
వట్టు పుట్టుకుదుగో - నిండుగ మెరసెడి వట్టపువిరి నెలత చాల్చుకోవే॥
ఎందుకు మాకకను నరహరి యిందిజూచితేని-అందముగా దనిక మాము
చేయును యదిత్రోధముతోను॥ బన్న సరముయిదుగో భామనో నున్నది
ధరియించు - మన్ననతోడుత ఆణిముత్యములు ముగివ చాల్చుకోవే॥
సొమ్ములేల మాకు నరహరి విలునమ్ములు వట్టిదిని - నమ్మతితోడుత
సవతినిజూచితే చాలబాధ వచ్చు॥ యెగుల కంకణములు చెలియ మరి
మరి ధరియించు - రుణ రుణ మ్రోసెడి కాళ్ళందియలుచెలియ చాల్చు
కోవే॥ యాభరణంబులనూ మేము యిటుల ధరియించెదమూ - గాబర
జెందును మనుసవతిచూచితే॥ ఘడియలో వేగమునా యేమి భయము
నీకు - చెలియరో వెలిదిరో ధరియించు భామా॥ పోదాము భద్రాద్రికిని
వైన మైనానూ - ఇదిగోపోద విపుడునరహరి వేగిరమునలెండి - పదపడి
యాదవ దాసుడువేగ మె పలుకు చుండునయ్యా॥

వ. ఆననయంబున నారసింహులు చెంచువనితను తోడుకొని
గరుడాద్రికి నెటువలె వచ్చెను.

చ. మృగముల జూచుకొంచు బహుముందర సేనలు తేజమొందగా
ఖగములు నీలకంఠములు గారుడ వత్తులుకాంచనంబులు
బుగురును జెందపువ్వులును బుక్కయనీరును జల్లుకొంచునా
మగువతో మేలమాడుచును మంచంధీరుడు నారసింహులక॥

గీ. అనుచు నీలాగుసరసంబు లాడుకొనుచు జనగగరుడాద్రికి ఖరంబు
గాన వచ్చె సంతసిల్లుచు నరహరిస్వామి నగరిజేరె ప్రజలెల్ల
విభవము జెందిరపుడు.

వ. ఆ సమయమున పురజనులు స్వామివారికి వందనంబులు చేసి కానుక బట్టించి చెంచువనితనుజూచి ఆశ్చర్యంబు జెందుచుండ నగరిద్వారంబుకడకు జనినంతలో స్వామివందనంబు జేసినిలిచి యేమనుచున్నాడు.

క. దండము సరహరిస్వామికి, దండము రిపుకోటిసెల్ల దగ్గముజేసెన్
కుండలిశయనుడవేగఁజే, నిండుగవచ్చితిరి పూజ నేసలిపెదనూ.

స ర సిం హు లు మాట

గీ. ద్వారమును వేయవనియేమి ద్వారపాల, దీప్రవేగంబెపాయ్య
దత్తరేతముగను, నాల యేండ్లామెనేపోయి స్వామివేగ, ఆది
లక్ష్మీని చూడగా నిడుగొ వస్త్రీ.

కీర్తన

వేటమార్గమందుబోయి వేగిరించగాను-బూటకమాయెను రాకడ
జూచి బుద్ధికళలతాను - మీకుపనియేమిరా నేటిముచ్చట లడుగుటకు -
రాకుమంచును యెవడు చెప్పిరి రంతులు జేసెదరు|| రంతులు యేమయ్యా
చెంచురమణిని దెచ్చితిరి - గంతులు వేయుచు వచ్చియు మాతోగారడ
మాడెదరు|| కండ్లకుమదమెక్కి మీరు కానిమాటలన్ని - చెంచువేసిన
రీతిగానాడెడు చెప్పవశముగారు- ఆదిలక్ష్మీనివిడిచి మమ్మునందరినివిడిచి-
మోదముతోడుతి చెంచువనితతోమొనసిక్కడేమి-దొరను నేనుగానరోరి
దొంగమాటలేమి - మీరిక పలికితె శంకజేసెద నోరు ముయ్యరోరి||
దొరలును మీరైతె నిలుపలే దొంగకార్యమేమి - దూరమునచూడుడి
యాదిలక్ష్మీయుమాకు చెప్పినటుజేసెదము - వాదమేమిమాతో మీకు
వారి జాతుచినకు - తలుపు తియ్యనీకు నేమిదగవు జెప్పమాకు - చలము
జేసితె నారసింహుడను చంపివేతునిన్ను - ఇటుల యనుటయేమి పొండి
యందడువొద్దికన-కల్లమాటలు మాతో యేమి కరుణచేయరయ్య -
బుద్ధిదెచ్చుకొండి వారు రద్దిచేయకండి - హద్దుగ భద్రాద్రీశుడ నేనిక
యాజ్ఞ మీరకండి.

వ. ఆ సమయంబున నారసింహులు చెంచువనితయు కపాటంబు
దీసిన నతడు సంతరంబులో పలికినేగి లక్ష్మీ పవళించిన అంతః పురంబు
కడకుపోయి నారసింహులు యేమనుచున్నాడు.

కీర్తన - సంవాదము

మంచివాడవని మాతండ్రి నన్నిచ్చె నారసింహ - నీవుకొంచె
గాడవని కోరితెలియదు నారసింహ! మంచివాడనుగాక మరియేమి

చేసితి నిప్పుడు గేగ ఆగిలక్ష్మి॥ ఇప్పుడు వనితాను దెచ్చితివందుకు నీవు-
 వనిత యెప్పుడులేదు వారిజాక్షిలో చూడు అది॥ నీవు శావించి చిలుకాకు
 రమణిలో భయమాయె అది॥ భయమేల నీకిక పరాధియుండగాను నార-
 నీకు నయముతో దొంగేడు నాకియించినున్నునార॥ ఎక్కడబోదునే
 దిక్కెవరిక నాకు అది॥ నీవు దక్షిణభాగ్యపు దిక్కునీ వెనుమ్మి అది -
 ఎందుకుజెప్పేవు చెలిది చెంచుబోటినార॥ అది పొందుకుదొంగెను ప్రాద్దు
 పోయెనుమ్మి నార॥ తప్పులు మన్నించి దయతోను జూడవే అది॥ నీ
 చేతనేనిలిచియు చెప్పినవని చేసె అది॥ తెలిసెను నీబుద్ధి ధీమంతు
 డవయ్యా నార॥ దాన్ని కలిసివచ్చి నాతోకలహము జేసేవు నార॥ ఇంత
 కోపమేల యింతిలో నేనుంటి అది॥ నీవు చెప్పిన నన్నెవరు దగ్గరతీసేదు
 అది - పుట్టినప్పుడెల్ల వ్రాసిననుచుంటే నార-నీతోరట్లు లేకపోవు నా
 వ్రాతఫలమేమి నార॥ నీవు లేకుంటేను నేను బ్రతకలేదు అది - నన్ను
 కావుమీ బ్రోవుమీ కలిసంటేల అది - అందరిని రక్షించే యాదివిష్ణువు
 నీవు నార॥ నాతోపాండు నీకేటికి పొలితియించిది నుమ్మి నార॥ నీవుచెప్పిన
 పనులు నేను జేసెదాను అది॥ నీవు కావుమీ నన్ని కరుణతో జూడవే
 అది॥ ఇంతకంటే వనియిక యేమిచేసేను నార॥ చెంచు కాంతున్నది
 కరుణతో బోరయ్య నార॥ చెంచుదిగాదది నీకు చెల్లెలుకావలె అది-
 నీవు మంచిగాచూడవే మగువ చిన్నబాల అది॥ కులము గోత్రములేని
 కోమలి నిటుదెచ్చి నార॥ దానికులములో గలసియు కలియవచ్చెనేమి
 నార॥ మరికులమే కాని మరి వేరొకటిలేదు అది॥ నీవు అనుచూస పడక
 యాదరించె దాన్ని అది - అనుకున్న కార్యము ఆయెను యావేళ నార॥
 నా మానము బొయ్యేటటు మగువను దెస్సీవి నార॥ తప్పులు మన్నించి
 దయతోను యేలవే అది॥ ఇక చెప్పలేలను భద్రాద్రిశైల రామేశుడ
 నారసింహ॥

త లు పు తీ సే పా ట

కలికి కవాటము బంధనజేసిన కారణమేమెలక్ష్మి - నీకుకారణ
 మేమెలక్ష్మి॥ కారణమేమని యడిగేస్త నీమది తెలియగ లేదటవోయి -
 స్వామి తెలియక లేదటవోయి॥ తెలిసితెలిసి యేచెంతచేరితి పంతమేల
 నీకు పంత - పరమాత్మా నీకు పంతములేటికి పదర వద్దువోయి, స్వామి-
 చెందితయనిమదిచింత జేసేవు-చింతయెలనీకు చిం॥కొంచెపుజాతీ చెందిత
 నాకు చనితి యనుచువించేరా - నాకు చనితియి॥ కలికికవాటము దెర

చిన యపుడు యీ కంఠహారమిత్తు - నీకంఠహారము చెంచితకిచ్చి
 చెంచితసూడుము స్వామి - ఆ చెంచితసూడు జలుకుటాకుల నారచీరలు
 దెస్తిని జేకొనవేమే లక్ష్మీ - నన్ను చేకొన్న జలుగుటాకులు చీరలు
 దెచ్చితే చెంచితకిచ్చి రావోయి స్వామి - చెంచిత కిచ్చిరా మల్లెపువ్వుల
 దండలు తెస్తిని మగువరో గైకొనవేమే లక్ష్మీ - మగువరో గైకొన
 మల్లెపువ్వుల దండలు తెచ్చితే మవగువకిచ్చి రావోయి - స్వామి
 మగువకిచ్చి ఇప్పు పువ్వుల దెస్తిని యికనైనను కనుగొనవేమే లక్ష్మీ -
 ఇకనైనను ఇప్పు పువ్వులు చెంచితకిచ్చి కైగొనవోయి స్వామి - ఇచ్చి కైరి
 కటిమేఘులమున గండభేరుండము తరిమిగాసి పడితి నేల - తరిమిగాసి గాసి
 గాసితిరుగుటకు చెంచిత దోడ్కొని గరుడాద్రి పోవోయి స్వామి - గరుడా
 ద్రిపోవోయి దండిగతప్పలు చేసితినిప్పుడు దండమైన చేకొనవే లక్ష్మీ -
 దండమైన పెండ్లికొమారుండై గనుపడుచునా దీవెనలివిగో స్వామి - నాదీ
 వెనలివిగో స్వామి శరణుశరణు శ్రీలక్ష్మీ శరణు శరణు - శరణు యిందిరా
 నవ్వుచు శ్రీరామవాకిలి దీవెనగట్టిగానురా వోయి స్వామి - గట్టిగానురా
 వోయి మదనజనకుడు మగువనుదోడ్కొని - మంచెరమునకు నేగునూ

లక్ష్మీ దేవి మాట

గీ॥ చేడలారవినుడి చేసినతప్పును । ఓర్వజాల వింటునుండ నిచట

తలుపుదీసినను తండ్రివద్దకుబోదు॥ యుండజాలనమ్మ యువివలారా॥

వ. ఆ సమయంబున చెలికత్తెలు దరువాజ తీసినంతలో నారసిం
 హులు చని లక్ష్మీదేవిని యాలింగనముచేసి యేమనుచున్నాడు.

దేవిని వేడివింటులేవే॥ దే॥ దేవిని వే నేడివింటులేవే ధీకులమెరయనూ -
 తావుమమ్మ నన్నీ కరుణజూడవెనతి॥ దే॥ కోపమేలదాపు నీవేయీపనిచేసి తే
 యిక యెటుబోదును - చాపు జేయలేవెతరుణిగో మొక్కెద॥ దే॥ అయినపనికి
 అలసటయేమేపై నమైపో తెఫలముదొరికెనునాకె - నీవుదయతోను రక్షించి
 కరుణించి కృపజూడు ॥ దే॥ కలకెప్పలేదా కలిగెనుచాలా చలమేల మొ
 క్కెద సతిసీకుదక్కెర - చెలియగో దయజూడు చెల్లెలువచ్చెను ॥ దే॥
 చిన్నబాలవన్నె సేలవున్నాది యెదురంగా అన్నము పెట్టవె - కన్నతం
 డ్రినిబాసి నిన్ను నేలెనుగోల ॥ దే॥ భద్రాగమ సుభద్రావినవె యుద్రిజ
 నుతలమ్మ భద్రాద్రిపోదాము - ముద్రాంచితనీకు నిద్రాయెందుకువచ్చె॥

వ. ఆసమయంబున లక్ష్మీదేవిలేవకంటె నారసింహులేమనుచున్నాడు.

గీ॥ నిన్నునమ్మి వచ్చితి నీరజాత్మ! నన్ను కృపసేయ కిట్లుంటె నాతియెవరు ।
దయను జేసేకు నిజను దండమిమగో । తప్పు లన్నియు త్తమియించు
తలిరుబోడి॥

వ, అప్పుడు లక్ష్మీదేవి లేచి కూర్చున్నానని తెలుసుకొని చెంచుదాన్ని
దండంబు నిడుమని అనుటతో యేమనుచున్నది.

క॥ దండంబు బెట్టుమటంచును । ఖండిత వాక్యంబుజేల కరుణతోనీవుకా ।
నిండుగ మ్రొక్కెదదానికి । నుండగ నే నిచటమరలి యూరకెపోదుకా॥

ల క్ష్మీ దే వి మా ట

గీ॥ చెంచుదానవు నీకింత శేలుమూలె । మోరినావంచు బలికేపుయోర్వ
జాల । మర్చిపలికితె మర్చింతు మగువవినకె । దేశగయ్యాళి చెడి
వచ్చి తిరిగుదానా॥

చెంచుదానిమాట

గీ॥ చెంచుదాననంచు చెడివచ్చినటంచు । పలుకుమాను తెలియ భవ్య
మగునె । పెద్దదానవంచు ప్రియునిచే కాళ్ళకు । మ్రొక్క జేసితొనె
మగడుకాడె॥

కీర్తన - వాదము

చెంచుదాన అడవితిరిగి వచ్చినావా - నీవుమంచిగానె చెట్టెయెక్కి
మాట్లాడెదవా॥ చెంచుకులము మాదిగనుక చెప్పవచ్చెదవే - చెలియా
చెంచువాడు కాదెమగడు జెప్పనేలనే॥ మందూలు దగిలించి నీవు మాట
లాడెదవా - సఖియా పొందవలసిచ్చినావూనిందూదెలిసెనే॥ విభుడునను
గూడినాడు విడిచిపెట్టవే - నాకు అభయమిచ్చితోడుకొని అందుబోదునె॥
కులము లేనిదానితో వాడుగూడిన - చెలియా నీవు కులముగలవాన్ని మగని
చూడెదవీ - అందఁకొరకేముంది మొగలానంటి వచ్చితివే॥ నీవు యెందు
బోక యిందువచ్చి యెటుజేసెదవే - కొంచెమైనెస్గులేదె కోమలినికూ॥
వేగమంచిదని సంపాదించి మగుడిపొయ్యెనవే - యడవులన్నితిరిగి మృగ
ములంత బట్టుచు - సుకకుడుపులేదె చెంచుకులము సమసిపోనికనూ॥ నీది
కులముయేదిజెప్పుమీ నీచదానవే - చెలియా మోదముతో ముజ్జగమూలు
మొయ్యగగలవే - అడవితిరిగి వచ్చినాకులంటగట్టుకా - నీవుకుడిమోసిన
బ్రతికేవాతె గూతలేటికే - ఇంటింటికి తిరిగెదవు యేటిదానవేనీవు - అంట
బెట్టి ప్రజలనెల్ల హతముజేసేవే॥ విల్లుబట్టి బాణములచే విరుగనేసీవు -
కల్లని యాసఖియ నీవుకానిపోగదవే॥ పొమ్మనిపలికేవునన్ను పాలతిప్ప

డికే-సమృతితో బయలు వెళ్ళ బాలయెవ్వరివే! ఇంత జేసెనారసింహులు
యింతిని దెచ్చి - నన్న పంతముతో పొమ్మనుచు పలుకుచున్నాది - భద్రా
ద్రీశుడంటేనేమి భయమే చెలియా - మాకు భద్రమిచ్చి జేతుదనుచు
బలుకుచున్నాడే॥

వ. లక్ష్మీదేవి యేమనుచున్నది.

గీ॥ చెడియువచ్చు దాన చెడిపోయెమాటలు | నోడ దెరిదిగోని నోడ్చుటేమి
గానినిన్ను నా దురాత్ముడుచూడడా | ఏమిసేయగల డెయిందువదనా॥

చెంచుదానిమాట

ఉ॥ కొట్టెదనంచుబల్కెదవు కోమలి సీవునుయాడుదాననే
పుట్టియు గొట్టివేగమున ముందరనున్నడు నారహసింహుడు
దిట్టములేక నన్నమరి దీనత దెచ్చును బల్కులాడియె
చుట్టము వీడుగాడెమరి చూచెద పెంచుకు చోద్యమందు॥

కీర్తన-సంవాదము

౧

పురుషుడెక్కడను దొరకక పూనివచ్చినావె - మురియుచుముందు
గన వచ్చినదానపు మురిపెముడిగిపోవె॥ భ్రమనుశెందితెచ్చి చెలియా
నాతో పలుకులాడుకు-నాతో భ్రమలువుడిగెను మీరిప్పుడు పంతమే
బోవే॥ దిమ్మరివైసీవు దేవుని దిట్టవచ్చినావె - దొమ్మరిదానపు చెంచు
దానపు దొంగదానపోవే॥ దొమ్మరి దానపై తేను మగడు డోలుకొట్టు
తాడే - సమృతితోడుత గడలుమోసేటి నానినిపటవె॥ కలములేనిదాన
మాటలు కొడువయేలనీకు-చెలగుచు అడవుల తిరిగెడిదానను చెప్పరాకు
నీవె॥ జ్యేష్ఠ దేవిభంగిని సీవు చెప్పకున్న వేమి-కష్ట పెట్టుటను ప్రజలనెల్లను
కానిమాటలేమే॥ పుట్టుకక్కలాను మృగముల పూనితిన్నదానా - పట్టి
పక్షులు జంటితేనెల కలియతిన్నదానా॥ పుట్టినదిజలముల పుట్టలేదు
సీవు - పట్టుచుపాముల యెండకాయలు పట్టలేదేసీవు॥ ఒంటిగ దిరుగు
చును సరహరి నొక్కనిగా జూచి - అడంబట్టుక పురుషుండంటను అంట
వచ్చినావె॥ అట్లుగాదువినవే బ్రహ్మ అదంధతిగూడ - నట్లులేకను బెడ్ల
జేసిరి నన్ను అనుటయేమి॥ పెండ్లి జేసి తేను సీవు కండ్లగానకను - గ్రుడ్డి
రీతిగ మాటలుబలికెవు పండ్లునువిదళింతు॥ బొక్కినోటిదాన మాటలు
యొక్కసమాడకువె - చుక్కబొట్టును రాలబొట్టుతా వెక్కరించుటేమే॥
గొట్టెదనిక రావు నీదుకొప్పు బట్టితిని - చుట్టము నీకును నారసింహులు

చూచుచుండు చెలియా॥ కోప్పబట్టి తేను నిన్ను కొట్టకుంటమానే-చెప్ప
కో భద్రాద్రీశుడున్నడు చెడివచ్చినదానా॥

వ. ఆనమయంబున నారసింహులు తేచివచ్చి యేమనుచున్నారు.

సీ సార్థ ము

పెద్దదానవునీవు బిడియంబులేకను యేనాగుబోతివి యేమనంగు
గురిగురుల్వములేదు కోపలిచెడ్డది అనరాదు పడరాదు అతివనినవే
యడవిలోదిడుగుచు హద్దులేక నెపెరిగి తెలియరోదానికి తేజమలర
తల్లిదండ్రులబాపి తగబంధువుల బాపి మనలాను నమ్మివచ్చేను
ఆమగువనేమి అనబోకు మదము హెచ్చును వినుమీ । నీవిందరిలో
ఘనతకు నెక్కినావు । మనసులో వంతవలదు మరెనన్ను చూడవే
చెలియా॥

వ. నరసింహులు చెంచులక్ష్మితో నేమనుచున్నారు.

ఏమెచంచలాక్షి యిట్లుపలికెదవేమె నీకంటె పెద్దది నీరజాక్షి
ఎన్నడాడనిమాట యిట్లుపలికెదవేమె దోషంబువచ్చునే తోయజాక్షి
అక్కరోరమ్మని యాలింగనముజేసి మ్రొక్కుచునుండవే మోహనాంగి
పనులుచేయుచునీవు భక్తితోనుండుమి, నామాటవినవే చెంచీతా -
ప్రేమతోనిన్ను భామయు కొగలించునా, నేమముదప్పబోకు నీమనో
హరుడనేను, సోమనివంటిమోము భామరో చూడగదవె, నామాట
వినవే చెంచీతా॥

వ. అప్పుడు చెంచిత యేమనుచున్నది.

క. పెద్దదియనుచు జెప్పెదు, బుద్ధియు దానెందునీకు బోధించెడినో,
ముద్దులు మరువదునిన్నును, బుద్ధేయిక జూడునీకు బుద్ధియులేదా॥
గీ॥ చిన్నదాననంచుచిగురుబోణియంచు, నన్నుమాటలాడనయముగదవె
అన్నివినుచునుంట అతడున్నడే చెలి, చిన్నతనమునీదిచిదుముగాను.

కీర్తన - వాదము

వినవయ్య శ్రీనరసింహదాసుని అనరాని మాటలగును-మామన
సులో భయమును మఱియింతయునులేదు - పనిబూనికొట్టుటకు పైవమె
నదిచూడు ॥వి॥ వింటివానరసింహదేవ దాని వెంటబెట్టుక పొమ్మువేగ -
కంటగించి బిత్తరికతిసంబులాడుచు పంటై నజగముల మంటిలోగలిపేది -
ఎంతో యున్నతురాలవటవె జగమంతమాయలు జేసితివటవే-కాంతరో
నాతో కలహించరాకుమీ చింతరాదికనిన్ను వంతబాపెదడుచూ ॥వి॥

కొట్టుమనుచు చెప్పినాడె నీదిట్టతనమికపోవే - కట్టుకున్నచీరె గ్రక్కున
 విడిచియు చెట్టెల్ల నిరిగేవు పట్టిచూర్థురాలి విభిమాన మింతైన లేదేసిగ్గు
 నంత విడిచివచ్చినావె - సభవాదునినుజూచి చాల దిట్టెదరింక యిభరాజ
 వరమండు విడిచిపెట్టెను నన్ను ॥వి॥ సిగ్గులజ్జయు నీకు లేదు కనులుచీయ నె
 నిక బుద్ధిరాదె - తగ్గదెదేహంబుప్రగ్గలమైనది యెగ్గులేని దాన వేమండు
 నిన్నిక ॥ ఎక్కడనుండివచ్చితి వెనక్క కూతలుయేలనుపోదె - అక్క
 యనుచు నేనునడిగితినిందాక మక్కువతో దెబ్బమతియు దీసికొండు! వి॥
 కొట్టి సరక్తమునే బట్టిమల్మిగొల్లెనరక్తముచేపట్టి పట్టితినేనిక - బలువైన
 యాయుధము పట్టులేకనిన్ను సరికివేసెదచూడు ॥వి॥ బాణహస్తరాలనేను
 నిను బడవేతు రణమండు - బాణహస్తరాల నాతోనుగలిచేవరా
 పించినావిభుడు నాదిక్కువుండెను ॥వి॥ ఎక్కడిభూతంబునేను విభుడు
 వెంటబెట్టుక వచ్చినాడు - అక్కరో యని నన్ను అనరాకకొట్టెదను -
 నొక్కసారంటివి యొర్పియుంటినిగాన - నదినిన్ను బిలిచితె యేమిచచ్చు
 పులిసీపు - ఈ సారిపొచ్చు కన్నతండ్రితోను అన్నిమాటలుజెప్పి - నిన్ను
 గొట్టించెద నన్ను తిట్టితినేమి! వి॥ నన్నుకొట్టెడివారెవ్వరెనాకన్న మిక్కిలి
 యున్నవారె - అన్ని వింటిసీసీపు హుభద్రాచలవాస - నన్నుతాంగికి
 సంతోషమాయెను॥

వ. నారసింహులు యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ ఎంతనికనేను జెప్పదు నింతులార ॥ ప్రజలుమిము జూచినవేర్వరు పణతు
 లార ॥ జగడమును మానియుండరే బాణలార ॥ తెలిసెమిప్రజ్ఞజగ
 మంత తేటపడగ ॥

కీర్తన

చాలించుడికమీరు కయ్యము నాచేతగాదు అసహ్యము - పాలిం
 చరేనన్ను పణతులారమీరు లాలించి కూడరే రంతులుమానరే ॥చా॥
 ఇదియేమెల్లీలక్ష్మీనినవే అదియేమి చెంచితగనవే - పదపడినుంటిరే పైడి
 మేడలమీద ఆడరానిజగడ మాడుటయేమి ॥చా॥ ఎంతకైన నేనుంటినే
 నీకింతకోపముయేల - చింతనేకాంతరో పువ్వుల బంతులాడుచును - అంతకు
 నుందాము అదియేమి జగడము ॥చా॥ భద్రాద్రినరహరి నెడుగరా మీకు
 భయములేకనిట్లు నొదిగెరా - యుద్రదాసపులను మద్దించినాడను రుద్ర
 వినుతుదాను భద్రమిచ్చేదాను ॥చా॥

అ క్షి ప్తే వి - మా ట

గీ॥ ఎన్ని మాటలు బడితిని నివకు లేక ! కన్నతండ్రికిజెప్పరా కడకుబోయి!
 నీమవగదీర్చ నీభార్యనిర్వహించ ! కానిమాటలుబలికేడు కడకులేక॥
 గీ॥ అన్ని మాటలువీవలె నాడలేనాకొండెగాడనిభువనిగొట్టలేన ! మంచి
 చాడై తె తెలియును మఱియునిన్ను ! ఏమిసేయునునీగుణంబెఱుగ వచ్చె॥

కీర్తన - సవతులవాదము

చెంచుదాన మాటలాడక నీచెక్కిలి వేయించు యుడియాకే ॥ఓసి॥
 ఆదిలక్ష్మీవాని మురియాకే నీవంతరంగమున నాడక నాపాటివివకవచ్చేవా
 నీపాటిదాన గావచ్చేనా॥ మంచిమాటలాడవేమికా నిన్ను వంచించివేసెద
 చూడుకా॥ ఖర్చురపండ్లకువేగమే గవ్వకాసుకు దెచ్చినట్లాయెనే -
 అంజూరుపండ్లకువేగమే నిన్ను అందించినట్లాయెనే - నారింజ ఫలముకు
 వేగమే నక్క - నమ్మి వచ్చినట్లులాయెనే - బూరుగ ఫలముకు వేగమే
 చిల్కలూని వచ్చినట్లులాయెనే - చానిమ్మ ఫలముకువేగమే వైరిదాసరి
 వచ్చినట్లులాయెనే ॥కోపమువచ్చును వేగమే నిన్ను కొట్టకుంటే నేతాళనే
 కొట్టితే నేనూరకుందున మల్లికొట్టి బొక్కపెట్టెనే ॥జగములన్ని అడవి
 పెట్టెనే భూగగనములు బొబ్బలుబెట్టెనే-గజమువచ్చిసింహరాజునూ వేగ
 కఱచించినట్లాయెనే ॥గరుడునిమిదికి కేమడువేగకదలివచ్చినట్లాయెనే॥
 రాయంబునిమిదికి బకమువచ్చి రంతులు చేసినట్లాయెనే॥ భానునిమిదికి
 శునకమువేగ వాలుబెట్టి నటులాయెనే॥ అద్దమునుజూచి కొతియువేగమే
 అందరువచ్చినట్లులాయెనే ॥భయమేమినాకికపోగదే నా పంతులెల్లనురా
 గదే - వరభద్రాచల వాసుడువంటెను నాకువరమిచ్చె నికనేమంటావు -
 దాసులందఱునన్ను కొల్తురె నీకుదండంబు సహితముపెట్టరె - కిరుణతో
 యాదవదాసుడు ముమ్ము కలిసియుండునే సుఖవాసుడు॥

నార-గీ॥ ఏమి శ్రీలక్ష్మి నాతోడు వేరుయేలే ! కోపమెందుకు
 వచ్చెనే కోమలాంగి పేటకుపోయి చోటను వెలదినినుమాతడవు యామెను
 దరవాజ తలుపున తెరువు॥

గీ॥ మాటలాడవునాతోనుమందగమన ! కలవులిచ్చి తెనేపోతిచంద్రవదన!
 ఇంతకఠినంబు లేలనే యిందువదన॥భామ నీవాడనాతోను పలుక వేమి॥

కీర్తన

కలికిలేవే పలుకవు ఏమే మొలకా నవ్వులముద్దుచిలుకా మితారి॥
 పల్లవి॥ మృదువైనమాటల ముదితాయుచ్చోట - సదయతపలుకూమి సర

సముతోను ॥౩॥ మదపతిరావె వడలనులేవే - ముదముతోనే వచ్చిముద్దు
లియ్యవే॥౩॥ భ్రమదీరజే కలికోలేవే క్రమమున భద్రాద్రి కాంతుడ నేసే
సీ॥ శ్రీలక్ష్మి యికసీపు చిన్నబోవుటయేమె కాంతరో సీతోడు గలసినాను
సీమిది భ్రమచేత నేనిందువ స్తి తప్పేమి నారీద తలిరుబోణి
బంగారుచాయల పట్టుపుట్టు బార కొగలింతునురావె కరుణతోడ
అంగన నామిద అత్తిప్రేమదప్పేనా శృంగారములబంతి చూడవేమే
॥ మదను డమ్మెసేసీమిద మనసుకలిగె । కొదను తుమ్మెద గములను
కోమలాంగి । మ్రోయదొణగెను దిగులొండె మోసపోతి । తలుపు
యికదీవె తరుణిరో తాళజాలా॥

వ. చెంచువనిత యేమనుచున్నది.

కీర్తన - సంవాదము

ఎంగవ్యభుడవు నేమందునేనిన్ను నారసింహ - ఆ కాంతను బతి
మాల కర్మమేమిర సీవు నారసింహ॥ అట్లనకికసీపు నావలనుండవె చంచ
లాక్షి - ఈ పట్లచూట్లాడకు పణికోపమువచ్చు చంచలాక్షి । అతివ
యందుసీకు అత్తిప్రేమకలదుర నార॥ సీవుకూరిమివాడ జెప్పకుంటరాతోడు
నార॥ నోడుమూసుకసీపు ఊరకనుండవె చంచ - కోరి నేజెప్పెదను నేరము
లెంచకు చంచ॥ నన్ను దెచ్చితి నే నాయుసురంటదా నార-సీవు యెన్నెన్ని
బాసలు యెందుకు జేసితి నార॥ చేసితేనేమిటచెడిసోయె జెప్పుమీచంచ -
గాసిసొందుటయేమి కడుసంతసిల్లవె చంచ॥ సీవువిడిచితెనంత విరివిగ
వేగమె నార - సీవుపడతి పంతమాడి బతిమాలెదవేమి నార॥ యెప్పటి
మాటలు అంటసీయక చాలుచంచ - నా తప్పులెంచకు దండముపెట్టెద
చంచ॥ తప్పినచ్చితినేను తలపోయెనేనేడు నార - నాతండ్రివచ్చెనే తగ
వేగబోదును నార॥ తలపోతలెంచకు దయతోను నుండవె చంచ - అది
కలసిన తరువాత పణిగూడుదాము చంచ॥ ఇట్లనితెలియక యిటువచ్చి
తినిగద నార - మాడలాడకు సీవు మాయలవాడవు నార॥ నాతిరో
భద్రాద్రి నరసింహుడనునేను చంచ - సీతో ప్రీతిగనుండు బింకాము
వీలనే॥ చంచలాక్షి॥

వ. ఆ సమయంబున చెంచువనితను సంధించి లక్ష్మితోనేమను
చున్నాడు.

య త్త గా న ము

పంచచామరము

ఏమిలక్ష్మీ లేవనిక యెంతకాని పిలువిన
కాముడేమొ యేసెనిన్ను తుణములోను చూడవే
భూమిలోన నెవరులేరు పుణ్యస్థ్రీలు నీవలె
కోమలీరో మ్రొక్కెదాను కోపమేల లేవవే!

లక్ష్మీ మాట

క॥ దండము నెందుకు బెట్టెను! దండిగ నీభార్యతోను తగయుండుచుయో
కుండలిశయనుడ చాలును! నందకు రాకుండ పొండి యతివనుగూడక॥

స్వామి మాట

గీ॥ నిండు వేడుకతోడుత నీరజాక్షి! యుండవస్తిన నన్నిక పొందవన్న!
యుండలేనిక నినుబాసి యోర్వజాల! ఖండితంబులు చాలించి
కమలనేతి॥

గీ॥ ఏలయందును మిమ్ముల వెలదులార! యింత కఠినంబు లాడుట యెందు
లేదు! ప్రేమలేదాయె నామీద ప్రియుడనేను! వందనంబులు సలిపెద
వాదులేల॥

కీర్తన

ఎంతజెప్పినగాని సుంతయిన వినరేమి వెలదులార-ఓకాంతలారా
యిక కలహమెందుకురారె భామలార॥ ప్రేమతో నాకిక పూజలుసే
యరె ప్రేమతోను-మిమ్ము ఏమనియందును నింత భయములేదే కాంత
లార - తెచ్చినదానవు చెప్పినట్టు వినుచంచ - మంచిగ మాట్లాడు మగు
వతో నెప్పుడు ఆది! భద్రాద్రివాసుడు పతియగు మీకిక భామ-మీకు
భద్రములిచ్చెద బాయకనుండరె భామలారా॥

వ, లక్ష్మీతో మాటలాడి చెంచువనితను నోడుకొనిపోయి దం
డంబు బెట్టింది యేమనుచున్నాడు.

క॥ చిన్నది పండ్రెండేండ్లది! మన్నించవె చెల్లెలిదిగో మాటలుచాలు
ఎన్నడు రతిసుఖమెరుగను! చిన్ననిమ్మడు వాక్యములను జెలియబిలువవే
వ, లక్ష్మీదేవి చెంచుదాని నేమని పిలుస్తున్నది.

గీ॥ రావె చెంచరమణి రావె రత్నపుబంతి! రావె రాజహంస రంతు
వలదు! కూడియుండి నాతో కుటిలమదేలనే! మాటమీరకుండ
మదినిచెల్లి॥

వ, ఆ సమయమున చెంచులక్ష్మికి వందనములు చేసి యాలింగ
సముచేసి యేమనుచున్నది.

గీ॥ అక్క సీవునన్న నాదరించుమి వేగ॥ మొక్కుచుండు నమ్మ మోహ
నాంగి॥ పక్కబాయ కెపుడు ప్రాణేశు తోడుత॥ మురియుచుండు
నమ్మ ముద్దుగుమ్మ॥

వ, ఆసమయంబున సవతులు కలిసియున్న తరువాత,

క॥ చెంచులను గూడికొనినే॥ వేంచేసితి దొరను నీకు వినుర జెప్పెదక
మించితిజగముల నామము॥ మంచిగ శిఖనాయకుండ మఱివేద్యుండక
శిఖనాయకుండురాకడ - కీర్తన

శ్రీమించు చెంచుల శిఖనాయకుండాను - భీముండరా పరంధా
ముండరా శ్రీ॥ జంభారిదోస్తంభ గంభీరమగునట్టి - కుంభిని మీడను
గూర్చెదరా॥ శ్రీ॥ అంభో జగద్భువి కుంభిని నాధుని - అంబరంబునవేసి
యాడుదురా॥ శ్రీ॥ సారంగములబట్టి బాణశిలలవేసి - జారంగ నిష్వక
చంపుదురా॥ శ్రీ॥ కారు మహిషంబుల కంఠంబులచేత - బాణంబు
లతో నేను బడవేతురా॥ శ్రీ॥ ఏడేడుగోలను యెక్కి డుమికెదము - గోడ
సర్పంబుల కొట్టుదురా॥ శ్రీ॥ దండదానవులను గుంపులో బాణము - లుండ
జేసి నేను ఖండించెడ॥ శ్రీ॥ కొండలు బిలములు నిండుపొదలుజూచి - దండి
సింహముల దరిమెదరా॥ శ్రీ॥ భద్రాచలేశుని బాయకుండెదరా - భద్రా
చలుసేవ బట్టెదరా॥ శ్రీ॥

ద్వారపాలకునిమాట

గీ॥ ఊడుకులాడుచు వచ్చెనవుర్వితాను॥ నిలువబాలవుధీకుడా నీవుయెవరు
కులగోత్రము పేరును గొనకునీది॥ గ్రామమెక్కడ జెప్పరు గనబడెమి॥

ద్విపద

ద్వారపాలకవినుము శూరుడనునేను - మేడుధీకుండను మేదినియందు
నాగ్రామమడిగితి నయమొప్పగాను - యేగ్రామమునుగాదు యెలమితో
నాది - జంబెగూడెము మాది జెప్పవశమాన - మించును తేజంబు
మిన్నందుచుండ - యెంచశక్యముగాదు యెవ్వరికయిన - చెంచురాజును
నేను శిఖనాయకుండ - మంచివేటనునేడు మఱియాడబోయి - ద్రుంచితి గజ
సింహ సుచయములను - నదిగాకవిసరోరి యిది యొకమాట - ముదముతో
జెంచులు పదిలమీలూను - పదపడివేటకు పోయినచ్చెదము - నదులు

పల్లెలుపట్న మాదటదిరిగి - బంగారుబొమ్మంటి పణతినాబిడ్డ - శృంగారములబంతి చూడలేనైతి - సంగతిబాసెను సర్వకల్యాణి - చెంగల్వలూబంతి చేడెనాబాలి

ద్వార పాల క ని మా ట

గీ॥ దండిదొరవయ్య చెంచులతాతవయ్య అబ్బసీమాట వింటేను అడవి పడితి । గుండెజడిసెను వినవలె గూర్చితోడ । నామయాపంబులను జెప్పనాకు వేగ॥

ఉ॥ వీరలసూడినన్నకుగ విండువు జెప్పెదనోరి ద్వారకా దూరము చూచుచోమ్మమని దుంకులుబుట్టుకు భ్రాంతిజెందకో నేరుపుతోడతక వివర నీకునుజెప్పెద నాదుసామముక కూరిమితోడుతిన్నిటను గుండెలజంకకు మాటబల్కుకు॥

సీ॥ అర్కజండితడును కర్కశుడతడును కాక్కుకుండితడును గర్గుడండ్రు తీవ్రముఖుండును దీర్ఘరోముండును భల్లూకముఖుండును భద్రముఖుడు తేజవంతుండును దివ్యదేహుండును గంభీర నాడుండుగంధకరుడు కర్కోటకుండును ఘంటనాడుండును వ్యాఘ్రపేతుండును నిగ్రహుండు । సముడుశ్యాముండు ఝంకారవీరు డండ్రు । బింకవరుడనన్ను భీమా డండ్రు । మంకునామము వాడు మరిసర్ప సేత్రుడు । వినరద్వార పాల వీరిపేర్లు॥

క॥ వింటిని వీరలనామము । కంటిని మీరూపునేను కన్నులనిండక । అంటనురుగగవచ్చితికంటక మిదియేమి చెపుడు కరుణతోవేగక॥

చెంచుభివాయకనిమాట - ॥ ర్త

కరుణతోవినర నీవు ద్వారపాలక - యాకలకరి జూడలేద ద్వార పాలక - నవరత్నముల దావినబంతిని ద్వార । నన్ను తగవిడిచి బాయని బిడ్డ ద్వా - వేటమార్గముదాల్చె ద్వా - దానివెంట నెవ్వరులేదు ద్వా - కంటకాన కడవిలోన ద్వా - బాలయొంటిగా బోయెనిపుడు ద్వా । చిన్న బాలనన్ను విడిచెద్వా - బామనామ తేజంబుగుల్కుద్వా । తల్లి తండ్రు లాను బాసె ద్వా - యికతల్లడించేదిమనసు ద్వా । భద్రగిరినారసింహులు ద్వా । తాను పాదులయోలానే ద్వా । భద్రములిచ్చేటి బాల ద్వా - నేనుబాధలాకె తాళజాల ద్వారపాలక ।

వ. ఆసమయంబున భటులతో నేమనుచున్నాడు.

ఉ॥ చూడుడి వేగసుందరిని సుస్థిరులై యిల నెల్ల వేగము
జాడలబొంది నిప్పుడును జాణతనంబున పర్వతంబును
నీడలవృక్షమూలముల విండుకొలంకుల నేటిపొంతల
వేడక జూచి రండికను వేరును జేయక బాల తోడుతల॥

వ. ఆసమయంబున భటులు కిరిగివచ్చి వేసారి చెంచునాయకునితో నేమనుచున్నారు.

సీ॥ కొండలుగుహలును విండుపొదల్లను గుండుమీదను జేరికూతలిడియు
నదులుపట్నంబులు నానావిషయములు పొదరిండ్ల పొదలును పూల
చెట్లు సరసంపుతీవలు చింపకపున్నాగ జాడరసాలాది జామవనము
పులిసింహ శార్దూల భూతంబు లన్నియు కలయ జూచితి మయ్య
కానలేదు॥

గీ॥ తిరిగివచ్చినాము దినమంత రాత్రియు । కలియ జూచినాము కలికిలేదు ।
యెందులొయె నేమో యెవరుగొంపోయిరో । తెలియలేదు చెంచు
ధీవరేణ్య॥

కీర్తన

చెంచు నాయకవినుమా మేముచెప్పెదమింకొకటివినుమా - అరణ్య
మందున అతివనుయెవ్వరో మంచిగగొనిపోయి మాయంబుజేసిరి ॥ చెం॥
దండికొండా గుహలయందు నెవ్వరో తగయుండిరిది నే మంచి-పండు
టాకులతోను పచ్చానిపందిళ్ళు విండుగతోరణాలు మెండుగాగలవయ్య-
పాలునేతులతోను పసుపుకుంకమ చుక్క ఎలమితో గలవయ్య నీలకం
ఠపుచుక్క - పెరుమాళ్ళు తోడనయ్య వినుడి బాల పెండ్లి చేసుకొనకనుడి॥
కదలా తోభద్రాద్రి కమలనాభుండును నరుగు దెంచెనేమో నాకేమి తెలి
యదు । చెంచు॥

ఉ॥ ఎవ్వడు నీగుదెంచె పరుడెవ్వడు వచ్చెను నాదువిడ్డను
యెవ్వడు పెండ్లి యాడెనికయెట్లులు దేలదు ద్రుంచివేసెద
చివ్వకు వచ్చితి విసర జీవనమెల్లను నెట్లుజేయునో
యివ్వగ లెట్లుబోవు మఱియిక్కడ నక్కడ జాడదీయుడి॥

కీర్తన

అదిగో మీరుచూడండి దొర అడుగులున్నావి - పదపడి వేగమై
విపులు పరీక్ష జేయండి॥ యెందుగలవో చూపరోయి నరుగ జెప్పెన్

మేము - పొందుగాను బాపెదాను పొలితియడుగులు - పంపెంగపొదలా
దారిచనిరి జూడుమీ - వేగకంపా మొందగా నిక్కడను కలయాతిరిగి -
నిజముతోచినాది మనలగు నీవు చూడోయి-వేగిరంబని తేలురావచ్చు
నారీమణి చూడరోయి! రాక్షసులుగారు రాజరాజు తెచ్చురో - ఈక్షణ
మందున పెండ్లియాడి నీచకునేగిరి - ఎందుబోయి చూడనోయి వేగము
నను - యిపుడు అందరము త్రోవచూచు అడుగులున్నాని - శతివతు
లిద్దరుకూడి నడచినాడు - సత్యమే రాజవేగ హితవుతోను - గడుగు
లున్నాని యిదిగో చూడండి - ఈత్రోవయందు బోతుంది యిదిగో
చూడండి - వేగప్రీతితోను వారిద్రుంచి నాతిని దెత్తు - ఈత్రోవ గడుడా
ద్రుకి నిపుడు బోతుంది - రాజవీతితోను నారసింహులు వరకవచ్చును -
నన్ను దెలియక నారసింహులు నాతిని - గూడియున్నాడు భద్రాద్రి
యందు నోర్వజాలను!

వ. ఆ సమయంబున చేంచు శిఖనాయకుండు గడుడాద్రీ కేతెంచి
నగరి ద్వారంబు కడకేగి అక్కడనున్న ద్వారకుని చూచి యేమను
చున్నాడు.

ఉ! ఏమిర ద్వారపాలకుడ యెందుకు విడ్చితి ద్వారమిప్పుడు?
భూమిలో లేని కార్యములు పూనిక నేసియు గర్వమొందియ్యు
స్వామియటంచు దాసరికి సారతలేకను నాడు పుత్ర
ప్రేమయులేక తెచ్చెనిక పెంచితి ముద్దుల రామచిల్లనుక!

వ. అని యాగ్రహించి తదనంతరంబున ద్వారపాలకులు ఏమను
చున్నారు.

గీ! ఏమిపనియును తెలియదు యిపుడు మేము! స్వామి తోడుత జెప్పియు
నన్ను తింది! వచ్చెదము కాని మీరిందు వదరబోకు దుముక బోకుడి
చెంచులు దుడుకుతనమా!

వ. ఆ సమయంబున ద్వారపాలకులు స్వామివద్దకుబోయియేమను
చున్నారు.

వినవయ్య గడుడాద్రీ దేవా చెంచువీరులు వచ్చిరీడా - కనవయ్య
మమ్ముల కథినంబులాడుచు పనిబూని బాణముల పడవేతు మనిరయ్య!
నాయకుని కూతురటయ్య అన్యాయమై యిటుదెచ్చుటేమి - సాయకం
బులచేత యేమిపనియు జేసితిరి - లక్ష్మీయెంతవద్దన్న పోలిరి కదనమందున
పాడు భునరాక్షసులజంపి - పగసాటివచ్చిరి పడవేయ మిమ్ముల! విన!

దొరనైతె మంచిదిచాలు చిన్నదొరసాని వచ్చితేవేలు-దడువాజ తీయ
రయ్య దండిగభద్రాద్రి మురియుచు బోదాము సరగునలెంకిక ||వి||

నా ర సి ం హు ల మా ట

ఉ॥ ఏమిర ద్వారపాల భయమెందుకు వచ్చెర నీకు వేగముకొ
భీమ పరాక్రతేజమున భింకముతోడత నామ మచ్చటకొ
ఏమని చెప్ప వచ్చితిని యింలయు దెల్లగ కాచుకొండ
గ్రామము జూడుమింక పరగ్రామము దారితో వచ్చుకేమిరా॥

వ. ఆ సమయమున నారసింహులు ద్వారము కడకువచ్చి రెండు
వలెను,

శి ఖి నా య త ని - ప ం చ చా మ ర ము

కొంచెమైన దెలియకాదు శోమలీని వేగముకొ
మంచిగాను తెచ్చినపు మమ్ము తెలియకానికొ
వెలది నీకు సఖ్యమానె వేలసంఖ్య చేసలకొ
ద్రుంధివేలు రణములోన దుడుకులన్ని మానికొ

నా ర దు ని - ప ం చ చా మ ర ము

కండ్లపైకి నుదముయెక్కి కానిమాట లాడెదా
గుండ్లుయెత్తి నోటిమీద బండ్లనూడ గొట్టెదకొ
కావరంబుతోడ నీవు కానిమాట లాడెదా
విండ్లుపట్టి వచ్చినాను యద్ధమాను జేయగకొ॥

కీ ర త - వా జ ము

సారసనేత్రిని సాధించెదచా నిబ్బరంబుగనునాతో నెదిరించెదవా-
రంగుగాదిక మెరుగుటమ్ముల జారంగనివ్వక బారంబుజేసెదరా॥ సారం
గముల మానంబుమాటలు చొరంగపూ - ఓకిరాత నన్నెయంగవు కరం
బుతోనీ కరంబు బట్టియు శిరంబునిదె చిచ్చరంబు జేసెదా॥ మరంగు
మరణ్యమందున చరించగా మోశరంగు బొట్టెపు జరియించగా-నేరంబు
జేసియు సారంబునాదని సారంబునీదు నిస్సారముగ జేతు॥ తెచ్చితి బాలను
మెచ్చితిరా దీవించితేమల్లి దేవినిచ్చెనురా - బట్టితిబాణము గుచ్చితి
నన్నిక అచ్యుతపోమ్ము వచ్చిన ఫలమేమిరంగు॥ నాసరివాడవు రోషము
రా దుద్ధోషము లన్నియు బాసేవురా - కాసుకుకొరగావు బాసలుచేసిన
నీసాటివారలు-జూచుకో వేగమేదాసరి నన్నేమి చేసేవురా - మీసాలు

దిద్దితేదోషమురా - భూసురవందిత వాసవహితుడాను - ఆసించిన నేను కాపై ననియ్యనూ! చెంచులతోనీకు వాదమాభళి-మించి తెలుసుకోవినో దమా - మంచురీతిగను నుంచితి బాణములు-అంచితతూణములు మించితి గావురా! కుంభినిమీదను గూల్చెదరాజుల - జంభారిహితుడను గూల్చెదరా - గంభీరముగ నేను గుంభినిబాణములు - దంభోళి ప్రారంభమిక నేజే సెద - జంటానీవునా బంటువుగాని బంటూని నేనునన్ను కావర - నీవుమా జాతిపిల్లనునురి యెట్లు దెస్తివి వినర || జగమంత మాకుటుంబమురా కంకి వేటిగనిప్పంటినరీతిగ జంటాగ బాణములు పెంటానువచ్చెరా || భద్రాద్రి వాసుడ గర్విం చేవా సముద్రములోపల నిండించెవా - ముద్రహంభితు డాను భద్రముజేసె తుద్రదానవుల మర్దించువాడను!

నార సింహుల మాట

చ|| కడవులు దిద్దుచుకొ మరియు నాకులు నల్లముతించు వచ్చియుకొ ర్పుడియక మాటలాడెదవు ర్పుకృతితోడత నిన్ను ద్రుంచెడకొ మిడుగుచు మళ్ళిపోర యిక మీసరివారలు చెంచులందఱుకొ అడుగులు చూచి మ్రొక్కెదను అందఱికంటెను పెద్దవాడరా!

శిఖి నాయకడు

ఉ|| దాసరి వెట్టివాడవుర దైన్య మెదంగక నాదుబాలికకొ మోసముచేత తెచ్చితివి ముందరవచ్చెడు గీడుగానకకొ భూసురనాథులుకొ మఱియు పూజలు జేతురటంచు బల్కెదో కాసుకుగాని నాసరవి కానకచూడర నాదుప్రజ్జలుకొ!

కీర్తన . వాదము

ఏమిచేసేవురా కిరాతక ఎట్లు బలికెడవురా - భామను యియ్యను నెంతజెప్పిన బ్రతిమాలిననువినరా! ఎటులజేసితివిరాబాలను నెందు దెచ్చితి విరా - కల్లమాటలునాతో పలికేవుకాని చూచెదవురా! దేవదేవుడ నురా నేనిక దీనపోషకుడనురా - భావములోపల భయములేకనుపలుకు చుండెదనురా-దేవుడవై తేను మాచెంచుదేవరవానివు-కావరమందిటను దెచ్చియు కలహముజేసెదవా-మత్స్యరూపమునను సోమకు నెంచిద్రుంచ లేదా - తెచ్చినవిద్యలు బ్రహ్మకునిచ్చి మళ్ళిరానులేదా || మత్స్యమునీ వైతె మేమిక మచ్చుకుబోవనిమ్మా - యిచ్చతోతిందుమువి డించిపెట్టక వినర! హరినీవుకూర్మరూపమునను వీవునకోండమొయ్య లేదా-పేర్నితో

సుధయు కులకునిచ్చి పెంపుజేయలేదా! సురల యద్ధమంను నీవిక
గరుడు నెక్కివస్తా-సరసన బలియు గదచే ద్రుంచి వస్తావనగ లేదా!
వరాహరూపమునను రాక్షసవధ జేయగలేదా - గరిమతో భూమియు
నెప్పట్లుగా గనుపరచగలేదా! పందివై తెలెస్సవింసు పంతముతోడు
తనూ - అందముతోడుత మాకులధర్మము నెందుకదరి పడెనపు! నార
సింహుడనురా నిన్ను నమలక మ్రింగెదరా - కూరిమిలేక హిరణ్యక శిపు
నినే గోళ్ళజరి లేదా! సరిసింహుడవై తె చెంచునాయకుండు నేను కూరిమి
తోడుతకాలుచాచితి నన్నక మరిబోకు! వామనుండనయ్యు బలిని వంచి
వెయ్య లేదా - ప్రేమతో నిండునికి రాజ్యమిచ్చియు పెంపుజేయ లేదా!
భిక్ష మెత్తలేదా జగములో విడియము లేకనురా - కాంక్షతో భూమియు
నిచ్చినజనుల కట్టివెయ్య లేదా! పరశురాముండవై రాజుల బలముతో
ద్రుంచితిని-విరసములేకను మూలమీకు విడువకద్రుంచెదరా! తండ్రిని
జంపి తేనునీవిక గాండ్రతనముతోను-చండముతోడుత చంపితి నంటూ వేగిర
పడబోకు! శ్రీరాముడనయ్యు నేను శీఘ్రతరంబునను - ఆరావణ్యుడ్రుంచి
లంక నపుడు విభీషణునికిచ్చితిరా! యేమిజెప్పెదవురా సీతను వెట్టివాడనీవు-
ప్రేమలేకను చెరలోనుంచి పెంపుజేయలేదా-బలరాముడనయ్యు రాజుల
బలముద్రుంచితిరా - యిలభారంబును మాన్పితినేనిక వీరు డనుకొరా!
చెప్పెదవేమి నను కంసుడు చాలవేగిరమున-తప్పక తల్లిదండ్రుని కెఱలోన
తగనుంచగలేదా! బుద్ధరూపమునను జగములో సిద్ధమయినాను - వాడు
ఏమినాతోసికువొద్దిగపోరా! బుద్ధసామరుండుశ్రీ బుద్ధిజేరుపలేదా - ముద్దుగ
జెప్పెదరా నీగుణమంతయు ముందు తెలిసిపోరా! కలికిరూపము ముగ
ములు ఘనముగరక్షింతు - తాళుర భద్రాచలేశుడ యాదవ దాసుని
నేలితిరా! కులములేనివాడ నీలో గుణము నిర్వికారా - గలమేటికిరా
మగువనియ్యరా సాగిపోయ్యెదాము!

వ. నారసింహులు యేమనుచున్నారు.

క. యేటికి మాయక్రోధము । యేటికి ధైర్యముజగము నింతటనేనుక ।
నాటి నదేవుడ వినరా । బోటినినే నియ్యుపోరా బాంకులునాటక!

చెంచుదానిమాట

గీ. వేటగావచ్చి బాలను వెట్టివాడ! తెచ్చుటిదియేమి ధర్మంబు తేజమగున
కాసుకై నను కొఱగాని కఠినుడీవు! బోటిదానను నాతోడ బాంకులేల

నారసింహులమాట

క॥ నాసరి యెవ్వరు బగనులో । దారరి యేమనుచు నీవు తగబలికెదరా
కూనము విడిచిన సర్పము దోసమ్ముల నెచుగబోదు తొలగియుపోరా॥

రైతన - వాడము

నాతోను నీకేమిన్దాయము వివరారి నారసింహ - నీకు కూతురియ్యి కూతలేటికిపోర నారసింహ॥ కూతురు నీకేల ప్రీతితో చేకొంటి చెంచునాథ - ఇక మాతో నీకేమి మాటలేలనుపోర చెంచునాథ॥ ఏబాతి వాడర యెచుగను నిన్ని కనార-నీవు కూబాతికిల్లాను ముటియెట్లు దెస్తివి నార॥ బగనుల నొక బాతిచెప్పు నేమిటిపోర చెంచు-ఇక బుగులేమి నాకిక పూబోణి నియ్యార చెంచు॥ భార్యయుండగ నీవు పణతినిదెచ్చుట నార॥ అది భాద్యము కాదుర లలకామెంచుకుపోర నార॥ భార్యయుంటే నేమి బ్రహ్మాదు లుంటేమి చెంచు-వేగ ఆశ్వులు మెచ్చిరి అతివనియ్యను పోర చెంచు॥ దానితోడను పొందు జేసినవాడవునార - దోసకాడ వసిబాలను తెస్తివో నార॥ కంసునిదాసి గ్రక్కును పరమిస్తే చెంచు-కంసునివేగ మే హింసజేయలేద చెంచు॥ వలచినదానిని వడిముక్కు చెవులు నార - నీవు పిలిచిగొయ్యవె విడియంబులేకను నార॥ దానిని నడిగెను రండి రతికేళి కని చెంచు॥ నేనుమానక కోసితిని మరియాద దక్కాను చెంచు॥ పొట్టకు లేకను పట్టియెంగిలిని నార - నేగట్టి వాడనని పట్టుకోపడుతావు నార॥ ఘనమైనభక్తిచే కడుమంచిఫలము చెంచు॥ నన్ను తిజేసియు శబరి శీఘ్రమె యిచ్చె చెంచు॥ సాలునెయ్యి గొల్ల పణతుల యిండ్లలో నార-నీవు మేలు దొంగిలించి చాలగ దినలేద నా॥ దొంగతనము కాదు అంగనలు నన్ను చెంచు॥ జ్యేష్ఠదేవిని వేగచేకొనకను నీవు నార॥ వేగయిష్టముతో లక్ష్మీ నెట్లు చేకొంటివి నార॥ అడిగేటివారికి నొప్పగించినాను చెంచు - ఇక జడియక నాతోను కలహమెందుకు పోర॥ చెంచు॥ ముటిమటి చెప్పితే మురియుచూ బలికేవు నార - నేను గరిమతో యుద్ధము సరగునజేసెద నార॥ అదిగో భద్రాద్రి సరహరి రూపుడ చెంచు॥ నీవు సరగున నాదు రూపము మురియుచు జూడరా చెంచునాథ॥

నారసింహులమాట

క॥ దురమునుచేసెద నాతో॥ గరిమతో నారూపుజూడు కాద్యుక జ్వాలలో
సరగునజూచితె దెలియును॥ ధరణిలో నిను ద్రుంచివేతు తాత్పర్యమున॥

చెంచునాయకునిమాట

క॥ బెదరుచు మాటలుపలికెడు | పదపడితగరూపుగుణము పరమాత్మైకతై
ముదమున బాలను దెచ్చితి | వదిలేవది మంచిదార వారి జనాభ॥

వ. ఆ సమయమున సరహరి అలడుద్రాకాదుండై విశ్వరూపంబు
చూపె నెటువలె ననిన.

విశ్వరూపమిదిగో - చెంచునాథ విశ్వరూపుడ నిదిగో - విశ్వ
రూపుడ నేను విశదంబుతోడుత - అశ్వగబంబుల అన్ని నాయందునూ -
విశ్వ - నక్షత్రంబుల మించితి - దేహంబును నానావిధములాను - కాం
క్షతోచూడుము కమలాసనుడు నాకు నర్థులైయుండిరి అమరులు నా
యందు - సప్తసాగరంబులు నాయందు - సప్త పర్వతంబులు సప్త
ద్వీపంబులు - సరసముగ జగజగములు సప్తముఖులనాతో సఖ్యతతో
నుండి॥ అమరులు రాక్షసులు నాయందును ఆదిత్యమునివరులు - క్రమ
మున గరుడపక్షి సింహంబులు సమరుచున్నారు చూడుము దశదిక్కులు
వేగ॥ బ్రహ్మరుద్రులు నారదులు చూడర నవబ్రహ్మము పదులును -
బ్రహ్మాండమంతయు పదపడి నిలిపితి - జిహ్వలు సహస్రశ్రేణుడ నైతిని॥
భద్రాద్రి నాథుడరా భద్రయాదవ భక్తునికిచ్చితి - అద్రిజనుతుడాను
యద్ధము నాతో పదపడిచేసేవు అమరేంద్ర వినుతుడా॥ విశ్వ

వ. ఆసమయంబున చెంచుశిఖనాయకుడు చెంచుసేనలు భయంబు
నొంది భక్తిమార్గంబున చెంచునాయకుం డేమనుచున్నాడు.

గీ॥ ఆదిదేవుడ వివవయ్య అమరవినుత । వందనంబులు నీకిక వనరుహాక్ష
తప్పలన్నియు క్షమియించు ధరణినాథ | దాసులము మేము పాలించు
దాతవయ్య.

వ. ఆసమయంబున నారసింహులు విశ్వరూపము చాలించిచేంచు
వారిని తనగృహంబునకు తోడ్కొనిపోయె. లడనంతరంబున శిఖనాయ
కుండు లక్ష్మీదేవికి వందనంబులు జేసెతద్దపరిలక్ష్మీదేవి యేమనుచున్నది.

గీ॥ చెంచునాయక వివవయ్య చెప్పెదను । బండుడవు మాకునిక వంత
చెందకయ్య । బాలయినాకు చెల్లెలు పదిలముగను | ఇదిగో చెప్పితి
నేహరి యెదురుగాను॥

శిఖనాయకునిమాట

క॥ తల్లివి జగములకెల్లను । చెల్లెలు నాబిడ్డనీకు జెప్పగ నేలా
యల్లుడు నాకును సరహరియల్లములో నమ్మినాను నోర్వము తల్లీ॥

కీర్తన - వాదము

నీబిడ్డనాపద్ద నేక్కుతోనుండెను - చెంచు॥ నీకు నేబిడ్డనైతిని నీకేమి భయమయ్యచెంచు॥ అదిలక్ష్మీసీవు అట్లనబోకమ్మ తల్లిసీవు - వేగమోదముతోడు ముజ్జగములకెల్ల మూలమీవు॥ అల్లుడు ఆయెను అదిపర బ్రహ్మాంబు చెంచు॥ జగమెల్ల నీదాయెను చెప్పనీకేమి చెంచు॥ చెల్లెలు చిన్నాది చెప్పకోబుద్దులు అది-అది కల్లలాడినగాని కరుణతో నేలుమి అది కాయతీగెకు నెగు గావించు నాచెంచు - నేవేయివిధంబులు వెలదిని పెంచెదచెంచు॥ దండమునీకిక దయవుంచు నామీద అది-ఇక యుండు సీయింట అండబాసెనుచాల అది॥ వ్యాకులమెండుకు నాకుబిడ్డగాదాచెంచు - ఇక జ్ఞోకతో చెంచుది నీ కేమి భేదంబె చెంచు - చిన్ననాటనుండి నన్నువిడువ లేదు అది - ఇకయున్నా నీవద్దమిన్నించు మ్రొక్కెదఅది॥ అన్నిటికిని నేను వున్నానుచింతేమి చెంచు - నీవేకన్నాను కడుపులకంటి కన్నులచెంచు॥ భద్రాద్రి నరహరి పతిమీకు గలడమ్మ అది - ఓభద్రగమనరో భక్తులాము మేము అదిలక్ష్మీ॥

వ. ఆనమయంబున శిశినాయకుండు తనబిడ్డను జగ్గరదీసి ముద్దిడి ఆ లింగనముచేసి జలంబులు నేత్రంబులందు గ్రమ్ము లక్ష్మీదేవి చేతితో తుడిచి వందనంబులు జేయించి, యొప్పగించి బిడ్డకు నేమని చెప్పుచున్నాడు. : నీ॥ అమ్మరోవినవమ్మ అదిలక్ష్మీయు నీకు అక్కగాదుతల్లి నిక్కముగను యాజ్ఞ లోనుండియు యతిప్రేమతోడుత పనులు చేయుచునుండు పద్మ గంధిమాడు మాటాడక మరిధిక్కరించక పాదము చేరియు భ కిలోడ నాభుడని నరహరిని నమ్మబోకుము తల్లి భయము తోడుతసీవు॥

గీ॥ పరగనుండు - నేనచేయుము పతిసేవజేసితేను-పుణ్యఫల మొందె దవు సీవు పువ్వుబోడి - మమ్ముదలచి దుఃఖించకు మఱియు వలదు॥ చిన్న బోకుము నాతల్లి చంద్రవదన॥

వ. ఆనమయంబున కొమార్తెకు బుద్ధులుచెప్పి నరసింహస్వామి కొప్పగించి యేమనుచున్నాడు.

గీ॥ తప్పలన్నియు మన్నించి దయనుజూడు॥ మూర్ఖురాలయ్య నాబిడ్డ ముదముతోడ॥ కోపగించియు మీరిన కొట్టవలదు॥ బుద్ధిజెప్పియు నుంచుకో భువనచరిత॥

నారసింహులమాట

గీ॥ ఎందుకీయాటలాడేవు ఇప్పుడు నీవు । మందహాసముతోడుత మమ్ము
జూడుభ్రమనుజెందియు నేమందు పణతితోడ । మర్నభేదంబు లేదిక
మామ వినుమా.

వ, ఆ సమయంబున చెంచునాయకునికి కట్టంబులిచ్చి విందుసలిపి
మన్నించి సాగనంపినిలిచె తదనంతరంబున చెంచులక్ష్మీ తనతండ్రితో
నేమనుచున్నది.

కీర్తన

నాతండ్రి ననువిడిచి పోతావా-నీవు ననుజూడ మగుడివస్తావా -
ప్రేమతో చెల్లెండ్ర యేతీకుచూతును-నాతల్లి తమ్ములు మఱినన్నుతల
చేరు-నా॥ ఎన్నాళ్లు ఉండువు ఇక్కడ తల్లి యెంతదుఃఖించిన నక్కడ -
ఇన్నాళ్ళవలె మఱచివీడలేను నిన్ను అన్నముగ నదయ్య అభిప్రేమతోడు
త. నా॥ చిన్నబోతుతండ్రి నీవిక వేగనన్నుదోడుకపోమ్ము నీవిక- చిన్నది
చెల్లెనన్ను విడువలేదు - యెన్నడుచూతును యేమిసేయుదు తండ్రినా॥
వర భద్రాచలమంటిని వేగనరహారీ ప్రియనిచేకొంటిని-వరణశీల బరువు
గాను నీకు కరుణతో పుట్టినయటుల గనునొనవచ్చెద నాతం॥

వ, మఱియు నేమనుచున్నది.

ఉ. బొమ్మలు రాజహంసలును బొంగరము ల్బహునాడు చుంటినో
యమ్మనుపిల్ల గాండ్రకును నందఱినికొ చెలిక తైలందఱి
సమ్మతితో సుఖంబడిగి నన్నుతిజేసితి నంచుబల్కవే
అమ్మను నడ్లినచ్చెదను నానతినివ్వుడి మీరు వేగము॥

వ, ఆసమయమున శిఖనాయకుం డేమనుచున్నాడు.

గీ॥ అప్పుయందుమ యెప్పుల కుప్పవమ్మ । మళ్ళివచ్చేము బంధులు
మఱియుతల్లి । అందరమువచ్చి దోడుకయతివ నిన్ను । పొయ్యెదము
గాన నీవుండుపువ్వుబోణి॥

వ, ఆసమయంబున బిడ్డను సముదాయించి శిఖనాయకుండు అం
దఱి యనుజ్ఞనడసి తనజనులను వెంబడించుకొని పోయిన తదనంతరంబున
లక్ష్మీ నరసింహులు చెంచులక్ష్మీ సుఖముగానుండిరంత.

మంగళ హారతి

మంగళం పన్నగకయనా నారసింహ మంగళం - కమలలోచన
మంగళం - శ్రీరంగశౌరి మదనజనక మొక్కెదను - పొంగుచును
చేలులు మించి మంగళారతులు నివ్వరే "మం" దేవదేవ మీకుమొ
క్కెద శ్రీలక్ష్మీ చంచుదేవి మొదలు సీతదేవమా - నమ్మినాము భక్తు
లాము మీకుదేవ - కావుచేగ లక్ష్మీనాథ కడుణజాడు మొక్కె
దాము "స" సకలమునులు నన్నుజించగా దేవతలంత ప్రకటముగ ప్రస్తు
తించగా - ముదముగాను భక్తజనులు యిక పూజలునల్పి సకలభాగ్య
ముల నిచ్చి సుఖముతోను నన్నుకాపు "౨" వరభద్రాచల వాసుడ
యాదవ దాసుడ మొఱచినె వరవాసుడ - కడుణతో నన్నుగావు చరణ
మాలు నమ్మినాను - నరములిచ్చి యేలనయ్య దొరవో శ్రీయఃపతి "౩"

లాలిలక్ష్మీజగదీశ రమ్యచరిత । లాలిమృదుభాష దీనబాషరమ్యహార
లాలిపట్టాభిషేక శ్రీరమణితోడ । నిద్రజెంచుడి భద్రాద్వినిర్మలచరిత॥

క. జోజో యినకులధీశుడ । జోజో నరసింహదేవ జోజోశౌరి
జోజోరాక్షస సంహార । జోజో నరసింహదేవ జోరఘరామా.

క. ఈకథవిన్ననువ్రాసినభూకాంతుడు లక్ష్మీ విభుడు పురహరసఖుడు
జోకతోమోక్షమునిచ్చును । నాకల్యణుతోడబ్రోచుసాధులనెల్ల॥

చ॥ ధరణిలో యాదవాఖ్యుడను దండి నృసింహుని సచ్చరిత్రము
మురియుచు చెప్పితో వినుడి ముప్పదిరెండు నాలలోపల
సరగున లక్ష్మీనాథుడును సాధుజనంబుల భక్తులందరి
కడుణతోబ్రోవు భద్రగిరి కాంతుడు దాసుల చిత్తహాసుడై॥

గరుడాచల నాటకము - యత్తగానము

సంపూర్ణము.

కౌముకల్పతరువు

ఇది చలనరసములతోను, ముఖ్యముగా పదలతో తయారయినది. స్త్రీపురుషులకు గలుగు అన్ని వ్యాధులకు దివ్యవర్షము, యీ చిత్రమైనది. పత్యములేదు. సర్వకాలము లందును భుజింపదగినది.

హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసములవల్లనూ అధికమైన ఉష్ణమువలనూ వీర్యం కలచనై సంభోగముభాన్ని పోగొట్టుకొనుచు, శీఘ్రసమీకరణం మున్నగు న్యస్తస్మృతనం బోగొలచే నీడితులగుదురు.

ఈ రసాయనమును, పుచ్చుకొని జీవసరములతో చేరించిన మేహదుర్బీరు నకిం చును. స్త్రీసంభోగముచే నేర్పడిన తెలుపు, కాక, గ్రంధి, మేహవ్యాధి మేహదురద,

పీతపాండు, దూ, కాసులు పోగొట్టును. దీనిలోపాటి చేపొకటి లేదు. దురభ్యాసమువలన హస్తప్రయోగాదులచే నుపశమింపవలదు. దుర్బలమై చిక్కిపోవును. వేడి, బలహీనము, ధాతునష్టము, న్యస్తస్మృతితము, సరముల బలహీనత, ఆయాసము, చేపొట్టి ఆకలి లేకుండుట, మలబద్ధకం, శుక్రము, అజీర్ణం, నిద్రలేకుండుట, మేహకాక, రక్తముచెడుటచే గలుగ వ్యాధులు మూలకాక, గుండె దడ, కన్నునొప్పి, దగ్ధ, ఇంద్రియము నీలము, శ్రమలతో పోవుట,

స్త్రీలతో చేరిన కంటనే సులితమైపోవుట, సంభోగచింత గలుగుటచే తనద తెలియ కనే ఇంద్రియముపోవుట, కాలం చేతులు బలహీనత, జ్ఞాపకశూన్యము దృష్టిమాం త్యము మొదలైన లక్షణాలను పోగొట్టి వీర్యవృద్ధి, ధాతువృద్ధి, రక్తవృద్ధి భోగకాక ఆహారము గల్గించును. కీవాసమైన జీవావయవములకు బలమునిచ్చి వృద్ధి చేసి రక్తకండరములను పెంపొందించును. సాటిలేని శుభోగానందమును గల్గించును. స్త్రీలకు గలగు ఋతుదోషము, రక్తము అధికముగ ప్రవించుట సంతానాధిక్యము వలన జేహము కృశించుట, మర్మావయవము కృశించుట, బలహీనము, మర్మస్థానమున తురద, నుట, నొప్పి వేడిచే తెలుపుకారుట, మర్మసంబంధమయిన మేహవ్యాధులు మొదలయిన అనేకవ్యాధులను ఖండించి జేహమునకు వృద్ధి, కరరకాలిని గలిగించును.

దర్శి 1-కి 3-00

బ్రీవా (ప్రమక్ పాదర్ అపరేషన్ లేనిది)

నకలవిధ కడుపునొప్పిలన్ను అశెండిట్టు అను కడుపునందు వీర్యదుష్కారానిన్ని కడుపునందు కలుగు ప్రణామలు, గడ్డలు మొదలగు వాటిని కడుపును అపరేషన్ చేయకనే ఈ ఔషధము ఉత్తరవాదములో నుగిపరుచును. ఈ ఔషధము ముఖ్యముగా అస్త్రా విధానమున మిక్కిలి ప్రయాసపడి తయారుచేయబడినది. ఔషధము అల్ సర్, మల బంధము, పుట్టలేపులు, శిశువ్యాధి కలుగు అనేకవిధవ్యాధులు, శుక్రం, భోజనము కు మునుపటి లక్ష తరువాతనో గలగు కడుపునొప్పి మొదలగు అనేకవిధసంకటము లు అంతిమముగా నుగిపరుచును. దీని నివారణకు విశేషముగా శుక్రములో ఒకతూకీ క్షేపించి భుజించిన యవకము తెలుసును.

నెం 2-50

జీవానందరసాయనము.

ఇది బహుళమైన మౌలికతతో ప్రాచీనాయుర్వేదపదధిని కాశ్మీరీయంగా రచించిన గొప్పమంది. వ్యాధిగ్రస్తులే కాక ఎట్టి వ్యాధిలేనివ్యాధుడూ దీనిని నేటికీ జీవోన్నీ బలపరచి రసాయనంగా పనిచేయును.

దీనిని స్త్రీ పురుషులు నిరభ్యంతరముగా వాడవచ్చును.

మందు మంచి చుట్టెగురుతుంది. పథ్యములేదు.

పిర్యనద్యం, ఋతుదోషం, నరమల నిస్సత్తుక, పెరికొంగం, మాత్రదోషం మొదలయిన వ్యాధులకు ఈ మందు పెట్టింది పేరు. మాత్రమయోపాధు శుక్రమును, మేహ దుర్నియను, మేహవ్యాధిని, మేహదురదను, మూగతీటను, జనసేంద్రియ సంబంధమైన రుగ్మతలను, జనసేంద్రియం సన్నబడుట, చిక్కిపోవుట, లేపనకత్తి తగ్గివుండుట, మద మేహం, నిద్రలేమి, భాతుదృఢీకరణం లేవండుట, నరమల నిస్సత్తుక మున్నగు వ్యాధులను ఇది రిప్పుక పురుగును, మేహాహార, మూలకార, సంజాదది, పెన్నునొప్పి, దగ్ధ, కాసము మున్నగు వాధలను నివారణచేయును.

ఆకలిలేమి, మలబద్ధం, నీరుతుట్టు, నడుమునొప్పి, కాళ్లుచేతులు తీట, తెలుపు వ్యాధి, తలత్రిప్పట, జ్ఞాపకశక్తితగ్గుట మొదలైన వాధలను నివారించి బలన్ని, ఆరోగ్యాన్ని, జీవాకాంతిని యిచ్చి యెంతో మేలుచేయును. శీఘ్రంగా ముసలితనం కాకుండా చేస్తుంది.

దబ్బి 1-కి రు. 3-0-0

సకలమేహసిద్ధాంత నూనె

వాత సంబంధమైన సర్వవ్యాధులను నిర్మూలముచేయు అగ్నేయాశ్రయము, యీ నూనెను నేపించుచున్న కడుపునందు చిరకాలముమండి పేరుకొని యున్న వాతములను నిర్మూలించును. మలబద్ధమును పోగొట్టి దినమునకు రెండు మూడు సార్లు ప్రవర్తించి కలిగించి వ్యాధులన్నిటిని తొలగించును.

దీనిని నేపించిన శుభాభాద్యములు, బట్టంటు, గుండెబలహీనత, కండ్లు నొప్పులు, కణములు, నొట్టములు, మాత్రదోషములు, పక్షవాతము, బోధకాలు సంబంధమైన వాపులు, బడినగడ్డలు, పరివీజము, బుడ్డ మున్నగు వ్యాధులను వారించును.

స్త్రీలకు సంబంధించిన నూలికావాతము, కుసుమవ్యాధి మొదలైన అనేక వ్యాధులకు ఆమోక్షమైనమందు. వందలాది ప్రజలు ప్రశంసించియున్నారు. సీసా 1-కి 6-00

కాంగ్రీన్ అను ప్రిణసంజీవి

అన్నిరకములైన మేహప్రణములు, పుండ్లు, గడ్డలు, రాచపుండ్లను త్వరితముగా హరించును. రాచగడ్డ యెటువంటి స్థితిలో వున్నప్పటికినీ కాంగ్రీన్ వుపయోగించిన శుక్లపరచును. గడ్డలు పగులుటకు మందును, పగిలినవెనుకను యీ మందునే వుపయోగించుచున్న చీమ పట్టనివ్వక త్వరితముగా పుండ్లను మోస్తును. మరియు కాళ్ళయందు గలగు నటువంటి దురదతోబాదిన పొక్కులు, పుండ్లు, మేహ మొటిమలను యీ తోషకము వలన శుద్ధమైనది.

సీసా 1-కి 1-50

సి ప్పి లి నో

దీని చేవనవలన తీరునట్టి వ్యాధులు

మేహ పోడలు, మేహ వ్రణం, మేహ గాయపు, మేహద్వారం, నలుపు, తెలుపు, ఎరుపు మేహములు, గ్రంథి, తీట, గుంటపుండ్లు, నడుముకాని వ్రణములు, కంటమాల, తొడతోటలుగునట్టి బరటిపూపు పంటి గడ్డలు, లింగపుట్ట, యోనిపుట్ట; తామర, తిమ్మిరి, వాయువు, మేహవాయువు మొదలగునవి ప్రమేహము, శుక్లవదనాక్రమము, మధుమేహము, అటువంటి సకలవ్యాధులను గ్యారంటీగా గుఱుపరచును. స్త్రీ పురుషులందఱు వాడవచ్చును. 20 పూటల మందు గూ. 3-50

సంగీతానంద సభావల్లభుడు

సంగీతము శీర్షకొను వారెల్లరును వాడదగినది. దీనిని నేవించుచున్న చక్కనికంటి స్వరము కలిగి పాటను వినుటకు సాంపుగావుండునట్లు చేయును. 2 పీసాలు 1-50

డోరు పిచ్చుకల సత్తువ లేహ్యం

శుభజీవితమును కోరు ప్రతివ్యక్తియు నేవించదగిన బలవర్తకముగఁ జెప్పరాజము బలము, చురుకుదనము, దేహపుష్టి, ధాతుపుష్టి లేనిజీవితము నివృద్ధియొనగ నునియే చెప్పవచ్చును. ఇట్టిలోపములుగల వ్యక్తులెల్లరు మిక్కిలి వ్యయ ప్రయాసలతో తయారుచేయబడిన డోరుపిచ్చుకల సత్తువలేహ్యము నేవించిన శరీరమునకు మంచిరక్తము తేజస్సు, దేహమునకు బలము, ధాతుపుష్టి కలుగజేయును. నరములకు మంచి సత్తువి నిచ్చును. చురుకు దనము నిచ్చును. ఆలసటను, నిరుత్సాహమునుపోగొట్టును. ఒకసారి వాడిచూచిన దీనివలన కలుగు లాభములు తమంతట తామే తెలుసుకొని సర్వదా నేవించుటకు నిశ్చయించుకొనగలరు. 40 కోట్లకు కల 4-00

ఇ న్న సా రం

క్షయ మాన్యుగు గుండెబిల్లుకల అమృతతృప్తిమైన జెప్పరాజము. దీనిని నేవించిన సకల విధములైన క్షయరోగములను నశింపజేయును. హృదయ వ్యాధులను, అగ్నిమాంద్యము, ముఖరోగములు, క్యాసకాసలు, కాళ్ళనొప్పలు, కఫము, గొంతు కమ్మకపోపుట, గొంతురణము, ఊపిరితిత్తులందు యేర్పడు అరని రజాల, గుండెదడ, దగ్గులు, సోమరితనము మాన్యుగు వ్యాధులను నిర్మూలించి గుండెకు బలమును, రక్తపుష్టిని యిచ్చును. బిడ్డలకు తొమ్మిట్టుకొనుట, ఆయాసముగానుండుట, ఆకలి లేకుండుట, జీర్ణక క్షిణింపుట మాన్యుగు వ్యాధులను తొలగించి శరీరమును దృఢపరచును. హృదయ, కంటి, కఫము, దగ్గుల వారెల్లరును శక్త్యక నేవించదగినది. పీసాలు 6-00

2-00

గోపాల్స్ లేహ్యము

శ్రీపురుషులగలగు అన్ని వ్యాధులతో దివ్యావధము. ఇది మలయాళ వదంతిలో చతురశ్రములతో రాయారు చేయబడినది. బలవరకమైనది, రుచిరమైనది, సర్వకాలమునుండి సేవించదగినది. మిక్కిలి ప్రసిద్ధిని పొందినది.

గోపాల్స్ లేహ్యము: — సేవించిన అధికమైన ఔషధము వల్లనూ, దురభ్యాసము వల్లనూ, చెడు సహవాసముల వలననూ కలుగు వ్యాధులను, దోషములను, కాధలను నిర్మూలించి మనస్థిరమైన సైతము శక్తివంతులగు యావనుల వలె చేయును.

గోపాల్స్ లేహ్యము: — సేవించిన మేనావ్యాధులను, పిత్తపాండు, క్షయ అతిశయి, ధాతునష్టము, నరముల బలహీనత, ఆయాసము, అకలిలేవండుట, మలబద్ధము, గుల్మము, అజీర్ణము, నిద్రపట్టవండుట, గుండెదడ, వెన్నునొప్పి, దగ్గు, మూలకాక రాలుచేతులు బలహీనత, నడుము బలహీనమగుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, దృష్టిమాంద్యము మున్నగు వ్యాధులను నశింపజేసి రక్తవృద్ధి, ఆహారము, ధాతువుల కలిగించును.

గోపాల్స్ లేహ్యము: — శ్రీఆట గలుగు ఋతుదోషములు, కుసుమవ్యాధులను హరించును. శక్తిహీనమై వ్యతిరించిన జీవావయవములను బలము, కండపుష్టి చేకూర్చును, కఠీరకాందిని, పుష్టిని కలిగించును.

డబ్బి 1-కి 3-00

మేహంతరరసాయనము

ఇది అమూల్యమైన నూటయిరువది పచ్చిమూలకలును, ఉష్ణవగ్నరా ఆట వనముల చేర్చి రాయారు చేయబడినది. ఎటువంటి దురుదాములు కలిగి యెంతకాలమునుండి పున్న మేహవ్యాధులైనను ధ్వంసముచేసి స్వస్థత కలిగించును.

దీనిని 5 పూటలు మాత్రము సేవించిన మేహ, తామర మచ్చలు, మేహదురదల, గజ్జి, మేహవాయువు, అధిక మేహము వలనవచ్చు పచ్చకామిర్లు, మున్నగు మేహ వ్యాధులను, సగమున్నగు శుభ్రవ్యాధులను, శ్రీల పుసమవ్యాధులను నశింపజేయును. మరియు కంఠమాల, ఆసన సంబంధమైన మూలవ్యాధులు, గ్రంథి, పార్శ్వవాయువు, మూత్రదోషములు, నడుము నొప్పి, ముఖము ఉబ్బుట, నూతకజిన్ని, కాళ్ళుచేతులు వట్టుబట్టుట ఏనుగుకాళ్ళవలె ఉబ్బుట మున్నగు వ్యాధులను నివారణచేసి, రక్తమాను వృద్ధిపరచి శేహమానత చక్కని శేజస్సును, బలమును ప్రసాదించును.

5 పూటలకు రుండు 3-(X)

మూలరోగ సంజీవి లేహ్యము

ఇది చీమలతో కూడిన మూలము, రక్తమపడు మూలము, లోపలిమూలము, బయటి మూలము, తెట్టమూలము అను వివిధ మూలవ్యాధులను, సకల విధముల మేహపుష్టములను నిర్మూలించును. మూలవ్యాధితో యెంతకాలమునుండి కాధపడుచున్న వారికైనను వ్యవస్థ కలిగించు గొప్పమందు.

డబ్బి 1: 2-00

వి. బి. నెం. 74,—68, కృష్ణప్పనాయకన్ గుంటవీధి, మదరాసు-1.

ಗೊವಾಲ್ಮು ಪಾನಿಕ್

తెలంగాణ ప్రజల అభివృద్ధి కోసం పోరాడతామని

1. గో-కర్పూరి అను ఏ ద్రోవధను ఆయనతోను, కలదిగమలం వల
నా-తికలకలం అయిన చేతులదినది, అనునది నిర్మితి పరమోగకావలగు వల
చోమగమలం.

2. గొట్టాల్సొ బానిగ్ అను నేదో పథమును చేపించిన బలహీనుడు, జేహక్రము, జలక్రిష్ణుడు, నపుంగురత్నము తొలగించి జేహమునకు బలముకలిగించును. భాతుభృష్టియు, జేహదారుత్తమును కలుగజేయు గొప్పబోషధము.

3. గోపాల్ కృష్ణానికొక అనుబంధము చేరకతి తొలించినచో నేవించిన
చేరకతిని తొలించి ఆకలి వుట్టించును, ఎదురుంటి పదార్థము భుజించినను త్వరతో
చేరకము చేతుతో నగలకతిని కలంగజేయును.

4. గోపాల్స్ ట్రాన్సిగ్ సేవింగ్సును రక్షించు వ్యవహారం దేశీయతరంగాలకు కలిగించిన నష్టాలను బలమున కలుగజేసే వృద్ధులను వర్షా-వంటలుగా చేయును. దీనితో సమానమగు ల్యాండ్ మరగాటి లేదు.

సీఎ 1-8 1-50

ॐ १-३ १-५०

మదన మనోహర తేహ్సాము

దీనిని సేవించిన ఏనుగువంటి బలమును, ధాతువుష్టియొకలగును. యాలేహ్యము అమాత్యమైన ఆనేక మూలికలచే తయారు చేయబడినది. దీనిని విల్లలు పెద్దలువాడదనో యున్నది. దీనిని సేవించిన బలము, రక్తవృద్ధి, కండవుష్టి కలగును. బలహీనము, ఆయా నము, ధాతునవ్వము, కాశ్యూపీకట, గుండెదడ మున్నగు రోగములను నివృత్తింపఁ జేయుట సైతము యాచనులవలె సకలభోగము అనుభవించునట్లు చేయగలరు. దీనిని ఒక సారీ వాడియించిన దీనివలన యేయే లాభములను పొందగలఁజే తమంతలానే గ్రహించుకొనగలరు.

40 రోజులకు 4-00

40 8-27-56 4-00

చెవినొప్పి తైలము

చెవిపోట్లు, చెవులనుండి చీముకారట, చెవులు దిమ్ముగా వుండుట, హోరు
మున్నగు చెవిబాధలను యీ తైలము వాడిన తక్షణం నశింపజేయును. చెవిపోట్లు
మున్నగు బాధలకు గొప్పమందు

2 సీసాలు 1-00

2 పేసాలు 1-00

తలనొప్పి తైలము

అన్ని సోపూతన అమోఘముగా పనిచేయు అద్భుత తెలివూ, ఈ తెలివూను రుద్రీక తలనొప్పి, పార్శ్వవాయువు, తొడలనొప్పలు, కడుపునొప్పి, బీజకోగము, గొంతునొప్పి, శిరోభాగము, ఒంటితలనొప్పి మున్నగువాదల 5 నిమిషములలో తటాపంచిత పోయిపోవును.

2 నీసాం 1-00

2 ಕೆಸಾ- 1-00

తేలుకొటుకు మందు

ఇది అన్ని కకమలైన తేలుకొట్టలను కీ నిమిషములలో తగ్గించగల అపారమైన మందు. అంతవరకు తేలుకొట్టలను చాధపడుచు, దుఃఖపడుచున్న వారు దీనిని ఉపయోగించిన వెంటనే చాధతగి నవ్వుచు అనందముగా నుందురు. ఘోరమైన మంటలను చల్లార్చి నుఖము కలిగించును.

2 డబ్బీలు 1-00

శకుంతలా పరిమళ తైలం

ఈ తైలం ద్రుకలను అపారముగా పెరునునట్లు చేయు అద్భుత తైలము. పృథ్విమణిత శుష్పములెల్ల స్త్రీలకు శిశోచములట్లు కోధను కలిగించును, గాన అట్టికోధను పొంది ఆకర్షణీయముగా వుండుటకు కోరు స్త్రీలు మహాపరాధియను నీ తైలమును వ్రుపయోగించుచున్న కలశైలద్రుకలను అపారముగా వృద్ధి పొందించి అనందింపజేయును. ఇరుగు జూరును యింద్రునకుడ వ్యాపించునట్టి పరిమళముగల తైలము.

ఈ తైలమును రుద్రుకొనుచున్న శత్రుములకు చల్లని పార్వనిచ్చును, కండ్లనుండి నీరుకాకుట, తలలోకుడుపులు, కండ్రుకలు పగులుట, అకాలమున పెరియుట, తలక్రిష్ణమైనను, బేహమునందుట, గజ్జి, దురదలు, చెమటగబ్బు, కలబందకంపు, మహా వ్యాధిలం, జ్ఞాపకమరుపు, మాన్మగు వ్యాధులను బోగొట్టి నుఖమునకు తేజస్సునిచ్చును. వేడివి నాటించును. ఒకసారి వాడిన దీనియందుగల గొప్పతనము గ్రహించగలరు.

డబ్బి 1-5 1-00

నరసిన వెంట్రుకలను నలుపుచేయు తైలం

నరసిన వెంట్రుకలను నలుపుచేయుటకు దీనికి మించిన తైలములేదు. దీనినినరసిన వెంట్రుకలకు వాడిన తక్షణం నలుపురంగుకలిగి మామూలు కల వెంట్రుకలవలె చక్కగా నుండగలవు. మరియు నుఖముగలుగుచున్న, వశికరణమున్న కలిగి వృద్ధులు గెతము యవ్వన కంటులుగా కనబడుదురు. నరసిన వెంట్రుకలకు తప్పక వాడదగిన తైలము.

సీసా నెం 1-00

మొటిమలకు మందు

చక్కని అందము, తేజస్సుగల నుఖములపై మొటిమలు బయలుపడి వికార శ్వరూపము కల్గునట్లు చేయును. గాన తమ అందమును పాడుచేయు మొటిమలకు నుఖము మీదపుట్టు పొద్దులు, నల్లమచ్చలు మొదలగు వాటిని నశింపజేసి చక్కని తేజస్సును, నుఖమిలానమును కలగజేయు యీ మందును వాడి అనందించుదు.

2 సీసాలు 1-50

సుఖవిరేచన మాత్రలు

వీలలు పెద్దలు వాడదగినవి. మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి. ఈమాత్రలు నేనించిన నుఖ విరేచనములగును. క్రిములు నశించును. అజీర్ణము, వాయువు, బలము, శ్వరము మాన్మగు వని తొలగును. ప్రత్యేకమామనలగు ఒక సీసా చేందదగినది. సీసా 1-00

రతి మన్త బంగారు గుళికలు

‘ఆనందోబ్రహ్మ’యని వేదవాక్యం! అట్టి బ్రహ్మనందమును తీరికకాలమున
 బాంధవలెనని కొందఱ అనగనము ప్రతిష్ఠాకిని గలదనుటలో అతికయోక్తలేదు.
 గోపాల్కు బంగారు గుళికలు అట్టి ఆనందము సేయునట్టివని చిరకాలమునండి
 ప్రసిద్ధి పొంది యున్నవి.

మంచి బలము; దేహపుష్టి, రక్తపుష్టి, భాతుపుష్టి చక్కని కలీకాంతి; చురుకైన
 నడు కలిగి ఆరోగ్యముగానున్నవారే ఆనందముగా జీవించగలవారలు. అట్టి ఆనంద
 తో జీవించుటకు అవకరమైనవన్నియు ప్రసాదించగలవి గోపాల్కు బంగారుగుళికలు.

అక్షాత్యుష్ణమైన యీశ్వరల సేవించుచున్న ఏనుగువంటి బలము, దేహపుష్టి,
 భారుపుష్టి, రక్తపుష్టి కలుగును. నరములతో, ఏనుకలకు కుదర క్రమున ప్రపరింపజేసి
 బలముగానుంచును. దేహమునకు బంగారువంటి రేజున్నునిచ్చును. మనస్సుకు ఉల్లాస
 మును, చురుకైనదనమును కలిగించును. రక్తమును శుద్ధిపరచి వృద్ధిచేయును. ఘడిమిని
 పోషింపగలదు. అపేక్షము, రదువునిచ్చి, ఆకలి లేగొనకుట చున్నను ఉదరలోగములకు
 వృద్ధిభింప ప్రణమలను పోగొట్టును.

గోపాల్కు బంగారు గుళికలు సేవించుచున్న వ్యక్తులు ఆనందముగా జీవికమును.
 (దుండగల రనుటలో నెట్టి సంతోషములేదు కనుకనే ప్రజాభిమానమును పొంది ప్ర
 జ్యాతిగాంచియున్నది. ఒకసారి వాడిచూచిన మీఠే తెలియును.

100 మాత్రలు 7-00

కత్తిసరుకు గాయములకు తైలం

కత్తివలన గాయమైన భాగమున యీ తైలమును దుద్దిన వెంటనే బాధను పో
 గొట్టి రెండు, మూడు రోజులలో గాయమును మాన్పును. గాయమునకు చీము పట్ట
 నట్లైతే, ప్రతియింటియందును తప్పక వుండదగినది. సీపాలు 2-కి 1-50

కాసా

అన్నిరకములైన దగ్గులకు రాసుబాణమునలె పనిచేయు దివ్యోషధము. ఇది మల
 యోగ కాస్త్ర పదమిది అనేక భస్మములు, మూలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. దగ్గు
 లను ఖండించుటలో దీనికి సాటియగు మందులేదు.

దీనిని సేవించిన క్యాసకాసుములు, కఫము, గొంతు కమ్మకపోవుట, గొంతురణం,
 నొండెడద, తుయదగు, ఊపిరితిత్తులలో యేర్పడు ఆరని రజాలు, దగ్గులో హుడినజ్వరం,
 ఆయాసము, బలహీనత, తలనొప్పి, దేహముచల్లబడి చెమటపట్టుట, కండులోతుకు
 పోవుట, కఫంతో రక్తంపడుట, వైశ్యనికారములు, ఊపిరి పీల్చుటకు కష్టముగావుం
 డుట మున్నగు వ్యాధులను నశింపచేయును. రక్తమును శుభ్రపరచును. గుండెకు మంచి
 బలమునిచ్చును. స్త్రీ పురుషు లెల్లరును వాడదగినది. వర్షులకు ఖండించుటలో రాసు
 బాణమునలె పనిచేసి ముఖమునిచ్చును.

2-50

స్నానామృతతైలము

ఈ తైలమును వారమునకు ఒకతూరి తలస్నానము చేసినయెడల రిరస్సునకు కన్నులకు ఏ వ్యాధియురాక కాపాడును. శిరోరోగములను, కన్ను మంటలను ఉష్ణమును పోగొట్టును. రక్తవేడి మొదలగు వేడి వ్యాధులను నశింపజేయును. చదువరులు చేతి పనులుచేయు మానవుల మెదడునకు సహాయకారియగు ఇది యొక మహాతైలము

మీరు గర్భమునకు బొషధము భుజించు సమయములయందు ఈ తైలముతో స్నానము చేయుట నిండా శ్రేయస్కరము.

మీ ద్రవహమునకు ఆరోగ్యము కావలయునంటే ఈ స్నానామృత తైలమే ముఖ్యమైనది. ఒకతూరి తీసి వాడిచూచిన దినిగుణము మీరే తెలియును.

గమ విశ్వ విద్యాలయము

డబ్బి 1-కి రూ. 2-00

గ్రంథాంతము

2532 మల విసర్జన లేహ్యం

మొదలు వృద్ధులవరకు స్త్రీపురుషులెల్లరు సేవించదగినది. రుచికరమైనది. దీనిని సేవించిన మలబద్ధమును నిర్మూలించును. మరియు కాళ్ళుచేతులు పోట్లు గర్భవాయువు, మాంసవాయువు, అపానవాయువు, గుల్మవాయువు, మలకుప్పనమున్నగు ఉదరవ్యాధుల నివారించి కడుపును కుండ్రపరచును. నిత్యము సకాలముందు త్రవ రియై ముఖముకల్గును.

డబ్బి 1-కి 1-00

వాతగజాంకుశం

(కీళ్ళ నొప్పులకు మంచి బొషధము)

మేహవాతం, అండవాతం, ఉబ్బువాయువు, పక్షవాతం, మోకాళ్ళలో మోచేతులలో పల్లు, ఎముకల మూలుగులో నొప్పులు, మొదలగు సకల వాతరోగాల్ని ఖండించడంతో సాటిలేని బొషధము. అరికాళ్ళు అరిచేతులు నడుము నొప్పులు, వరి బీజము ప్రారంభ దశలోవున్న ఏనుగుకాలిరోగం, మలబద్ధము, తొడలుపీచులు, నరాలు బిగువుపడడం, శరీరం లావుయొక్కడం, అంజువలన లేచినా కూర్చున్నా ఆయాసంగా వుండడం అపానవాయువు కడుపుబ్బడం ఎగక్వాస క్వాసకాశ గుండెనొప్పి గుల్మ రోగములు సర్వవ్యాపి ఐన వాయువు స్త్రీలకు ప్రత్యేకంగా కలిగే ఋతుదోషాలు మొదలయిన పలువిధ వాతరోగాల్ని మాన్పించి మలమూత్రాదులను జారీచేసి దేహానికి ఆరోగ్యం కలిగించును. క్రిములకు నాడాపాములకు కూడా పనిచేయును. బిడ్డల మాండ్యరోగం తగ్గును.

స్త్రీ పురుషులు ఉభయలూ వాడతగినది. మంచి మూలికలతో తయార చేయబడిన గొప్ప బొషధము.

సీసా 1-కి రూ. 3-00

సహస్ర శిరచ్ఛేద అపూర్వ చింతామణి

(అత్యద్భుత సంఘటనలతో కూడిన నవలా రాజము)

ఒక మాయ సన్యాసిని విశ్వసించు అతనికి శిష్యురాలైన సాహస, సౌందర్య, శాబ్దగ్యములకు పుట్టినిల్లగు అపూర్వ చింతామణియను రాజపుత్రిక తన ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చిన రాజపుత్రుని వివాహమాడుటకున్నా, సమాధాన మివ్వని వారి శిరములు ఖండించుటకును శపథము చేయుట, ఆమె సౌందర్యాతిశయమును విని వివాహమాడదలచి వచ్చి ఆమె ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పలేక వెయ్యిమంది రాజపుత్రులు ఆమె ఖడ్గమునకు తమ కంఠముల నిచ్చుట, ఆ మాయ సన్యాసి చిత్రవిచిత్ర గాధలు చెదివిన పిడల జలదరించును. భయము కలుగును.

అపూర్వ చింతామణి ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చి తుదకు వివాహమాడిన రాజపుత్రుడు పశీన కష్టములు, అతడు చూపిన కౌర్య పరాక్రమములు చదివి ఆనందించ దగినవే గాని కుంభ నలవికాదు. ఇట్టి అద్భుత సంఘటనలతో అపూర్వ కథావిధానముతో కూడిన నవల తెలుగులో మరొకటి లేదనుట అతిశయోక్తి కాదు. విద్యావంతులెల్లకు చదివి ఆనందించదగిన నవల. ముచ్చటైన త్రివర్ణ కాటక్ గల భాగముల బైండు గ్రంథము వెల 3-50

భట్టి విక్రమార్కుల కథలు

భోజరాజు. వేటకుపోయి వచ్చుచు ముప్పదిరెండు సాలభంజికలుగల విక్రమాదిత్యుని దివ్య సింహాసనమును చూచుట, దానిపై నెక్కి భోజాదు రాజ్యపాలనము చేయుటకు ప్రయత్నించ గా సింహాసనము పైనున్న జామ్యలు భోజరాజును గద్దించి నిలిపి భట్టి విక్రమార్కుల కథలు చెప్పట, భట్టి విక్రమార్కులయొక్కయు, భర్తృహరి, వరుచి యొక్కయు పుట్టు పూర్వోక్తరములు వివరముగా వ్రాయబడినవి. విక్రమాదిత్యుడు రెండు వేలెండు రాజ్య పాలనముచేసిన విధము, విక్రమాదిత్యుని సాహస వితరణాది వైభవములతో కూడిన అద్భుత గాధలు, భేతాసుని జయించి వశపరచుకొని అతని సహాయముచే ప్రాణములేని వస్తువులతో కథలు చెప్పించి గర్వితులను జయించుట మున్నగు చిత్రవిచిత్రములైన అనేక కథలతో చదువుటకు మిక్కిలి ఆహ్లాదమును కలిగించునట్లుగను, మిక్కిలి ఉత్సాహము కలిగించునదిగను వ్రాయబడి యున్నది. విద్యావంతులెల్లరు తప్పక చదువతగిన అద్భుత గ్రంథము. సుమారు 500 పేజీలు, ముచ్చటైన మూడు రంగుల జాకెట్ గల బైండు గ్రంథము. వెల రూ. 4-00 మాత్రమే.

ఎన్.వి. గోపాల్ అండుకో.,
పి.వి.నెం.74, 63, కృష్ణప్పనాయకన్ గుంటవీధి, మదరాసు-1.

